

OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN RAHOITUS – YKSIKÖHINTOJEN JA RAHOITUKSEN MÄÄRÄYTYMINEN VUONNA 2023

© Opetushallitus

Oppaat ja käsikirjat 2023:3

ISBN 978-952-13-6892-9 (pdf)

ISSN-L 1798-8950

ISSN 1798-8969 (pdf)

Taitto: Grano Oy

www.oph.fi

SISÄLTÖ

ESIPUHE	6
1 OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN RAHOITUSJÄRJESTELMÄ	7
1.1 Yhteys kuntien valtionosuusjärjestelmään	7
1.2 Käyttökustannusten valtionosuus	7
1.2.1 Valtionosuuden laskennallinen peruste	7
1.2.2 Kunnan asukasperusteinen rahoitusosuus ja kunnan valtionosuus	9
1.2.3 Keskimääräiset yksikköhinnat	11
1.2.4 Keskimääräisten yksikköhintojen kustannuspohja	11
1.2.5 Koulutuksen järjestäjä-/ylläpitäjäkohtaisten yksikköhintojen määräytyminen	12
1.2.6 Valtionosuusrahoituksessa kertojana käytettävät suoritteet	12
1.2.7 Tiedonkeruu ja seuranta	13
1.2.8 Rahoitusjärjestelmän hallinto	13
2 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA	14
2.1 Rahoitettava toiminta	14
2.2 Rahoituksen määräytyminen	14
2.3 Suoritteiden määräytyminen	14
3 ESI- JA PERUSOPETUS	16
3.1 Rahoitettava toiminta ja rahoituksen yleiset perusteet	16
3.2 Valtiovarainministeriön hallinnoima rahoitus	16
3.2.1 Esi- ja perusopetuksen valtionosuus osana kunnan peruspalvelujen valtionosuutta	16
3.2.2 Kotikuntakorvaukset	17
3.3 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoima rahoitus	18
3.3.1 Rahoituksen määräytyminen	18
3.3.2 Perusopetuksen yhteydessä järjestettävä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus	26
3.3.3 Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän valtionosuusrahoituksen tietoperusta ja valtionosuusrahoituksen tarkistaminen	27
3.3.4 Valtionavustukset	28
4 LUKIOKOULUTUS	29
4.1 Rahoitettava toiminta ja rahoituksen yleiset perusteet	29
4.2 Oppivelvollisuuden laajentamisen vaikutus lukiokoulutuksen rahoitukseen	29
4.3 Yksikköhinnan määräytyminen	30
4.3.1 Järjestäjäkohtaisen yksikköhinnan määräytymisen yleiset perusteet	30
4.3.2 Tunnusluvun laskenta	31

4.3.3	Yksikköhinnan laskenta.31
4.3.4	Aikuisten oppimäärän mukaan lukiokoulutusta suorittavien yksikköhinta.32
4.4	Lukiokoulutuksen rahoituksen määräytyminen.32
4.5	Eriyisten koulutustehtävien ja valtakunnallisten kehittämistehtävien rahoitus.33
4.6	Lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus.34
5	AMMATILLINEN KOULUTUS.36
5.1	Rahoitettava toiminta ja rahoituksen yleiset perusteet.36
5.2	Rahoituksen säädösperusta.36
5.3	Ammatillisen koulutuksen rahoituksen määrärahat ja varsinainen suoritepäättös varainhoitovuonna 202337
5.4	Koulutuksen järjestäjän rahoituksen laskenta vuonna 202342
5.4.1	Koulutuksen järjestäjän perusrahoitus lasketaan seuraavasti42
5.4.2	Koulutuksen järjestäjän suoritusrahoitus lasketaan seuraavasti43
5.4.3	Koulutuksen järjestäjän vaikuttavuusrahoitus lasketaan seuraavasti44
5.5	Järjestäjän profiilikerroin ja kustannusryhmien kertoimien asettaminen52
5.5.1	Kustannusryhmien kertoimien ja muiden painokertoimien määrittäminen.55
5.6	Arvonlisäverokorvaus.59
5.7	Ammatillisen koulutuksen rahoituspäättös59
6	VAPAA SIVISTYSTYÖ.60
6.1	Rahoitettava toiminta.60
6.2	Vapaan sivistystyön rahoituksen perusteet.60
6.3	Kansanopistot.61
6.3.1	Yksikköhinnan laskenta.61
6.3.2	Rahoituksen määräytyminen.61
6.4	Kansalaisopistot.63
6.4.1	Yksikköhinnan laskenta.64
6.4.2	Rahoituksen määräytyminen.64
6.5	Kesäyliopistot.65
6.5.1	Yksikköhinnan laskenta.65
6.5.2	Rahoituksen määräytyminen.65
6.6	Liikunnan koulutuskeskukset.66
6.6.1	Yksikköhinnan laskenta.67
6.6.2	Rahoituksen määräytyminen.67
6.7	Opintokeskukset67
6.7.1	Yksikköhinnan laskenta.68
6.7.2	Rahoituksen määräytyminen.68

7	TAITEEN PERUSOPETUS.70
7.1	Rahoitettava toiminta.70
7.2	Rahoituksen yleiset perusteet ja rahoituksen määräytyminen.70
7.2.1	Asukasmäärän perusteella rahoitettava taiteen perusopetus.70
7.2.2	Opetustuntimäärän perusteella rahoitettava taiteen perusopetus.70
8	MUSEOT.72
8.1	Rahoitettava toiminta.72
8.2	Yksikköhinnan määräytyminen.73
8.3	Rahoituksen määräytyminen.73
9	ESITTÄVÄ TAIDE.74
9.1	Rahoitettava toiminta.74
9.2	Yksikköhinnan määräytyminen.75
9.3	Rahoituksen määräytyminen.75
9.4	Muu kuin valtionosuusrahoitus.76
10	KUNTIEN LIIKUNTATOIMI.77
10.1	Rahoitettava toiminta.77
10.2	Valtionosuuden määräytyminen.77
11	KUNTIEN NUORISOTYÖ.78
11.1	Rahoitettava toiminta.78
11.2	Valtionosuuden määräytyminen.78

ESIPUHE

Tämä julkaisu sisältää tiedot opetus- ja kulttuuritoimen vuoden 2023 valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteista. Julkaisussa kuvataan valtionosuusjärjestelmän yleiset perusteet sekä koulutus- ja kulttuurimuodoittain yksityiskohtaisesti yksikköhintojen ja rahoituksen määräytyminen.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä toimii osana laskennallista valtionosuusjärjestelmää.

Kuntien valtionosuuksien lisäksi rahoitusjärjestelmä kattaa myös yksityiset koulutuksen ja kulttuuripalvelujen järjestäjät ja kuntayhtymät. Järjestelmällä rahoitetaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta sekä kansanopistoissa, kansalaisopistoissa, kesäyliopistoissa, liikunnan koulutuskeskuksissa ja opintokeskuksissa järjestettävää vapaan sivistystyön koulutusta. Tutkintokoulutukseen valmentavan (TUVA) koulutuksen rahoitus määräytyy rahoitusjärjestelmässä sen mukaan, minkä koulutusmuodon järjestämisluvan yhteyteen TUVA-koulutuksen järjestämislupa on myönnetty. Julkaisussa TUVA-koulutuksen rahoituksen määräytymisperusteet kuvataan järjestämisluvan mukaisesti kunkin koulutusmuodon yhteydessä; joko perusopetuksen, lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen rahoituksen määräytymisperusteissa.

Lisäksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä kattaa opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen, kuntien liikuntatoimen ja nuorisotyön sekä museoiden, teattereiden ja orkestereiden toiminnan. Esi- ja perusopetuksen osalta rahoitusjärjestelmä kattaa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoiman rahoituksen sellaiseen toimintaan, jota valtiovarainministeriön hallinnoima kuntien ikäluokkapohjainen valtionosuus ei kata. Valtiovarainministeriön peruspalvelujen valtionosuusrahoitus kunnille kattaa pääosan esi- ja perusopetuksen rahoituksesta ja lisäksi asukasperusteisesti rahoitettavan taiteen perusopetuksen. Kuntien valtionosuuksien lisäksi valtiovarainministeriön kautta hallinnoidaan myös esi- ja perusopetusta koskevat kotikuntakorvaukset.

Ahvenanmaalla järjestetty koulutus ei kuulu opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän piiriin.

Toivomme, että julkaisu antaa tarvittavat tiedot opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusjärjestelmän toiminnasta ja sen ajankohtaisista muutoksista sekä tarjoaa taustatietoa julkaisemillemme opetus- ja kulttuuritoimen rahoitukseen liittyville raporteille, joihin voi tutustua osoitteessa: <https://vos.oph.fi/rap/>

Julkaisun ovat kirjoittaneet Opetushallituksen Valtionosuudet -tiimin asiantuntijat. Yhteystietomme löytyvät osoitteesta: <https://www.oph.fi/fi/palvelut/tietoa-valtionosuuksista>

Sirpa Kesti
Erityisasiantuntija

1 OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN RAHOITUS- JÄRJESTELMÄ

1.1 Yhteys kuntien valtionosuusjärjestelmään

Valtio osallistuu kunnallisten palveluiden rahoitukseen valtionosuusjärjestelmän kautta. Kuntien valtionosuusjärjestelmä muodostuu valtionvarainministeriön hallinnoimasta peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä toimii osana kuntien valtionosuusjärjestelmää, mutta se kattaa myös yksityiset koulutuksen järjestäjät ja kuntayhtymät. Järjestelmällä rahoitetaan koulutuksen ja kulttuuripalvelujen järjestämisestä aiheutuneita käyttökustannuksia sekä yleissivistävän koulutuksen, esittävän taiteen ja museoiden pieninvestointeja. Ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön osalta, liikunnan koulutuskeskuksia lukuun ottamatta, järjestelmällä rahoitetaan investointeja poistojen kautta. Kuntayhtymä ja yksityinen koulutuksen järjestäjä saavat valtiolta rahoituksena valtionosuuden perusteen (rahoituksen perusteena käytettävän suoritemäärän ja suoritetta kohden määrätyn yksikköhinnan tulo) kokonaisuudessaan esi- ja perusopetusta lukuun ottamatta.

Valtion omien oppilaitosten järjestämän koulutuksen rahoitus tulee esi- ja perusopetuksen osalta pääasiallisesti kotikuntakorvaustuloina ja muilta osin valtion talousarvion kautta. Lisäksi kunnat osallistuvat lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen rahoitukseen kunnan rahoitusosuuden muodossa. Opetus- ja kulttuuritoimen ylläpitäjärahoituksessa otetaan huomioon kuntien rahoitusosuus palveluista siten, että kunnille määritellystä valtionosuuden perusteesta vähennetään kunnan asukaskohtainen rahoitusosuus.

Valtionosuusjärjestelmän keskeinen periaate on korostaa kuntien ja muiden opetus- ja kulttuuritoimen palveluja tarjoavien yhteisöjen itsenäistä päätöksentekoa. Rahoitusta ei ole ”korvamerkitty”, vaan valtionosuuden saaja päättää rahoituksen käytöstä.

1.2 Käyttökustannusten valtionosuus

1.2.1 Valtionosuuden laskennallinen peruste

Opetus- ja kulttuuritoimessa rahoitus muodostuu koulutusmuodoittain rahoituksen perusteena olevien suoritteiden ja laskennallisten yksikköhintojen tulosta. Suoritteita ovat tyypillisesti opiskelijamäärät, opetustunnit, opiskelijavuorokaudet tai -viikot ja kulttuuritoimessa kunnan asukasmäärä tai henkilötyövuodet. Eri palvelumuodoissa yksikköhinnan muodostumisperiaatteet vaihtelevat. Yksikköhinta voi olla koulutuksen järjestäjäkohtainen, ryhmitteilyyn perustuva tai valtakunnallinen.

Pääosa esi- ja perusopetuksen rahoituksesta on osa valtiovarainministeriön hallinnoimaa kuntien peruspalvelujen valtionosuusrahoitusta. Valtiovarainministeriön hallinnoima esi- ja perusopetuksen rahoitus määräytyy ikäluokittaisten (6-vuotiaat, 7–12-vuotiaat ja

13–15-vuotiaat) perushintojen ja ikäluokkiin kuuluvien kunnan asukkaiden määrien perusteella sekä kunnan olosuhteisiin perustuvien lisäyksien ja lisäosien perusteella. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla esi- ja perusopetuksen rahoitus on opetuksenjärjestäjäkohtainen ja perustuu opetuksen järjestäjän oppilasmääriin ja oppilasta kohden vahvistettaviin yksikköhintoihin. Edellä mainitusta poiketen opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalta rahoitettavan perusopetukseen valmistavan koulutuksen rahoitus perustuu läsnäolokuukausien määrään ja läsnäolokuukautta kohden määrättyyn yksikköhintaan ja aikuisten perusopetuksen rahoitus sekä perusopetuksen aineopetuksen rahoitus kurssimäärään ja kurssia kohden määrättyyn yksikköhintaan.

Lukiokoulutuksen, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalta rahoitettavan perusopetuksen sekä perusopetuksen tai lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVa-koulutuksen) rahoitus perustuu koulutuksen järjestäjien tilastointiajankohtien oppilas- ja opiskelijamääriin ja opetus- ja kulttuuriministeriön kullekin koulutuksen järjestäjälle määräämään tai valtakunnalliseen yksikköhintaan. Valtiovarainministeriön hallinnonalalta rahoitettavan perusopetuksen rahoitus perustuu vastavasti väestötietoihin ja hallinnollisena palveluna maksettavat kotikuntakorvaukset tilastointiajankohdan tietoihin oppilasmääristä kotikunnittain ja valtiovarainministeriön vahvistamaan kotikuntakorvauksen perusosaan.

Yksikkö- ja perushinnat perustuvat koulutusmuodon keskimääräisiin valtakunnallisiin toteutuneisiin käyttökustannuksiin. Koulutuksen järjestäjien yksikköhinnoissa otetaan huomioon erilaiset palveluiden kustannuksiin vaikuttavat olosuhte- ja muut tekijät, jotka vaihtelevat koulutusmuodoittain, kunnittain ja koulutuksen järjestäjittäin. Lukiokoulutuksen yksikköhintaa opetus- ja kulttuuriministeriö voi korottaa myös harkinnanvaraisesti. Yksikköhinnan harkinnanvaraiset korotukset eivät lisää kuitenkaan lukiokoulutuksen kokonaisrahoituksen määrää.

Ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoitukseen vuosittain käytettävissä oleva euro-määrä määritellään valtion talousarviossa eikä rahoitus määräydy enää ammatillisen koulutuksen valtakunnallisten kokonaiskustannusten perusteella. Ammatillisen koulutuksen rahoituksen perusteena ei käytetä myöskään enää yksikköhintoja. Rahoitus muodostuu perusrahoituksesta, suoritusrahoituksesta sekä vaikuttavuusrahoituksesta. Lisäksi koulutuksen järjestäjille voidaan myöntää valtionavustuksena strategiarahoitusta. Perusrahoituksesta noin 98 % jaetaan tavoitteellisten opiskelijavuosien perusteella ja noin 2 prosenttia hakemusten perusteella harkinnanvaraisina korotuksina. Suoritusrahoitus määräytyy suoritettujen tutkintojen ja tutkinnonosien perusteella. Vaikuttavuusrahoitus jaetaan tutkinnon ja tutkinnonosia suorittaneiden työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen ja opiskelijapalautteen sekä työelämäpalautteen perusteella.

Vapaan sivistystyön, taiteen perusopetuksen, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kulttuuri- ja taidelaitosten rahoitus perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiin suoritteiden määriin ja suoritteita vastaaviin yksikköhintoihin. Yksikköhinnat lasketaan periaatteiltaan yhdenmukaisesti kunnille, kuntayhtymille ja yksityisille koulutuksen järjestäjille. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää lisäksi kunnille liikuntatoimeen ja nuorisotyöhön rahoitusta, joka perustuu kunnan asukasmäärään ja asukasta kohti määrättyyn yksikköhintaan.

Valtiovarainministeriön hallinnoiman kuntien peruspalvelujen valtionosuusrahoitus perustuu kunnan ikäluokkien asukasmääriin ja ikäluokkien asukasta kohti määrättyihin perushintoihin sekä kunnan olosuhteisiin perustuviin lisäyksiin ja lisäosiin.

TAULUKKO 1. YKSIKÖHINTAPERUSTEISEN VALTIONOSUUDEN MUODOSTUMINEN TOIMINTAMUODOITTAIN

Rahoitettava koulu- tumuoto	Yksikköhinta Euroa /	Yksikköhinta-tyyppi	Yksikköhinnan määräytyminen	Rahoituksen suorit- teen määräytyminen
Aamu- ja iltapäivätoiminta	Ohjaustunti	valtakunnallinen	talousarvioon perustuva	okm myöntää
Esiopetus	ikäluokkien asukas, oppilas	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	tilastointi 20.9. ja 31.12.
Perusopetus	ikäluokkien asukas, oppilas	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	tilastointi 20.9. ja 31.12.
Perusopetuksen yhteydessä järjestettävä TUVA- koulutus	Opiskelija	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	tilastointi 20.9.
Lukiokoulutus	Opiskelija	järjestäjä- kohtainen	kustannussidonnainen	tilastointi 20.1 ja 20.9
Lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävä TUVA- koulutus	Opiskelija	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	tilastointi 20.1. ja 20.9.
Vapaa sivistystyö				
- kansanopistot	opiskelijaviikko	järjestäjä-kohtainen	kustannussidonnainen	okm myöntää
-valtakunnalliset liikunnan koulutuskeskukset	opiskelija- vuorokausi	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
- kansalaisopistot	Opetustunti	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
- kesäyliopistot	Opetustunti	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
- opintokeskukset	opetustunti	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
Taiteen perusopetus				
-tuntiperusteinen rahoitus	Opetustunti	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
-asukasperusteinen rahoitus	Ikäluokkien asukas	valtakunnallinen	talousarvioon perustuva	kunnan asukkaat
Kulttuuritoiminta	Ikäluokkien asukas	valtakunnallinen	talousarvioon perustuva	kunnan asukkaat
Liikuntatoiminta	Asukas	valtakunnallinen	talousarvioon perustuva	kunnan asukkaat
Nuorisotyö	Asukas	valtakunnallinen	talousarvioon perustuva	< 29-v. kunnan asukkaat
Museo	henkilötyövuosi	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
Teatteri	henkilötyövuosi	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
Orkesteri	henkilötyövuosi	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää

[Esimerkki kunnan rahoitusraportista](#)

1.2.2 Kunnan asukasperusteinen rahoitusosuus ja kunnan valtionosuus

Opetus- ja kulttuuritoimen kustannusten rahoitukseen osallistuvat kunnat ja valtio yhdessä.

Kunnan rahoitusosuus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin saadaan laskemalla yhteen kuntien, kuntayhtymien, yksityisten, yliopistojen harjoittelukoulujen ja valtion järjestämän lukiokoulutuksen valtionosuuden perusteista lasketut, kunnan rahoitusosuutta vastaavat osuudet ja jakamalla saatu euromäärä maan asukasmäärällä. Kunnan omarahoitusosuutta

laskettaessa ei oteta huomioon opiskelijoita, joilla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa tai joilla on kotikunta Ahvenanmaalla eikä myöskään opiskelijoita, joille järjestetään opetusta ulkomailla.

Vuonna 2023 kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutuksen käyttökustannuksista on 53,28 prosenttia ja järjestämisluvan mukaisesti lukiokoulutuksen yhteydessä järjestetyn tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen käyttökustannuksista 50 prosenttia kunnan rahoitusosuuteen kuuluvista valtionosuusperusteista. Vuodelle 2023 laskettu lukiokoulutuksen kunnan rahoitusosuus on 93,66 euroa/asukas. Lukiokoulutuksen kunnan omarahoitusosuuteen sisältyy myös laskennallista ammattikorkeakoulujen osuutta 16,39 euroa/asukas.

Annetun oppivelvollisuuslain mukaan oppivelvollisuus laajeni 1.8.2021 alkaen koskemaan perusopetuksen jälkeistä toisen asteen koulutusta siihen asti, kun henkilö täyttää 18 vuotta. Oppivelvollisuuden laajentaminen toteutuu vuosiluokka kerrallaan, mistä syystä vaikutukset rahoitukseen toteutuvat kolmen vuoden siirtymäajan puitteissa. Lukiokoulutuksen järjestäjille tulevat uudet tehtävät, kuten oppivelvollisuuden laajenemisesta johtuvat tehtävät, rahoitetaan 100-prosenttisesti valtionosuusrahoituksena, mistä syystä lukiokoulutuksen kunnan rahoitusprosentti muuttuu vuodesta 2021 alkaen. Vuodesta 2024 alkaen kunnan omarahoitusosuus on 52,21 prosenttia.

Ammatillisen koulutuksen kunnan rahoitusosuus lasketaan valtion talousarviossa määritellyn ammatilliseen koulutukseen tarkoitetun määrärahan, maan asukasmäärän sekä kunnan asukasmäärän perusteella. Vuonna 2023 ammatillisen koulutuksen kunnan rahoitusosuus on 192,82 euroa/asukas.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen kunnan omarahoitusosuudet yhteensä vuonna 2023 ovat 286,48 euroa/asukas.

TAULUKKO 2. ASUKASKOHTAINEN KUNNAN RAHOITUSOSUUS VUOSINA 2016 - 2023, EUROA/ASUKAS

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
291,83	254,85	253,23	252,49	262,61	268,77	276,40	286,48

Vuoden 2023 laskelma on ennakkollinen.

Yksittäisen kunnan rahoitusosuus saadaan kertomalla valtakunnallinen asukaskohtainen kunnan rahoitusosuus kunnan asukasmäärällä.

[Laskelma kunnan rahoitusosuudesta](#)

Kunnalle maksettavan valtionosuuden määrä saadaan, kun kunkin koulutus-/kulttuurimuodon valtionosuuden laskennallinen peruste kerrotaan kyseessä olevan koulutusmuodon rahoitusprosentilla ja lasketaan näin saadut koulutusmuodoittaiset luvut yhteen ja sen jälkeen vähennetään saadusta summasta kunnan rahoitusosuus.

Kunnan valtionosuus = \sum (valtionosuusperuste x rahoitusprosentti)_i – kunnan rahoitusosuus

1.2.3 Keskimääräiset yksikköhinnat

Valtioneuvoston asetuksella säädetään vuosittain seuraavan varainhoitovuoden rahoituksen perusteina käytettävät keskimääräiset yksikköhinnat. Keskimääräiset yksikköhinnat perustuvat koulutusmuodon keskimääräisiin valtakunnallisiin toteutuneisiin käyttökustannuksiin. Koronapandemiasta johtuvista rajoituksista ja erityisolosuhteista johtuen on päätetty, että vuoden 2020 ja 2021 kustannuksia ei käytetä tulevien vuosien valtionosuusrahoituksen laskennan perusteena, vaan vuosien 2023 ja 2024 valtionosuusrahoitus lasketaan vuoden 2019 kustannusten perusteella.

Yksikköhintoihin tehdään lisäksi tarvittaessa vuosittain tarkistukset, jotka aiheutuvat valtion toimenpiteistä seuraavista toiminnan laadun ja laajuuden arvioiduista muutoksista, kuten kunnille annetuista uusista tai laajennetuista tehtävistä. Keskimääräiset yksikköhinnat vahvistetaan arvonlisäverottomina.

Vuodesta 2021 alkaen lukiokoulutuksen keskimääräistä yksikköhintaa korotetaan oppivelvollisuuden laajenemisesta johtuen. Koulutuksen tulee olla oppivelvollisille maksutonta ja koulutuksen järjestäjien on tarjottava maksutta oppivelvollisille tarvittavat oppimateriaalit ja työvälineet. Oppivelvollisuuden laajenemisesta johtuen lukiokoulutuksen keskimääräistä yksikköhintaa korotetaan asteittain vuoteen 2024 saakka, kunnes oppivelvollisuus kattaa jo kaikki lukion vuosiluokat.

TAULUKKO 3. VALTIONEUVOSTON VAHVISTAMAT KESKIMÄÄRÄISET YKSIKKÖHINNAT VUOSINA 2020–2023

	2020	2021	2022	2023
Lukiokoulutus, euroa/opiskelija	6305,48	6615,98	7157,74	7630,82
Vapaa sivistystyö kansalaisopistoissa, euroa/opetustunti	84,37	84,77	89,48	93,04
Taiteen perusopetus, euroa/opetustunti	79,54	82,19	83,96	87,33

1.2.4 Keskimääräisten yksikköhintojen kustannuspohja

Lukiokoulutuksen ja opetustuntikohtaisesti rahoitettavan taiteen perusopetuksen yksikköhinnat perustuvat koulutusmuodon valtakunnallisiin toteutuneisiin käyttökustannuksiin. Käyttökustannuksiin ei kuitenkaan lasketa (RahL 1705/2009, 31 §):

- perustamishankkeesta eikä maa-alueen hankkimisesta tai vuokraamisesta aiheutuneita kustannuksia;
- opiskelijoiden koulumatkojen kuljetuksen järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia
- tavaran ja palvelun hankintahintaan sisältyvää arvonlisäveroa
- lainojen hoitokustannuksia eikä laskennallisia korkoja
- lukiokoulutuksen poistoja
- kustannuksia, joihin myönnetään erikseen lakiin perustuvaa valtionrahoitusta
- maksuja toiminnan järjestäjille, jos maksujen perusteena olevasta toiminnasta toiminnan järjestäjille aiheutuvat kustannukset otetaan huomioon yksikköhintoja laskettaessa
- maksullisen palvelutoiminnan kustannuksia
- muita kuin välittömästi koulutuksen järjestämisestä aiheutuneita hallintokustannuksia.

Käyttökustannukset, joihin myönnetään rahoitusta Euroopan unionin talousarviosta, luetaan käyttökustannuksiksi siltä osin kuin Euroopan unionin talousarviosta myönnettävä ja sitä vastaava valtion talousarvion mukainen erillinen kansallinen rahoitus ei niitä kata.

1.2.5 Koulutuksen järjestäjä-/ylläpitäjäkohtaisten yksikköhintojen määräytyminen

Yksikköhinnat määrää opetus- ja kulttuuriministeriö. Lukiokoulutuksen yksikköhinnat määrätään siten, että yksikköhintojen mukaisesti lasketut rahoituksen perusteena käytettävät euromäärät yhteenlaskettuina vastaavat keskimääräisen yksikköhinnan perusteella lasketavaa euromäärää.

Lukiokoulutuksen varainhoitovuoden yksikköhinnat lasketaan edellisen syksyn tilastointipäivän opiskelijamäärien perusteella.

Yksityisten koulutuksen järjestäjien yksikköhintoja korotetaan siten, että korotus vastaa yksityisten koulutuksen järjestäjien maksamien arvonlisäverojen osuutta.

Yksikköhintojen määräytyminen selostetaan yksityiskohtaisemmin toimintamuodoittain seuraavissa luvuissa.

1.2.6 Valtionosuusrahoituksessa kertojana käytettävät suoritteet

Opetus- ja kulttuuriministeriön kautta rahoitettava ja oppilasmäärään perustuva esi- ja perusopetuksen rahoitus sekä perusopetuksen järjestäjän järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoitus varainhoitovuodelle lasketaan varainhoitovuotta edeltäneen 20.9. oppilasmäärän mukaan. Valtiovarainministeriön hallinnoiman esi- ja perusopetuksen rahoituksen perusteena käytettävät asukastiedot ja oppilaiden kotikuntatiedot määräytyvät varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden joulukuun 15 päivän tilanteen mukaan. Vuoden 2023 kotikuntakorvaukset määräytyvät tilanteen 15.12.2021 oppilaiden määrän ja oppilaiden kotikuntien mukaan. Aiempien vuosien kotikuntakorvaukset määräytyivät varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden lopun (31.12.) tilanteen mukaan. Esi- ja perusopetuksen rahoitukseen ei sovelleta ennakkollista päätöstä ja tarkistus päätöstä, vaan varainhoitovuoden rahoitus myönnetään heti lopullisena, lukuun ottamatta perusopetukseen valmistavaa opetusta ja aikuisten perusopetuksen rahoitusta, joiden ennakkollinen rahoitus tarkistetaan toteumaa vastaavaksi varainhoitovuotta seuraavaa vuotta seuraavana vuonna. Perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen valtionosuusrahoitus tarkistetaan varainhoitovuoden päättyessä, jolloin rahoitus lasketaan varainhoitovuoden toteutuneiden opiskelijamäärien perusteella.

Lukiokoulutuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjän järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoitus perustuu vuosittain koulutuksen järjestäjien kahden tilastointipäivän (20.1. ja 20.9.) opiskelijamääriin. Varainhoitovuoden alusta rahoitus määräytyy ennakkollisena edellisvuoden opiskelijamäärän perusteella. Lopullinen tarkistettu rahoitus määräytyy varainhoitovuoden päättyessä, kun varainhoitovuoden toteutuneet opiskelijamäärät ovat selvillä.

Opiskelija, oppilas tai opiskelijan opiskeluoikeuden perusteella määräytyvät ammatillisen koulutuksen opiskelijavuodet voidaan lukea samanaikaisesti rahoituksen perusteena olevaksi suoritteeksi vain yhdessä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslaissa tarkoitettussa koulutuksessa. Osa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksessa käytetyistä suoritteista määräytyy suoraan valtion talousarvion perusteella.

1.2.7 Tiedonkeruu ja seuranta

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän laskenta perustuu koulutuksen järjestäjien ilmoittamiin tietoihin koulutuksen taloudesta ja toiminnasta. Koulutuksen järjestäjän on toimitettava valtionapuviranomaiselle rahoituksen määrittämiseksi tarvittavat tiedot sekä muut rahoituksen määrittämiseksi tarpeelliset kustannuksia ja toiminnan laajuutta koskevat tiedot (RahL 1705/2009, 58§).

Toiminnan laajuutta koskevat tiedot ja valtionosuusrahoituksen perusteena käytettävät suoritiedot valtionosuuden saajat toimittavat valtionosuuslaskentaan joko Opetushallituksen ylläpitämän valtakunnallisen KOSKI-tietovarannon kautta tai muilla erillisillä opetushallinnon tiedonkeruilla.

Kuntien ja kuntayhtymien taloustiedot toimitetaan vuoden 2021 tiedoista alkaen Valtiokonttorille kuntatalouden tietopalveluihin. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmään tiedot haetaan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan osalta käyttäen etenkin TOTT-tauluihin siirrettyjä kustannustietoja. Opetushallituksen kustannustiedonkeruussa kerätään muiden opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden saajien talous- ja toimintatiedot sekä myös kuntien ja kuntayhtymien esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen järjestäjien opetustuntimäärät ja muut opetuksen suoritiedot.

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää tietojen oikeellisuuden toteamiseksi suoritettavista rahoituksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvista tarkastuksista. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa tarkastuksen suorittamisen Opetushallituksen tai ulkopuolisen tilintarkastajan tehtäväksi.

1.2.8 Rahoitusjärjestelmän hallinto

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslaissa tarkoitettuja käyttökustannuksia koskevissa asioissa valtionapuviranomaisena toimii opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta Opetushallituksen Valtionosuudet-tiimi kokoaa valtionosuuksien laskentaan tarvittavat tiedot ja vastaa valtionosuuksien laskennasta ja maksatuksesta.

2 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

2.1 Rahoitettava toiminta

Valtionosuutta myönnetään kunnille, jotka toteuttavat perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 17 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa. Kullekin toimintaan osallistuvalla oppilaalla tulee tarjota mahdollisuus osallistua *joko* 570 tuntiin *tai vaihtoehtoisesti* 760 tuntiin aamu- ja iltapäivätoimintaa koulun työvuoden aikana.

Toimintaan osallistuminen on perusopetuslain 48 b §:n mukaan oppilaalle vapaaehtoista.

Kunta voi järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa taikka hankkia palvelut muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta. Kunta voi myös hankkia palvelut antamalla tähän tarkoitukseen avustusta palvelujen tuottajalle. Yksityisten ja valtion koulujen oppilaiden osalta ei myönnetä erillistä valtionosuusrahoitusta vaan myös heille järjestetyn toiminnan rahoitus ohjataan kuntien kautta. Vuonna 2023 rahoitusta aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen saa 290 kuntaa.

2.2 Rahoituksen määräytyminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuus perustuu kunnille myönnettyyn suoritepäätökseen. Valtionosuuden peruste muodostuu suoritteina käytettävien ohjaustuntien lukumäärän ja ohjaustunnin yksikköhinnan tulosta. Yksikköhinta on kaikille kunnille sama. Vuonna 2023 se on 26,00 euroa/ohjaustunti. Suorite- ja yksikköhintapäätös tehdään valtion talousarvion rajoissa. Käyttökustannuksiin myönnetään opetus- ja kulttuuritoimesta annetun lain (1705/2009) 19 §:n mukaan valtionosuutta 57 prosenttia kunnalle valtionosuuden laskemisen perusteeksi vahvistetun tuntimäärän ja ohjaustunnin hinnan tulosta. Rahoituspäätös tehdään varainhoitovuotta edeltävän vuoden joulukuussa.

2.3 Suoritteiden määräytyminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan vuoden 2023 rahoituksen perusteena käytettävät suoritepäätökset perustuvat toteutuneisiin ohjaustunteihin, jotka kunta ilmoitti Opetushallituksen syksyn 2022 tilastointipäivän perustietokyselyssä jälkikäteen edelliseltä lukuvuodelta. Tilastointipäivän 20.9.2022 perustietokyselyssä kunnat ilmoittivat toteutuneet ohjaustunnit lukuvuodelta 2021–2022 (syyslukukausi 2021 ja kevätlukukausi 2022).

Lähtökohtaisesti vuoden 2023 valtionosuuden perusteeksi aamu- ja iltapäivätoimintaan kunnille on myönnetty ohjaustuntien määrä, joka perustuu kunnan syyslukukauden 2021 toteutuneisiin tuntimääriin sekä kevätlukukauden 2022 toteutuneisiin tuntimääriin (keskimäärin 3 tai 4 tuntia/päivä) seuraavasti:

- Kevään 2023 ohjaustunnit = kevätlukukauden 2022 toteutuneet ohjaustunnit (keskimäärin 3 ja/tai 4 tuntia/päivä).
- Syksyn 2023 ohjaustunnit = syksyn 2021 toteutuneet ohjaustunnit (keskimäärin 3 ja/tai 4 tuntia/päivä).

Mikäli kunta ei ole toteuttanut aamu- ja iltapäivätoimintaa syyslukukaudella 2021 tai kevätlukukaudella 2022, niin silloin toteutuneiden ohjaustuntien määrien sijasta on käytetty kunnan 20.9. ilmoittamaa aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien oppilaiden määrään perustuvaa arvioitua tuntimäärää syksylle 2023 ja keväälle 2023.

Myönnettäessä ohjaustuntien määrää vuoden 2023 valtionosuuden perusteeksi, toteutuneet ohjaustunnit lukuvuodelta 2021–2022 on kuitenkin tasattu talousarvion ohjaustuntimäärään kertoimella 0,8416.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan myönnettyä rahoitusta ei tarkisteta varainhoitovuoden lopussa toteutuneiden ohjaustuntimäärien perusteella.

[Raportti aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuden laskennallisesta perusteesta](#)

Lisätietoja tarvittaessa palvelusähköpostiosoitteesta valtionosuudet@oph.fi.

3 ESI- JA PERUSOPETUS

3.1 Rahoitettava toiminta ja rahoituksen yleiset perusteet

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Kunta voi järjestää palvelut itse, yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia palvelut muulta luvan saaneelta opetuksen järjestäjältä. Kuntien välistä yhteistyötä varten voidaan perustaa kuntayhtymä. Kunta voi lisäksi järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta, perusopetuksen 7–9 vuosiluokkien yhteydessä annettavaa joustavan perusopetuksen toimintaa sekä perusopetusta muille kuin oppivelvollisille.

Valtioneuvosto voi myöntää rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestämiseen. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että opetuksen järjestäminen perustuu erityiseen koulutus- tai sivistystarpeeseen ja että opetuksen järjestäjä ja kunta, jossa opetusta järjestetään, ovat sopineet asiasta. Lupa vieraskielisen opetuksen, erityisopetuksen, erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvan opetuksen ja kansanopistossa muille kuin oppivelvollisille annettavan opetuksen järjestämiseen voidaan myöntää alueellisen tai valtakunnallisen koulutus- tai sivistystarpeen perusteella, vaikka opetuksen järjestäjä ei ole tehnyt edellä tarkoitettua sopimusta. Lupa voidaan myöntää myös ulkomailla järjestettävää opetusta varten.

Perusopetuksen lisäopetusta ei voi järjestää enää vuonna 2023, koska aiemmat perusasteen ja toisen asteen nivelvaiheen koulutukset on korvattu uudella tutkintokoulutukseen valmistavalla koulutuksella, jota on ollut mahdollisuus järjestää 1.8.2022 alkaen joko perusopetuksen, lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen yhteydessä.

Pääosa esi- ja perusopetuksen valtionosuusrahoituksesta on osa kuntien peruspalvelujen valtionosuutta, jota hallinnoi valtiovarainministeriö. Kuntien peruspalvelujen valtionosuus perustuu kunnan ikäluokittaisiin perushintoihin ja ikäluokkiin kuuluvien kunnan asukkaiden määriin sekä kunnan olosuhteisiin perustuviin lisäyksiin ja lisäosiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimalla esi- ja perusopetuksen valtionosuusrahoituksella katetaan niitä opetuksen järjestäjien kustannuksia, joita peruspalveluiden valtionosuus ei kata, ja se määräytyy opetuksen järjestäjän oppilasta kohden määräytyvien rahoitusperusteiden mukaan.

3.2 Valtiovarainministeriön hallinnoima rahoitus

3.2.1 Esi- ja perusopetuksen valtionosuus osana kunnan peruspalvelujen valtionosuutta

Kunnille myönnettävä esi- ja perusopetuksen valtionosuus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta, jonka myöntää valtiovarainministeriö. Rahoituksesta säädetään laissa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (618/2021). Ennen vuotta 2023 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta säädettiin vuonna 2010 voimaan tullessa laissa 1704/2009.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2023 on 22,09 % ja kuntien omarahoitusosuus on 77,91 %. Kunnan omarahoitusosuus on kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden laskenta perustuu kunnan valtionosuustehtävien laskennallisiin kustannuksiin, sisältäen mm. esi- ja perusopetuksen. Kunnalle myönnettävän valtionosuuden määrä saadaan, kun laskennallisista kustannuksista vähennetään kunnan omarahoitusosuus ja saatuun euromäärään lisätään syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun sekä saamelaiden kotiseutualueen perusteilla myönnettävät kunnan lisäosat.

Perushinnat määrätään erikseen seuraaville ikäluokille:

- 1) 0–5-vuotiaat
- 2) 6-vuotiaat
- 3) 7–12-vuotiaat
- 4) 13–15-vuotiaat
- 5) 16 vuotta täyttäneet

3.2.2 Kotikuntakorvaukset

Koska kunnan peruspalvelujen valtionosuudet maksetaan kunnille kunkin kunnan ikäluokittaisten asukasmäärien perusteella, järjestelmä edellyttää kotikuntalaskutusta oppilaan käydessä koulua muussa kuin oman kunnan koulussa (toisen kunnan, kuntayhtymän, valtion tai yksityisen ylläpitämässä oppilaitoksessa). Oppilaan kotikunnalle on säädetty velvollisuus maksaa kotikuntakorvausta 6–15-vuotiaasta esi- ja perusopetuksen oppilaasta tai muusta oppivelvollisuuttaan suorittavasta oppilaasta sille opetuksen järjestäjälle, jonka opetukseen oppilas on osallistunut. Valtiovarainministeriö hoitaa kotikuntakorvauslaskutuksen keskitetysti hallinnollisena palveluna ns. Clearing-järjestelmällä.

Kotikuntakorvaus määräytyy kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden keskimääräisten valtakunnallisten kustannusten perusteella erikseen 6-, 7–12- ja 13–15-vuotiaille. Valtiovarainministeriö vahvistaa kotikuntakorvauksen laskennan perusteena olevan kotikuntakorvauksen perusosan vuosittain. Kotikuntakorvauksen perusosa vuonna 2023 on 7.436,67 euroa.

Kotikuntakorvaus saadaan kertomalla kotikuntakorvauksen perusosa 6-vuotiaiden oppilaiden osalta kertoimella 0,61, 7–12-vuotiaiden osalta kertoimella 1,00 ja 13–15-vuotiaiden osalta kertoimella 1,60. Muulle oppivelvolliselle oppilaalle (16-vuotiaat) kotikuntakorvaus määräytyy 13–15-vuotiaiden kotikuntakorvausperusteen mukaan. Kotikuntakorvaus kunnalle on 100 % ja muulle opetuksen järjestäjälle se on 94 %.

Kotikuntaa vailla olevien ja ahvenanmaalaisten osalta valtio maksaa kotikuntakorvauksen opetuksen järjestäjälle. Yksityisille koulutuksen järjestäjille, jolle on määrätty erityiseksi koulutustehtäväksi järjestää perusopetusta muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä, valtio maksaa kotikuntakorvauksena niiden oppilaiden osalta, joilla ei ole kotikuntaa Suomessa, 57 prosenttia kotikuntakorvauksesta. Valtio maksaa myös yksityisille opetuksen järjestäjille kotikuntakorvauksiin liittyvän arvonlisäveron osuuden.

Erikoissairaanhoidossa olevan, koulukotiopetuksen ja lastensuojelun vuoksi sijoitetun oppilaan kotikuntakorvaus voidaan laskuttaa erikseen keskimääräisiin tai toteutuneisiin nettokustannuksiin asti oppilaan opetus- tai koulupäivien mukaan.

Kotikuntakorvauksen perusteena olevat esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaat ja niiden kotikunnat määräytyvät varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden joulukuun 15 päivän tilanteen mukaan. Kotikuntakorvausten laskentaa varten tarvittavat oppilastiedot Tilastokeskus poimii KOSKI-tietovarannosta ja oppilaiden kotikuntatiedot haetaan Digi- ja väestötietoviraston väestötietojärjestelmästä. Vuoden 2023 kotikuntakorvaukset määräytyvät tilanteen 15.12.2021 oppilaiden määrän ja oppilaiden kotikuntien mukaan.

Kotikuntakorvauksia ei tarkisteta rahoitusvuoden lopussa.

Lisätietoja antaa tarvittaessa valtiovarainministeriössä:

Unna Heimberg, finanssiasiantuntija

valtiovarainministeriö, Kunta- ja aluehallinto-osasto, Rahoitus-, arviointi- ja tietoyksikkö
Puhelin: 029 553 0280, sähköposti: unna.heimberg@gov.fi

3.3 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoima rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää esi- ja perusopetukseen rahoitusta sellaisen toiminnan osalta, jota valtiovarainministeriön hallinnoima kuntien ikäluokkapohjainen valtiosuus ei kata. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta rahoituksen osuudesta säädetään *opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009)*.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimaan esi- ja perusopetuksen rahoituksen piiriin kuuluvat:

- pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden lisärahoitus (vaikeimmin kehitysvammaisten ja muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden opetus)
- joustavan perusopetuksen lisärahoitus
- sisäoppilaitoslisä
- koulukotikorotus
- maahanmuuttotilaisille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus
- aikuisten perusopetuksen rahoitus
- perusopetuksen aineopetuksen rahoitus
- kaksivuotisen esiopetuksen ensimmäisen vuoden rahoitus (yksityiset ns. kielikoulut)
- rahoitus yksityisen opetuksen järjestäjän toiminnan aloittamiseen
- ulkomailla järjestettävän perusopetuslain mukaisen opetuksen rahoitus
- yksityisten opetuksen järjestäjien harkinnanvaraiset avustukset
- perusopetuksen yhteydessä järjestettävä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää hallinnoimastaan rahoituksesta opetuksen järjestäjäkohtaisesti.

3.3.1 Rahoituksen määräytyminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä esi- ja perusopetuksen rahoitus perustuu pääsääntöisesti oppilasmääriin ja oppilasta kohti vuosittain vahvistettaviin yksikköhintoihin. Varainhoitovuoden rahoitus lasketaan varainhoitovuotta edeltäneen tilastointipäivän 20.9.

oppilasmäärän mukaan. Vuoden 2023 rahoituksen laskennassa on käytetty tilastointipäivän 20.9.2022 oppilasmääriä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalta rahoitettavan perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus perustuu toteutuneiden läsnäolokuukausien määrään ja läsnäolokautta kohden määrättyyn yksikköhintaan. Aikuisten perusopetuksen eli lasten ja nuorten perusopetuksen ylittäneiden opetuksen rahoitus perustuu toteutuneiden suoritettujen kursseiden määrään ja kurssia kohden määrättyyn yksikköhintaan. Aineopetuksen yksittäisten oppiaineiden rahoitus määräytyy kurssien määrän ja kurssia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

Esi- ja perusopetuksen vuoden 2023 valtionosuusrahoituksen laskennassa käytetään sekä KOSKI-tietovarannosta poimittuja suoritteita että erillisellä Opetushallituksen tiedonkeruulla kerättyjä suoritteita. KOSKI-tietovarannosta poimitut tiedot perustuvat 30.9.2022 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin. KOSKI-tiedoista on poimittu 20.9.2022 läsnä olleiden oppilaiden rahoitukseen vaikuttavat määrät, sekä aikuisten perusopetuksen kurssimäärät vuodelta 2021, aineopetuksen kurssimäärät 1.8.2021-31.7.2022 sekä kustannuslaskennassa käytettävät majoitus- ja kuljetusoppilaiden määrät 20.9.2022.

Esi- ja perusopetuksen valtionosuusrahoituksen laskennan käytettävät suoritteet, joita ei ole saatavilla KOSKI-tietovarannosta, ovat opetuksen järjestäjät ilmoittaneet Opetushallituksen syksyn tilastointipäivän 20.9.2022 perustietokyselyssä. Perusopetukseen valmistavan opetuksen vuoden 2023 ennakkollisen rahoituksen laskennan perusteena olevan arvion muodostaa toteutuneet läsnäolokuukaudet vuodelta 2021, jotka ilmoitettiin Opetushallituksen perustietokyselyssä 20.9.-30.9.2022.

Opetuksen järjestäjillä on velvollisuus siirtää tai tallentaa valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain (884/2017) 7-9 a § sekä 9 c § - 9 d § tarkoitetut tiedot KOSKI-tietovarantoon viipymättä ja ajantasaisesti aina sen jälkeen, kun tieto on syntynyt tai muuttunut ja merkitty koulutuksen järjestäjän omiin rekistereihin. Tieto tulee olla rajapinnalla siirrettyinä vuorokauden kuluessa KOSKI-tietovarannossa.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun asetuksen (1766/2009) 25 § mukaan valtionosuusrahoituksen laskentaan tarvittavat tiedot tulee ilmoittaa 10 päivän kuluessa tilastointipäivästä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoiman rahoituksen yksikköhintojen laskennan perusteena on valtiovarainministeriön vuosittain vahvistama kotikuntakorvauksen perusosa, josta johdetaan esi- ja perusopetuksen yksikköhinnat käyttäen rahoituslain mukaisia kertoimia.

Vuonna 2023 yksikköhintoja laskettaessa kotikuntakorvauksen perusosasta (7.436,67) vähennetään pysyvänä säästönä kuitenkin 320,77 euroa. Yksityisen perusopetuksen järjestäjän yksikköhintaa korotetaan arvonnlisäveron osuudella, joka on 3,81 % vuonna 2023.

5-vuotiaat esiopetuksen oppilaat, jotka ovat pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien lasten oppivelvollisuus alkaa yleistä oppivelvollisuuskäyttä vuotta aiemmin. Lisäksi pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta. Pidennetyn

oppivelvollisuuden oppilaalle on tullut tehdä hallintopäätös pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin ottamisesta.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden, jotka täyttävät viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna, yksikköhinta lasketaan siten, että kotikuntakorvauksen perusosasta (7.436,67) vähennetään ensin 320,77 euroa ja erotus kerrotaan luvulla 1,41. Vuonna 2023 yksikköhinta on 10.033,42 ja yksityisen opetuksen järjestäjän arvonlisäverollinen yksikköhinta on 10.415,69 euroa.

Näiden oppilaiden rahoitus muodostuu kahdesta osasta: 5-vuotiaiden pidennetyn oppivelvollisuuden esiopetuksen rahoituksesta sekä pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoituksesta.

Tilastointipäivän 20.9.2022 läsnäolleiden oppilaiden määrät vuoden 2023 rahoitukseen on poimittu KOSKI-tietovarannosta ja perustuvat 30.9.2022 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin ja tallennettuihin tietoihin.

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden lisärahoitus

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaalle on tullut tehdä hallintopäätös pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin ottamisesta sekä päätös erityisen tuen antamisesta.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien lasten oppivelvollisuus kestää 11 vuotta. Oppivelvollisuus päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut 11vuotta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusrahoituksen (6–15-vuotiaiden valtionvarainministeriön rahoitus ja 6–16-vuotiaiden kotikuntakorvaukset sekä 5-vuotiaiden esiopetusoppilaiden ja yli 16-vuotiaiden opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus) lisäksi opetuksen järjestäjälle lisärahoitusta pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden perusteella. Lisärahoitus ei koske maahanmuuttajien valmistavan opetuksen oppilaita, aikuisten perusopetuksen eikä aineopetuksen oppilaita.

Muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden opetuksen osalta lisärahoituksen euromäärä saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 2,97 ja pidennetyn oppivelvollisuuden muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden määrällä. Vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden osalta kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 4,76 ja vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden määrällä. Kunnalle, kuntayhtymälle ja kyseiseen opetukseen luvan saaneelle yksityiselle opetuksen järjestäjälle myönnetyn pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden lisärahoituksen kokonaismäärä saadaan laskemalla em. tulot yhteen.

Vuonna 2023 kunnallisten opetuksen järjestäjien vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden opetuksen yksikköhinta on 33.871,68 euroa oppilasta kohden ja muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden opetuksen yksikköhinta on 21.134,22 euroa. Yksityisen opetuksen järjestäjän arvonlisäverolliset 3,81 %:lla korotetut yksikköhinnat ovat vastaavasti 35.162,20 ja 21.939,44 euroa oppilasta kohti.

Pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoitus määräytyy varainhoitovuotta edeltävän tilastointipäivän 20.9. oppilasmäärän mukaan ja vuoden 2023 rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannosta poimittuja 20.9.2022 oppilasmääriä, jotka perustuvat 30.9.2022 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin.

Joustavan perusopetuksen lisärahoitus

Perusopetuslain 5 §:n mukaan kunta voi järjestää kunnan päättämässä laajuudessa perusopetuksen 7–9 vuosiluokkien yhteydessä annettavaa *joustavan perusopetuksen toimintaa*. Opetusta ja toimintaa toteutetaan pienryhmämuotoisesti osaksi koulussa ja osaksi työpaikoilla tai muissa oppimisympäristöissä ohjattuna opiskeluna. Lisäksi käytetään nuorten tukimuotoja, kuten ongelmien varhaista havaitsemista ja varhaisen puuttumisen keinoja sekä yksilöllisesti kohdennettuja tuki- ja neuvontapalveluja. Toimintaa toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä. Perusopetuksen perusrahoituksen lisäksi opetuksen järjestäjälle voidaan myöntää joustavan perusopetuksen toiminnasta aiheutuviin lisäkustannuksiin lisärahoitusta euromäärä, joka saadaan, kun joustavan perusopetuksen toimintaan osallistuvien oppilaiden määrä kerrotaan toimintaa varten oppilasta kohden määrätyllä yksikköhinnalla.

Vuodelle 2023 opetus- ja kulttuuriministeriö on valtion talousarvion rajoissa vahvistanut joustavan perusopetuksen yksikköhinnaksi 2.931,21 euroa oppilasta kohti. Vuoden 2023 rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannosta poimittuja 20.9.2022 oppilasmääriä, jotka perustuvat 30.9.2022 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin.

Joustavan perusopetuksen toimintaan vuonna 2023 maksetaan rahoitusta 121 kunnalle yhteensä 2006 oppilaasta.

Sisäoppilaitoslisä

Jos perusopetuslain mukainen opetus järjestetään sisäoppilaitoksessa, myönnetään opetuksen järjestäjälle sisäoppilaitokseen kuuluvan majoituksen ja ruokailun saavien oppilaiden osalta rahoitusta euromäärä, joka saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 0,46 ja sisäoppilaitoksessa majoitettujen oppilaiden määrällä. Vuonna 2023 sisäoppilaitoslisä on 3.273,31 euroa oppilasta kohti ja yksityisen opetuksen järjestäjän arvonlisäverollinen yksikköhinta on 3.398,03 euroa.

Sisäoppilaitoslisä koskee kansanopistoissa järjestettävää perusopetusta ja niitä yksityisiä opetuksen järjestäjiä, jotka opetuksen järjestämisluvan perusteella järjestävät opetusta sisäoppilaitoksessa.

Sisäoppilaitoslisä määräytyy varainhoitovuotta edeltävän vuoden 20.9. oppilasmäärän mukaan. Vuoden 2023 rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannosta poimittuja 20.9.2022 oppilasmääriä, jotka perustuvat 30.9.2022 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin.

Koulukotikorotus

Yksityiselle perusopetuksen järjestäjälle, jonka perusopetuksen järjestämisluvan mukaisena erityisenä koulutustehtävänä on koulukotiopetuksen järjestäminen, myönnetään koulukotiopetusta saavista oppilaista lisärahoituksena euromäärä, joka saadaan, kun

kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 1,86 ja koulukotiopetusta saavien oppilaiden määrällä. Vuonna 2023 koulukotio-
rotuksen yksikköhinta on 13.739,85 euroa.

Vuoden 2023 rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannosta poimittuja
20.9.2022 oppilasmääriä, jotka perustuvat 30.9.2022 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirret-
tyihin/tallennettuihin tietoihin.

Maahanmuuttotauksaisille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu esi- ja perusopetusikäisille maahanmuut-
tajatauksaisille lapsille ja nuorille. Opetukseen voivat osallistua sekä vasta maahan muut-
taneet, että Suomessa syntyneet maahanmuuttajatauksaiset lapset ja nuoret. Valmistavaa
opetusta ei voida järjestää jo perusopetuksen suorittaneelle opiskelijalle eikä kevtlukukau-
den päätyttyä opiskelijalle, joka täyttää kyseisenä kalenterivuonna 17 vuotta tai tätä vanhem-
malle opiskelijalle.

Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus mää-
räytyy läsnäolokuukausien määrän ja läsnäolokuukautta kohden määrätyn yksikköhinnan
perusteella. Läsnäolokuukaudella tarkoitetaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa
30 kalenteripäivän pituista ajanjaksoa, jona oppilas on ollut opetuksen järjestäjän oppilaana.
Perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoituksen perusteeksi voidaan hyväksyä yhden
oppilaan osalta enintään yhdeksän läsnäolokuukautta. Tällöin opetuksen laajuuden on vas-
tattava yhden vuoden oppimäärää, joten keskimäärin yhtenä rahoitukseen oikeuttavana läs-
näolokuukautena opetusta tulisi olla 6-10-vuotiailla 100 h ja tätä vanhemmilla 111 h.

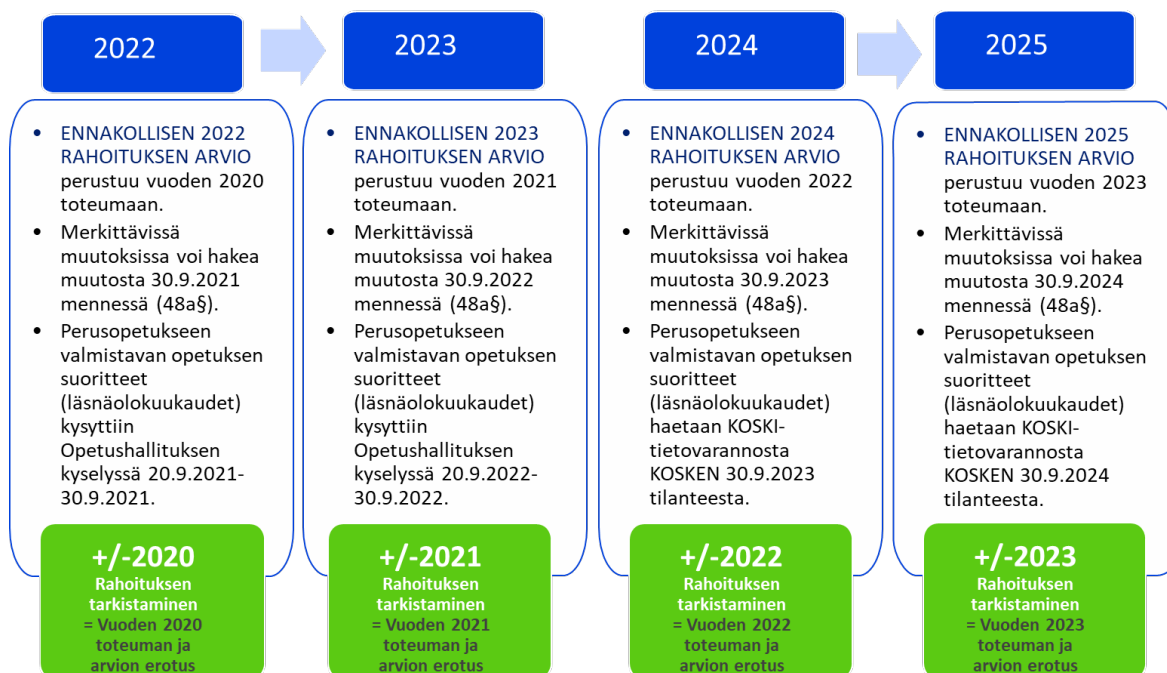
Mikäli yksityisen opetuksen järjestäjän järjestämisluvassa on perusopetukseen valmistavan
opetuksen osalta määritelty opiskelijoiden sallittu enimmäismäärä, voidaan varainhoito-
vuonna rahoituksen perusteeksi hyväksyä enintään kuukausimäärä, joka saadaan, kun luvan
osoittama opiskelijoiden enimmäismäärä kerrotaan luvulla yhdeksän. Opetuksen järjestä-
jän on huolehdittava, että toiminta on järjestämisluvan mukaista myös toiminnan laajuuden
osalta.

Varainhoitovuoden rahoitus maksetaan valmistavassa opetuksessa arvioidun suoritemäärän
perusteella. Arvio perustuu varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteumaan
eli toteutuneiden läsnäolokuukausien määrään eli vuoden 2023 ennakkollisen rahoituksen
laskennassa on suoritemääränä käytetty vuonna 2021 toteutuneiden perusopetukseen val-
mistavan opetuksen läsnäolokuukausien määrää. Vuoden 2021 toteutuneet läsnäolokuukau-
det ilmoitettiin Opetushallituksen syksyn 2022 perustietokyselyssä.

Vuodesta 2023 lähtien perusopetukseen valmistavan koulutuksen valtionosuusrahoituksen
laskentaan tarvittavat tiedot poimitaan KOSKI-tietovarannosta. Vuonna 2023 KOSKI-tieto-
varannosta haetaan vuoden 2022 toteutuneet läsnäolokuukaudet ja kevtlukukauden 2023
toteutuneet läsnäolokuukaudet sekä 20.9.2023 oppilasmäärät.

Arvioon perustuvat rahoitukset tarkistetaan toteutuneiden suoritteiden mukaisiksi varain-
hoitovuotta seuraavaa vuotta seuraavana vuonna, joten vuoden 2023 ennakkollinen arvioitu
rahoitus tarkistetaan toteutumaa vastaavaksi vuonna 2025.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi opetuksen järjestäjän hakemuksesta muuttaa arviota merkittävän muutoksen perusteella. Hakemus on tehtävä varainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun loppuun mennessä. Vuoden 2023 perusopetukseen valmistavan opetuksen valtionosuusrahoituksen perusteena olevaan läsnäolokuukausien määrään on tullut hakea muutosta 30.9.2022 mennessä.

Läsnäolokuukauden yksikköhinta saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77euroa. Opetuksen järjestäjälle myönnetään perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitusta euromäärä, joka saadaan kertomalla valtion talousarvion rajoissa vahvistettu yksikköhinta (1.323,56 euroa/yksityisen 1.373,98 euroa) läsnäolokuukausien lukumäärällä.

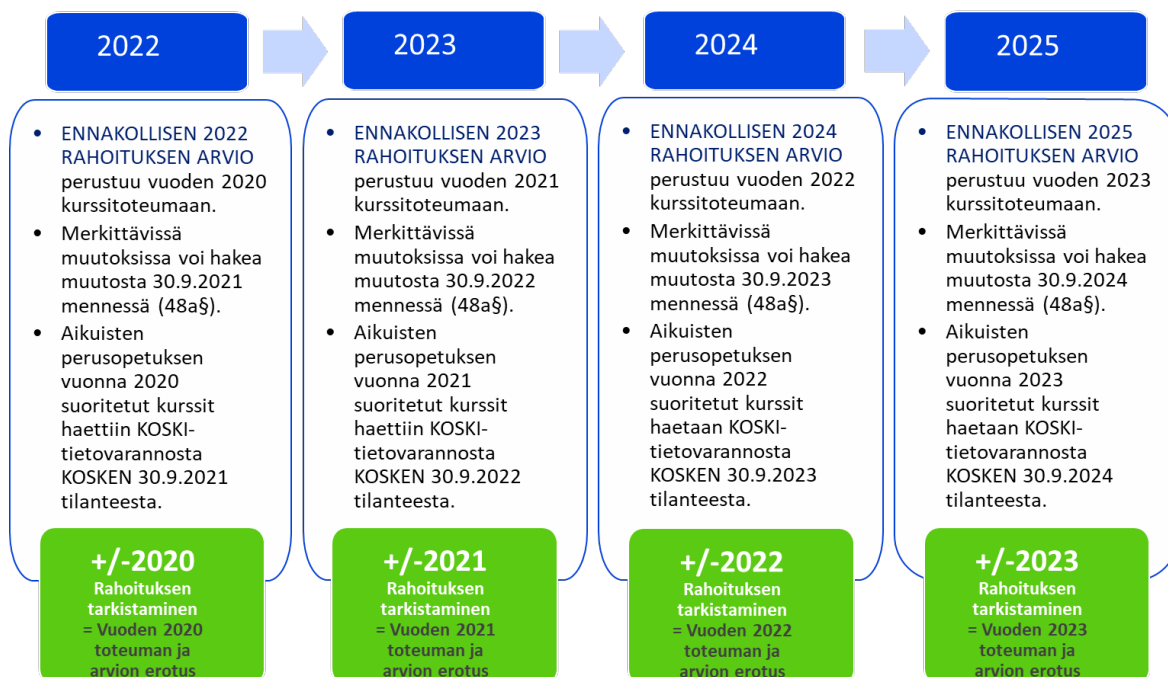
Aikuisten perusopetus eli lasten ja nuorten perusopetuksiin ylittäneiden perusopetus (koko oppimäärää suorittavat)

Perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitetun aikuisten perusopetuksen koko oppimäärää suorittavien rahoitus määräytyy kurssimäärän ja kurssia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

Varainhoitovuoden rahoitus maksetaan aikuisten perusopetuksessa arvioidun suoritemäärän perusteella. Arvio perustuu varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteumaan eli toteutuneiden kurssien määrään eli vuoden 2023 ennakollisen rahoituksen laskennassa on suoritemääränä käytetty vuonna 2021 toteutuneiden aikuisten perusopetuksen kurssien määrää. Arvioon perustuvat rahoitukset tarkistetaan toteutuneiden suoritteiden mukaisiksi varainhoitovuotta seuraavaa vuotta seuraavana vuonna, joten vuoden 2023 arvioitu rahoitus tarkistetaan toteutunutta vastaavaksi vuonna 2025.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi opetuksen järjestäjän hakemuksesta muuttaa arviota merkittävän muutoksen perusteella. Hakemus on tehtävä varainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun loppuun mennessä.

Vuoden 2021 toteutuneet aikuisten perusopetuksen kurssit on poimittu KOSKI-tietovarannosta ja perustuvat 30.9.2022 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin ja tallennettuihin tietoihin.

Rahoitukseen oikeuttavien opiskelijaakohtaisten aikuisten perusopetuksen kurssien määrä on rajoitettu, koska tavoitteena on opiskelijan tehokas eteneminen perusopetuksesta edelleen toisen asteen koulutukseen ja/tai työelämään. Aikuisten perusopetuksen rahoituksen perusteeksi voidaan hyväksyä enintään 100 kurssia sellaisen opiskelijan osalta, joka tarvitsee koko alku- ja päättövaiheen opetuksen ja enintään 130 kurssia sellaisen opiskelijan osalta, joka tarvitsee lisäksi luku- ja kirjoitustaitovaiheen opetuksen.

Mikäli yksityisen opetuksen järjestäjän järjestämisluvassa on määritelty aikuisten perusopetuksen osalta opiskelijoiden sallittu enimmäismäärä, varainhoitovuoden rahoituksen perusteeksi voidaan hyväksyä enintään kurssimäärä, joka saadaan, kun luvan osoittama opiskelijoiden enimmäismäärä kerrotaan luvulla 30. Opetuksen järjestäjän on huolehdittava, että toiminta on järjestämisluvassa mukaisista myös toiminnan laajuuden osalta.

Aikuisten perusopetuksen yksikköhinta vuonna 2023 saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 0,046. Opetuksen järjestäjälle myönnetään aikuisten perusopetuksen rahoitusta euromäärä, joka saadaan kertomalla valtion talousarvion rajoissa vahvistettu yksikköhinta (327,33 euroa/yksityisen 339,80 euroa) kurssien lukumäärällä. Lisäksi sisäoppilaitoksessa majoittuvien opiskelijoiden osalta myönnetään sisäoppilaitoslisä.

Perusopetuksen aineopetuksen rahoitus (yksittäiset oppiaineet)

Aikuisten perusopetukseen opiskelijaksi voidaan ottaa myös sellainen henkilö, jonka tarkoituksena on ainoastaan yhden tai useamman perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen suorittaminen. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä perusopetuksen valtionosuusrahoitus kattaa myös perusopetuksen aineopetuksen.

Opetuksen järjestäjän aineopetuksen rahoitus määräytyy varainhoitovuotta edeltäneenä lukuvuotena suoritettujen perusopetuksen kurssien määrän ja kurssia kohti määrätyn yksikköhinnan tulosta. Aineopetuksen yksikköhinta vahvistetaan vuosittain valtion talousarvion rajoissa. Vuoden 2023 yksikköhinta on 325,07 euroa /kurssi ja yksityisten opetuksen järjestäjien yksikköhinta on 337,46 euroa /kurssi.

Vuodelle 2023 rahoitus on laskettu aikavälillä 1.8.2021–31.7.2022 suoritettujen kurssien määrän mukaan. Rahoituksen laskentaan aineopetuksen suoritettujen kurssien määrät on poimittu KOSKI-tietovarannosta ja perustuvat 30.9.2022 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin.

Kaksivuotisen esiopetuksen ensimmäinen vuosi (yksityiset ns. kielikoulut)

Esiopetus, jota opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän järjestämisluvan nojalla annetaan pääosin tai kokonaan vieraalla kielellä, voi kestää kaksi vuotta. Vieraalla kielellä annettava opetus tarkoittaa muuta kuin suomen-, ruotsin-, saamen-, romanin- tai viittomakielellä tapahtuvaa opetusta.

Valtionosuusrahoitusta myönnetään ensimmäiselle esiopetusvuodelle niiden oppilaiden osalta, jotka täyttävät viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna. Oppilaskohtainen yksikköhinta vastaa kuusivuotiaiden kotikuntakorvauksen määrää. Vuonna 2023 yksikköhinta yksityisille opetuksen järjestäjille on 4.426,65 euroa.

Tilastointipäivänä 20.9.2022 läsnäolleiden oppilaiden määrät on poimittu KOSKI-tietovarannosta ja perustuvat 30.9.2022 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin ja Helsingin eurooppalaisen koulun oppilasmäärät on kysytty Opetushallituksen kyselyllä.

Yksityisen opetuksen järjestäjän alkava ja laajeneva toiminta

Yksityisen opetuksen järjestäjän alkavan ja laajenevan toiminnan rahoitusta koskevaa säännöstä on tarkennettu vastaamaan vakiintunutta käytäntöä. Rahoitus myönnetään, kun järjestäjälle myönnetään järjestämislupa tai kun järjestämislupaa laajennetaan tai kun opetus laajennetaan uudelle luokka-asteelle. Rahoitusta maksetaan aloittamiskauden alusta sen varainhoitovuoden loppuun, jolta järjestäjälle ei makseta esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausta.

Opetushallitus kysyy rahoituksen määräytymiseen tarvittavat oppilasmääräarvio- ja oppilasmäärätoteutum tiedot opetuksen järjestäjiltä erillisillä kyselyillä. Toteutuneen ja arvioidun oppilasmäärän erotus otetaan huomioon kyseistä varainhoitovuotta seuraavaa vuotta seuraavan vuoden rahoituksessa. Jos vuodelle 2023 on myönnetty alkavan tai laajenevan toiminnan vuoksi perusopetuksen rahoitusta oppilasmääräarvion perusteella, niin vuoden 2023 oppilasmääräarvion ja toteutuman välinen erotus otetaan huomioon perusopetuksen vuoden 2025 rahoituksessa.

Ulkomailla järjestettävän perusopetuslain mukaisen opetuksen rahoitus

Perusopetuslain mukaiseen ulkomailla järjestettävään opetukseen opetuksen järjestäjälle myönnetään rahoituksena euromäärä, joka saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta

vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 1,23 ja oppilasmäärällä 20.9. Yksityisen opetuksen järjestäjän yksikköhintaan lisätään arvonlisäverokorotus 3,81 %, jolloin vuonna 2023 yksityisen järjestäjän yksikköhinta 9.086,03 euroa. Oppilaskoh- taista rahoitusta voidaan korottaa tai alentaa valtioneuvoston ja opetus- ja kulttuuriministe- riön asetuksella. Alennus tai korotus voi olla enintään 20 %.

3.3.2 Perusopetuksen yhteydessä järjestettävä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestäminen edellyttää järjestämislupaa. Tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta voidaan opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä järjestää myös valtion oppilaitoksessa. Siirtymäsäännöksen mukaan ne kou- lutuksen järjestäjät, joilla on ollut lain tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta voimaan tullessa (1.8.2021) järjestämislupa perusopetuksen lisäopetuksen järjestämiseen, voivat järjestää lisäopetuksen järjestämisluvan nojalla perusopetuksen yhteydessä tutkin- tokoulutukseen valmentavaa koulutusta 31.7.2025 saakka. Lisäksi kuntien on mahdollista järjestää tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta ilman järjestämislupaa tapauksissa, joissa kunnalla ei ole lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen järjestämislupaa tai kun kunnan järjestämän valmentavan koulutuksen alueellinen tarve ei ole pysyväisluon- teista. Valtionosuuden saaja voi järjestää tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta vain yhden koulutusmuodon yhteydessä.

Perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen yksikköhinta saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoituslain kertoimella 1,22. Opetuksen järjestäjälle myönnettävä yksikköhinta vuonna 2023 on 8.681,40 euroa ja yksityiselle opetuksen järjestäjälle 9.012,16 euroa.

Perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen yksikköhinnan lisäksi koulutuksen järjestäjä saa pidennettyä oppivelvollisuutta vastaavan lisärahoituksen niistä oppilaista, jotka ovat olleet pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä perusopetuksen oppimäärää **suorittaessaan ja perusopetuksen päättyessä. Tämä ei kuitenkaan koske vaikeimmin kehitysvammaisia pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita.** Lisärahoituksen euromäärä saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 2,97 ja pidennetyn oppivelvollisuu- den muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden määrällä. Vuonna 2023 muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilai- den kunnallisten opetuksen järjestäjien lisärahoituksen yksikköhinta on 21.134,22 euroa ja yksityisen opetuksen järjestäjän lisärahoituksen yksikköhinta on vastaavasti 21.939,44 euroa oppilasta kohti.

Lisäksi sisäoppilaitoksessa majoittuvien opiskelijoiden osalta myönnetään sisäoppilaitoslisä ja yksityiselle perusopetuksen järjestäjälle, jonka perusopetuksen järjestämisluvan mukai- sena erityisenä koulutustehtävänä on koulukotiopetuksen järjestäminen, myönnetään koulu- kotiopetusta saavista oppilaista lisärahoituksena koulukotikorotus.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus voidaan järjestää myös ammatillisen koulutuksen tai lukiokoulutuksen yhteydessä, jolloin oppija on otettu opiskelijaksi kyseisen koulutuksen järjestäjän järjestämään tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen. Tällöin opiske- lijän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opintoihin voi kuulua kuitenkin myös

perusopetuksen opintoja, jotka arvioidaan perusopetuksen lainsäädännön ja opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Ammatillisen koulutuksen tai lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävään tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijoille perusopetuksen järjestäjä merkitsee KOSKI-tietovarantoon siirtyviin tietoihin opiskelijoiden opinnot koodilla 6 ”Muuta kautta rahoitettu” ja tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen valtionosuusrahoituksen saa varsinainen koulutuksen järjestäjä, siis joko ammatillisen koulutuksen järjestäjä tai lukiokoulutuksen järjestäjä.

[Esi- ja perusopetuksen yksikköhinnat 2023 raportti](#)

[Raportti esi- ja perusopetuksen sekä perusopetuksen yhteydessä järjestettävään tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen vuoden 2023 valtionosuuksien perusteena olevista oppilasmääristä ja muista suoritemääristä](#)

3.3.3 Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän valtionosuusrahoituksen tietoperusta ja valtionosuusrahoituksen tarkistaminen

Esi- ja perusopetuksen rahoitus 2023 määräytyy edellä kerrotulla tavalla oppilasta kohden määrättyjen yksikköhintojen ja tilastointipäivän 20.9.2022 oppilasmäärän mukaan lukuun ottamatta perusopetukseen valmistavaa opetusta, aikuisten perusopetusta ja perusopetuksen aineopetusta, joiden rahoitusperuste ei ole oppilasmäärä.

Lain valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017) mukaan perusopetuksen järjestäjillä on ollut vuodesta 2018 alkaen velvollisuus siirtää tai tallentaa lain 7–9 § ja 9 a – 9 c §:ssä tarkoitetut oppilas- ja opintotiedot KOSKI-tietovarantoon viipymättä ja ajantasaisesti aina sen jälkeen, kun tieto on syntynyt tai muuttunut ja merkitty opetuksen järjestäjän omiin rekistereihin. Tieto tulee olla rajapinnalla siirrettäessä vuorokauden kuluessa KOSKI-tietovarannossa.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun asetuksen (1766/2009) 25 § mukaan valtionosuusrahoituksen laskentaan tarvittavat tiedot tulee ilmoittaa 10 päivän kuluessa tilastointipäivästä.

Esi- ja perusopetuksen järjestäjien opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoitus lasketaan pääsääntöisesti KOSKI-tietovarannosta saatavien tietojen perusteella. Laskenta perustuu viimeistään 30.9.2022 KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin ja tallennettuihin tietoihin. Opetushallituksen Valtionosuus-tiimi poimii 30.9. jälkeen valtionosuuksien laskentaan tarvittavat tilastointipäivän 20.9. oppilasmäärät ja muut tarvittavat opetuksen tiedot sekä aikuisten perusopetuksessa ja aineopiskeluna suoritettujen kurssien määrät. Myös perusopetuksen yhteydessä järjestettävään tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen valtionosuuksien laskentaan tarvittavat 20.9. opiskelijamäärät haetaan KOSKI-tietovarannosta 30.9. tilanteen mukaisina.

Opetuksen ja koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että KOSKI-tietovarannosta haettavat ja opintohallintojärjestelmään tallennetut rahoituksen perusteena olevat tiedot ovat oikein ja ajantasaiset. Valtionosuusrahoituksen laskennassa pyritään siihen, että tietoja ei korjata enää 30.9. jälkeen, kun valtionosuuksien laskentaan käytettävät tiedot on poimittu.

Maahanmuuttotaustaisille järjestetyn perusopetukseen valmistavan koulutuksen oppilasmäärät 20.9.2022 ja toteutuneet läsnäolokuukaudet vuodelta 2021 kysyttiin Opetushallituksen syksyn 2022 perustietokyselyssä. Vuodesta 2023 lähtien perusopetukseen valmistavan koulutuksen valtionosuusrahoituksen laskentaan tarvittavat tiedot poimitaan KOSKI-tietovarannosta. Vuonna 2023 KOSKI-tietovarannosta haetaan vuoden 2022 toteutuneet läsnäolokuukaudet ja kevätlukukauden 2023 toteutuneet läsnäolokuukaudet sekä 20.9.2023 oppilasmäärät.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) 50 § mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa **perusopetuksen järjestäjien järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoituksen** sekä siihen liittyvän pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoituksen, sisäoppilaitoslisän ja koulukotikorotuksen varainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun 20 päivän ja varainhoitovuoden syyskuun 20 päivän keskimääräisen opiskelijamäärän mukaiseksi varainhoitovuoden loppuun mennessä. Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen vuoden 2023 rahoitus tarkistetaan vuoden 2023 lopussa siten, että rahoitus lasketaan 20.9.2022 ja 20.9.2023 tilastointipäivien keskimääräisen opiskelijamäärän mukaan. Muilta osin esi- ja perusopetuksen oppilasmäärään perustuvaa rahoitusta ei tarkisteta varainhoitovuoden lopussa keskimääräisten oppilasmäärien mukaiseksi, vaan varainhoitovuotta edeltävän vuoden lopussa myönnetty rahoitus perustuu varainhoitovuotta edeltävän tilastointipäivän 20.9. oppilasmääriin. Rahoituksen mahdolliset virheelliset suoritelmäärät on korjattava oikaisuajan puitteissa.

Maahanmuuttotaustaisille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen ja aikuisten perusopetuksen valtionosuusrahoitus tarkistetaan toteutuneiden suoritteiden mukaiseksi varainhoitovuotta seuraavaa vuotta seuraavan vuoden valtionosuusrahoituksen yhteydessä. Vuoden 2023 valtionosuusrahoituksen yhteydessä valtionosuusrahoituksen laskennassa on mukana perusopetukseen valmistavan koulutuksen ja aikuisten perusopetuksen vuoden 2021 toteutuneeseen suoritelmäärään perustuvan rahoituksen ja vuoden 2021 ennakkollisen rahoituksen erotus. Tarkemmin laskennasta kerrotaan edellä kohdassa 3.3.1.

3.3.4 Valtionavustukset

Yksityisten opetuksen järjestäjien harkinnanvaraiset avustukset

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi valtion talousarvion rajoissa myöntää harkinnanvaraista avustusta yksityiselle opetuksen järjestäjälle, jonka kustannukset ovat sille määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä huomattavasti keskimääräistä korkeammat. Avustusta voidaan myöntää myös valtionosuusjärjestelmän muutosten vaikutuksen tasoittamiseen. Avustus maksetaan muun valtionosuusrahoituksen mukana kuukausittain. Harkinnanvaraisesta avustuksen hakemisesta ja hakuajasta tiedotetaan yksityisille opetuksen järjestäjille erikseen vuosittain.

Lisätietoja Opetushallituksessa palvelusähköpostiosoitteesta valtionosuudet@doph.fi.

4 LUKIOKOULUTUS

4.1 Rahoitettava toiminta ja rahoituksen yleiset perusteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan lukiokoulutuksen järjestämiseen. Lupa voidaan myöntää myös ulkomailla järjestettävää opetusta varten. Järjestämisluvassa määrätään kunnat, joissa koulutusta järjestetään, opetuskieli, koulutuksen järjestämismuoto, erityinen koulutustehtävä sekä muut tarpeelliset koulutuksen järjestämiseen liittyvät ehdot. Järjestämisluvan saaneiden kunnallisten ja yksityisten lukiokoulutuksen järjestäjien lisäksi lukiokoulutusta voivat järjestää myös valtion oppilaitokset ja yliopistojen harjoittelukoulut.

Mikäli lukiokoulutuksen järjestäjä haluaa järjestää tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta, tulee sen hakea valmentavan koulutuksen järjestämis lupaa opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävää lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta ei järjestetä enää vuonna 2023, koska aiemmat nivelvaiheen koulutukset on korvattu uudella tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella, jota on ollut mahdollisuus järjestää 1.8.2022 alkaen.

Vuonna 2023 järjestämisluvan saaneita kunnallisia tai yksityisiä lukiokoulutuksen valtionosuuden/ rahoituksen saajia on 258. Lisäksi lukiokoulutusta järjestetään kolmessa valtion koulussa ja 8 yliopistojen harjoittelukoulussa (normaalikoulussa).

Tässä luvussa käsitellään kunnille, kuntayhtymille ja yksityisille koulutuksen järjestäjille lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin myönnettävää valtionosuusrahoitusta, joka määräytyy opiskelijaa kohden määrätyn yksikköhinnan ja koulutuksen järjestäjän lukiokoulutuksen opiskelijamäärän tulosta.

4.2 Oppivelvollisuuden laajentamisen vaikutus lukiokoulutuksen rahoitukseen

Oppivelvollisuuslain mukaan oppivelvollisuus on laajentunut koskemaan perusopetuksen jälkeistä toisen asteen koulutusta siihen asti, kun henkilö täyttää 18 vuotta. Perusopetuksen jälkeen oppivelvollisuutta suoritetaan lukiokoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa tai perusopetuksen jälkeisissä erilaisissa nivelvaiheen koulutuksissa. Oppivelvollisella on hakeutumisvelvollisuus toisen asteen koulutukseen perusopetuksen päättymisen jälkeen.

Perusopetuksen jälkeen suoritettava ammatillinen tutkinto tai lukiokoulutus ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto ovat oppivelvollisuuslain mukaan täysin maksuttomia sen kalenterivuoden loppuun saakka, jona henkilö täyttää 20 vuotta. Maksuttomia ovat opetuksessa tarvittavat oppimateriaalit sekä työvälineet, -asut ja -aineet. Lisäksi yli seitsemän kilometrin koulumatkat ovat maksuttomia.

Oppivelvollisuuden laajentamisesta aiheutuvat kustannukset rahoitetaan valtionosuusrahoituksen puitteissa. Oppivelvollisuuden laajentaminen toteutuu vuosiluokka kerrallaan, mistä syystä vaikutukset rahoitukseen toteutuvat kolmen vuoden siirtymäajan puitteissa.

Lukiokoulutuksen järjestäjille tulevat uudet tehtävät rahoitetaan 100-prosenttisesti valtionosuusrahoituksena, mistä syystä lukiokoulutuksen kunnan rahoitusprosentti muuttuu vuodesta 2021 alkaen. Siirtymäsäännöksen mukaan lukiokoulutuksen vuoden 2023 kunnan omarahoitusosuus on 53,28 prosenttia. Vuodesta 2024 alkaen kunnan omarahoitusosuus on 52,21 prosenttia.

Oppivelvollisuuden laajentamiseen ja toisen asteen koulutuksen maksuttomuuteen liittyvät määrärahalisäykset pyritään kohdentamaan nuorten oppimäärän mukaan opiskelevien lukio-opiskelijoiden yksikköhintaperusteiseen valtionosuusrahoitukseen. Jotta erityisten koulutustehtävien ja valtakunnallisten kehittämistehtävien lisärahoitukseen käytettävä euro-määrä pysyy samansuuruisena, lisärahoituksen osuus kokonaiskustannuksista pienenee siirtymäajan puitteissa. Lisäksi aikuisten oppimäärän mukaan opiskelevien yksikköhinnan painokerroin ja sisäoppilaitokseen kuuluvan majoituksen ja ruokailun saavien opiskelijoiden osalta laskettavan korotuksen painokerroin pienenee siirtymäajan puitteissa.

4.3 Yksikköhinnan määräytyminen

Lukiokoulutuksen yksikköhinta on järjestäjäkohtainen. Järjestäjäkohtaiset yksikköhinnat lasketaan lukiokoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan pohjalta. Vuoden 2022 keskimääräinen yksikköhinta on laskettu poikkeuksellisesti vuoden 2019 kustannusten perusteella. Koronapandemiasta johtuvista rajoituksista ja erityisolosuhteista johtuen on päätetty, että vuoden 2020 ja 2021 kustannuksia ei käytetä tulevien vuosien valtionosuusrahoituksen laskennan perusteena, vaan vuosien 2023 ja 2024 valtionosuusrahoitus lasketaan vuoden 2019 kustannusten perusteella.

Lukiokoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan laskentapohjasta vähennetään erityisten koulutustehtävien ja valtakunnallisten kehittämistehtävien rahoitukseen myönnettävän lisärahoituksen osuus, joka on 1,57 prosenttia lukiokoulutuksen valtakunnallisista kustannuksista. Lisäksi lukiokoulutuksen keskimääräiseen yksikköhintaan vaikuttaa valtiontalouden säästötoimet, joidenka vaikutuksesta lukiokoulutuksen vuoden 2023 laskennallista keskimääräistä yksikköhintaa alennetaan 12,20 prosentin suuruisesti.

Valtioneuvosto on vahvistanut lukiokoulutuksen vuoden 2023 keskimääräiseksi yksikköhinnaksi 7630,82 euroa /opiskelija. Keskimääräinen yksikköhinta vahvistetaan arvonnalisäverotona.

4.3.1 Järjestäjäkohtaisen yksikköhinnan määräytymisen yleiset perusteet

Järjestäjäkohtaisia kunnille ja kuntayhtymille määrättäviä yksikköhintoja porrastetaan koulutuksen järjestäjän lukiokoulutusta nuorten oppimäärän mukaan suorittavien ja sisäoppilaitosmuotoisesti suorittavien opiskelijoiden kokonaismäärän perusteella, kuten jäljempänä tunnusluvun laskennan yhteydessä selvitetään. Yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinta on sama kuin sen kunnan yksikköhinta, jossa koulutus pääasiassa järjestetään. Jos

kunta ei järjestä lukiokoulutusta, yksityisen lukiokoulutuksen järjestäjän yksikköhinta lasketaan samalla tavalla kuin kunnan yksikköhinta. Yksityisten koulutuksen järjestäjien yksikköhintaan lisätään arvonlisäveron osuus, joka vuonna 2023 on 3,73 prosenttia yksikköhinnasta.

4.3.2 Tunnusluvun laskenta

Lukioiden yksikköhintojen laskentaa varten määritellään koulutuksen järjestäjän tunnusluku. Tunnusluku lasketaan nuorten oppimäärän mukaan lukiokoulutusta suorittavien ja sisäoppilaitosmuotoisesti suorittavien opiskelijoiden kokonaismäärän perusteella. Laskennassa käytetään varainhoitovuotta edeltävän vuoden 20.9. tilastointipäivän opiskelijamäärää eli vuoden 2023 yksikköhintoja laskettaessa tilastointipäivän 20.9.2022 opiskelijamäärää.

Mikäli koulutuksen järjestäjä järjestää lukiokoulutusta sekä suomen- että ruotsin kielellä, niin tunnusluku lasketaan erikseen suomenkielistä ja erikseen ruotsinkielistä koulutusta varten. Koulutuksen järjestäjän tunnusluku on kieliryhmittäin laskettujen tunnuslukujen opiskelijamäärillä painotettu keskiarvo.

Tunnusluku on 100, mikäli koulutuksen järjestäjän lukiokoulutusta nuorten oppimäärän mukaan suorittavien ja sisäoppilaitosmuotoisesti suorittavien opiskelijoiden lukumäärä on vähintään 200. Mikäli opiskelijoiden määrä on alle 200 opiskelijaa ja vähintään 60 opiskelijaa, niin tunnuslukua korotetaan opiskelijaa kohti luvulla, joka saadaan kaavasta $0,4 \times (200 - \text{lukiossa opiskelevien määrä})$. Jos opiskelijoiden määrä on alle 60 opiskelijaa, tunnuslukua korotetaan lisäksi luvulla, joka saadaan kaavasta $2,1 \times (60 - \text{lukiossa opiskelevien määrä})$. Tunnuslukua korotetaan kuitenkin enintään luvulla 106.

Jos yksikköhinnan laskennassa korotetun tunnusluvun piiriin kuulunut lukiokoulutus on vuosien 2008–2012 aikana siirtynyt kuntien yhdistymisellä syntyvälle kunnalle taikka koulutuksen järjestämisluvan muutoksella osaksi toisen kunnan tai kuntayhtymän lukiokoulutusta, niin tunnusluku lasketaan edelleen erikseen kullekin entiselle lukiokoulutuksen järjestäjälle. Yhdistyneen koulutuksen järjestäjän tunnusluku saadaan laskettujen tunnuslukujen opiskelijamäärien painotettuna keskiarvona. Yhdistyneen koulutuksen järjestäjän tunnusluvun laskenta edellä mainitulla tavalla edellyttää, että korotetun tunnusluvun piiriin kuulunut lukio ja sen tunnusluvun korottamisen edellytykset säilyvät.

4.3.3 Yksikköhinnan laskenta

Lukion yksikköhinta lasketaan kertomalla koulutuksen järjestäjän tunnusluku lukion keskimääräisellä yksikköhinnalla ja jakamalla luvulla 100. Näin saatu yksikköhinta kerrotaan valtakunnallisella tasauskertoimella, jolla tasataan tunnusluvusta aiheutuvien korotusten vaikutus lukion keskimääräiseen yksikköhintaan, koska korotuksilla ei lisätä valtion ja kuntien rahoitusosuutta keskimääräisestä yksikköhinnasta. Vuonna 2023 tasauskerroin on 0,9451201.

Laskentakaava koulutuksen järjestäjän yksikköhinnan laskentaan on seuraava: tasauskerroin (0,9451201) x keskimääräinen yksikköhinta (7 630,82) x tunnusluku: 100.

Mikäli lukiokoulutuksen järjestäjän tehtäväksi on määrätty järjestää lukiokoulutusta sisäoppilaitoksessa, yksikköhintaa korotetaan sisäoppilaitokseen kuuluvan majoituksen ja ruokailun saavien opiskelijoiden osalta euromäärällä, joka vuonna 2023 on 41 prosenttia lukiokoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta. Varainhoitovuodesta 2024 alkaen prosenttimäärä on 40.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi lisäksi korottaa yksikköhintaa erityisestä muusta syystä kuin lukiolle myönnetyn erityisten koulutustehtävän perusteella (yksikköhinnan harkinnanvarainen korotus). Mahdollinen korotus lisätään tunnusluvun mukaiseen tasattuun yksikköhintaan.

4.3.4 Aikuisten oppimäärän mukaan lukiokoulutusta suorittavien yksikköhinta

Painokerroin, jolla aikuisten oppimäärää suorittavien yksikköhinta määräytyy nuorten oppimäärän mukaan opiskelevien yksikkö hinnasta, muuttuu oppivelvollisuuden laajentamisen seurauksena. Vuonna 2023 aikuisten oppimäärän mukaan lukion koko oppimäärää suorittavien yksikköhinta on 62,2 prosenttia koulutuksen järjestäjälle lukion opiskelijaa kohden määrätystä yksikkö hinnasta lukuun ottamatta sisäoppilaitoksessa koulutusta saavia opiskelijoita. Varainhoitovuodesta 2024 alkaen prosenttiosuus on 61,5.

[Esimerkki järjestäjäkohtaisen yksikköhinnan laskennasta](#)

4.4 Lukiokoulutuksen rahoituksen määräytyminen

Lukiokoulutuksen ennakollinen rahoitus määräytyy edellä mainitulla tavalla opiskelijaa kohden määrätyn yksikköhinnan ja varainhoitovuotta edeltävän vuoden lukiokoulutuksen opiskelijamäärän tulosta. Rahoitus lasketaan erikseen nuorten oppimäärän mukaan lukiota suorittaville opiskelijoille, aikuisten oppimäärän mukaan lukiota suorittaville opiskelijoille ja sisäoppilaitosmuotoisessa lukiokoulutuksessa lukiota suorittaville opiskelijoille.

Lukiokoulutuksen rahoituksen piiriin sisältyy myös yksittäistä oppiainetta tai yksittäisiä oppiaineita suorittavien opiskelijoiden opinnot ja kurssit. Aineopintojen rahoitus koskee aikuisille tarkoitetun oppimäärän mukaan aineopiskelijoiden suorittamia lukion pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja sekä vanhan opetussuunnitelman mukaan aikuisten oppimäärän mukaan aineopiskelijoiden suorittamia lukion pakollisia kursseja ja syventävinä opintoina tarjottuja valtakunnallisia kursseja. Aineopinnot eivät kuulu kuitenkaan rahoituksen piiriin, mikäli opiskelija on aineopintojen opiskeluoikeuden aikaan toisen oppilaitoksen tai koulutusmuodon valtionosuusrahoituksen perusteena oleva oppilas tai opiskelija tai ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosiin luettava suorite (RahL 1705/2009 48§, RahA 1766/2009 23a§).

Rahoituksen laskentaa ja määräytymistä varten aineopiskelijoiden suorittamat opinnot ja kurssit muutetaan laskennalliseksi opiskelijamääräksi. Laskennassa käytetään lähinnä laskenta-aikaa päättyneen lukuvuoden suoritettujen opintojen opintopisteiden ja kurssien määriä. Vuoden 2023 rahoituksen laskennassa käytetään aineopiskelijoiden laskennallista määrää, joka on laskettu aikavälillä 1.8.2021–31.7.2022 suoritetuista aineopiskelun opintopisteistä ja kursseista. Uuden opetussuunnitelman mukaan suoritettujen opintojen määrä opintopisteinä muutetaan opiskelijamääräksi jakamalla lukuvuoden aikana suoritettujen opintopisteiden kokonaismäärä luvulla 30 ja saatuun lukuun lisätään vanhan opetussuunnitelman mukaan suoritettujen kurssien määrä jaettuna luvulla 15. Aineopiskelun opintopisteiden ja kurssien jakajana käytettävät luvut vastaavat yhtä kolmasosaa aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen koko oppimäärän laajuudesta eli keskimääräistä lukion koko oppimäärän opiskelijan lukuvuoden suoritusta.

Lukiokoulutuksen valtionosuusrahoitus kattaa myös koulutuksen järjestäjän toimeenpanemat oppivelvollisille järjestetyt erityisen tutkinnon kokeet. Erityisen tutkinnon kokeet järjestetään oppivelvolliselle, jota ei ole otettu lukiokoulutuksen opiskelijaksi, ja joka haluaa suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärän tai osan siitä kokeissa. Erityisen tutkinnon kokeissa opiskelija osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja. Valtionosuusrahoituksen laskentaa varten erityisen tutkinnon kokeet muunnetaan laskennalliseksi opiskelijamääräksi. Laskennassa käytetään lähinnä laskenta-aikaa päättyneen lukuvuoden aikana suoritettujen opintojen määriä. Vuoden 2023 rahoituksen laskennassa käytetään opiskelijoiden laskennallista määrää, joka on laskettu aikavälillä 1.8.2021–31.7.2022 suoritettujen lukion oppimäärään kuuluvien lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisten pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen määrä opintopisteinä luvulla 60.

Rahoituksen määräytymistä varten aineopiskelun ja erityisen tutkinnon laskennallinen opiskelijamäärä lasketaan yhteen lukion koko oppimäärää aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän mukaan opiskelevien opiskelijoiden määrän kanssa ja saatu opiskelijamäärä kerrotaan yksikköhinnalla, joka vuonna 2023 on 62,2 prosenttia koulutuksen järjestäjälle lukion opiskelijaa kohden määrätystä yksikköhinnasta.

Lukiokoulutuksen rahoitus tarkistetaan varainhoitovuoden (tilastointipäivien 20.1.2023 ja 20.9.2023) opiskelijamäärän mukaiseksi varainhoitovuoden loppuun mennessä. Kertojaopiskelijamäärät painotetaan siten, että tilastointipäivän 20.1. opiskelijamäärä painotetaan luvulla 7/12 ja tilastointipäivän 20.9. opiskelijamäärä luvulla 5/12.

Myös aineopiskelun ja erityisen tutkinnon laskennallinen opiskelijamäärä tarkistetaan varainhoitovuoden 2023 loppuun mennessä. Laskenta perustuu aikavälillä 1.8.2022–31.7.2023 suoritettujen opintojen ja kurssien määrään. Laskennallinen opiskelijamäärä saadaan kun, vuonna 2021 voimaan tulleen lukion opetussuunnitelman mukaan aineopiskelijoiden suorittamien opintojen määrä opintopisteinä jaetaan luvulla 30 ja aineopiskelijoiden lukion vanhan opetussuunnitelman mukaan suorittamien kurssien määrä jaetaan luvulla 15 sekä erityisen tutkinnon opintojen määrä opintopisteinä jaetaan luvulla 60.

4.5 Erityisten koulutustehtävien ja valtakunnallisten kehittämistehtävien rahoitus

Lukiokoulutuksen järjestäjille, joille on järjestämisluvan mukaan myönnetty erityinen koulutustehtävä tai valtakunnallinen kehittämistehtävä, myönnetään lisärahoitusta. Lisärahoitukseen on käytettävissä 1,57 prosenttia lukiokoulutuksen valtakunnallisista kokonaiskustannuksista. Lisärahoitusta ei kuitenkaan myönnetä sellaiselle koulutuksen järjestäjälle, joka perii opiskelijoilta lukiolain 28 §:n 4 momentissa tarkoitettuja maksuja.

Oppivelvollisuuden laajenemisesta johtuen lukiokoulutuksen kokonaiskustannukset nousevat asteittain vuodesta 2021 alkaen. Oppivelvollisuuden laajentamisen vuoksi tuleva valtionosuusrahoituksen lisäys ohjataan lukiokoulutuksen nuorten yksikköhintaperusteiseen valtionosuusrahoitukseen, mistä syystä erityisten koulutustehtävien lisärahoituksen osuus valtakunnallisista kokonaiskustannuksista pienenee siirtymäajan puitteissa vuosina 2024–2027. Siirtymäsäännöksen mukaan rahoitusosuus on 1,55 prosenttia varainhoitovuonna

2024, 1,51 prosenttia varainhoitovuonna 2025 ja 1,47 prosenttia varainhoitovuonna 2026. Vuodesta 2027 alkaen osuus on 1,44 prosenttia.

Koulutuksen järjestäjän erityisen koulutustehtävän rahoitus määräytyy sillä perusteella, mikä on koulutuksen järjestäjän erityisen tehtävän opiskelijamäärän suhteellinen osuus kaikkien koulutuksen järjestäjien erityisten koulutustehtävien opiskelijamäärästä. Lisäksi erityisille koulutustehtäville on määrätty laskennassa käytettävä painokerroin.

Erytisen koulutustehtävän opiskelijamäärää painotetaan seuraavilla kertoimilla:

1) koulutus, joka tähtää International Baccalaureate -tutkinnon suorittamiseen	0,22
2) liikunta- tai urheilupainotteinen koulutus, kuvataidepainotteinen koulutus, musiikkipainotteinen koulutus, tanssipainotteinen koulutus	0,15
3) muu koulutus	0,05

Rahoituksen laskennassa käytetään varainhoitovuotta edeltävän tilastointipäivän 20.9 opiskelijamääriä. Mikäli tilastointipäivän opiskelijamäärä ylittää lukiokoulutuksen järjestämislupaan kirjatun erityisen koulutustehtävän rahoituksen perusteena olevan opiskelijamäärän enimmäismäärän, niin silloin rahoitus määräytyy järjestämisluvan enimmäismäärän mukaan.

Vuoden 2023 rahoitus lasketaan seuraavasti. Erytisten tehtävien lukioiden erityisten koulutustehtävien 20.9.2022 opiskelijamäärät tai järjestämisluvan enimmäismäärät kerrotaan alakohtaisilla painokertoimilla. Erytisiin koulutustehtäviin käytettävissä oleva rahamäärä jaetaan erityisten koulutustehtävien painotettujen opiskelijamäärien suhteellisina osuuksina painotettujen opiskelijamäärien yhteenlasketusta summasta.

Valtakunnallisen kehittämistehtävän rahoitus jaetaan opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaisesti.

Erytisen koulutustehtävän ja valtakunnallisen kehittämistehtävän rahoituksesta ei tehdä päätöstä rahoituksen tarkistamisesta varainhoitovuoden lopussa, vaikka lukiokoulutuksen muu valtionosuusrahoitus edelleen tarkistetaan varainhoitovuoden (tilastointipäivien 20.1.2023 ja 20.9.2023) opiskelijamäärän mukaiseksi varainhoitovuoden loppuun mennessä.

4.6 Lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus

Lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoitus määräytyy koulutuksen järjestäjän valmentavaa koulutusta saavien opiskelijoiden määrän ja opiskelijaa kohti määrätyn yksikköhinnan tulosta. Valmentavan koulutuksen yksikköhinta perustuu lukiokoulutuksen keskimääräiseen yksikköhintaan. Siirtymäsäännöksen mukaan vuoden 2023 valmentavan koulutuksen yksikköhinta saadaan kertomalla lukiokoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta luvulla 1,19. Valmentavan koulutuksen vuoden 2023 yksikköhinta on 9080,68 euroa /opiskelija. Varainhoitovuodesta 2024 alkaen kerroin, jolla lasketaan lukiokoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen yksikköhinta, on 1,17.

Sisäoppilaitoksessa koulutusta saavien yksikköhintaa korotetaan sisäoppilaitokseen kuuluvan majoituksen ja ruokailun saavien valmentavan koulutuksen opiskelijoiden osalta euroäärällä, joka vuonna 2023 on 41 prosenttia lukiokoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta. Varainhoitovuodesta 2024 alkaen prosenttimäärä on 40.

Kun tutkintokoulutukseen valmentava koulutus järjestetään perusopetuksen tai ammatillisen koulutuksen yhteydessä ja opiskelijan tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opintoihin kuuluu myös lukio-opintoja, jotka arvioidaan lukiokoulutuksen lainsäädännön ja opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti, niin tällöin opiskelijalle tehdään lukiossa lukion oppiaineen oppimäärän opiskeluoikeus. Tällöin tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen lukio-opinnot eivät ole lukiokoulutuksen järjestäjän valtionosuuden perusteena, vaan valtionosuusrahoitus myönnetään sille perusopetuksen tai ammatillisen koulutuksen järjestäjälle, jonka järjestämään tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen oppija on otettu opiskelijaksi.

Lisätietoja antaa tarvittaessa Sirpa Kesti 029 533 1094.

5 AMMATILLINEN KOULUTUS

5.1 Rahoitettava toiminta ja rahoituksen yleiset perusteet

Ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestäminen edellyttää opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupaa. Järjestämislupa voidaan myöntää hakemuksesta kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle. Ammatillisia tutkintoja ja koulutusta voidaan opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä järjestää myös valtion oppilaitoksissa tai Suomen solmiman valtiosopimuksen perusteella.

Järjestämisluvassa määrätään mm.

- tutkinnot, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää ja joihin se voi järjestää tutkintokoulutusta
- oikeudesta järjestää valmentavaa koulutusta. Koulutuksen järjestäjä voi järjestää myös järjestämisluvan mukaisesti tutkintoihin liittyvää ammatillista osaamista syventävää ja täydentävää koulutusta.
- oikeudesta järjestää tutkintoja ja koulutusta työvoimakoulutuksena. Järjestämislupa voidaan myös rajata koskemaan vain työvoimakoulutusta.
- toiminta-alueesta, jonka osaamistarpeisiin koulutuksen järjestäjän toiminta ensisijaisesti vastaa. Toiminta-alueen lisäksi tutkintoja ja koulutusta voi järjestää myös muualla Suomessa, ei kuitenkaan Ahvenanmaan maakunnassa.
- opiskelijavuosien vähimmäismäärästä
- koulutuksen järjestäjän oikeudesta järjestää sisäoppilaitosmuotoista koulutusta ja vankilaopetusta
- tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestämisestä ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan yhteydessä

Luvassa voidaan määrätä

- oikeudesta järjestää oppisopimuskoulutuksena kaikkia tutkintorakenteeseen kuuluvia tutkintoja sekä ammatillista osaamista syventävää tai täydentävää koulutusta.
- velvollisuudesta järjestää kohdassa tutkintoja ja valmentavaa koulutusta vaativaan erityiseen tukeen oikeutetuille opiskelijoille ja velvollisuudesta huolehtia erityisen tuen kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä yhteistyöstä niiden koulutuksen järjestäjien kanssa, joiden tehtävänä on vaativan erityisen tuen järjestäminen.
- myös muista velvoitteista, jos koulutuksen saatavuuden turvaaminen tai muut tutkintojen ja koulutuksen järjestämiseen liittyvät syyt sitä edellyttävät.

5.2 Rahoituksen säädösperusta

- Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017 ja lait ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta 547/2018, 569/2019, 885/2019, 1374/2019, 517/2020, 1048/2020, 1218/2020, 667/2021, 1118/2021, 1237/2021, 54/2022, 164/2022, 718/2022, 737/2022
- Oppivelvollisuuslaki 1214/2020 ja lait oppivelvollisuuslain muuttamisesta 56/2022, 715/2022

- Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1705/2009 ja lait opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta 532/2017, 548/2018, 1094/2018, 1317/2019, 1371/2019, 320/2020, 1050/2020, 684/2021, 1114/2021, 489/2022, 884/2022
- Laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta 1215/2021 ja lait sen muuttamisesta 117/2021, 57/2022, 166/2022, 719/2022
- Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä 884/2017 ja lait lainvaltakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain muuttamisesta 1221/2020, 1051/2020, 631/2020, 1184/2019, 568/2019, 1234/2021, 478/2021,
- Asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1766/2009 ja asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun asetuksen muuttamisesta 487/2017, 735/2017, 1228/2021, 127/2021, 812/2018
- Asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017 ja asetukset ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen muuttamisesta 138/2018, 744/2018, 1014/2019, 543/2020, 1227/2021, 1150/2021,
- 584/2021, 583/2021, 551/2021, 125/2021
- OKM:n asetus ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta 835/2014 ja asetukset sen tai sen liitteen muuttamisesta 863/2015, 443/2016, 137/2017
- OKM:n asetus ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta 680/2017 ja asetuksen sen tai sen liitteen muuttamisesta 590/2018, 1086/2018, 542/2020, 596/2021
- OKM:n asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista 1244/2020 ja sen muuttamisesta 905/2021, 1260/2021, 926/2022
- OKM:n asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista 682/2017 ja asetus OKM:n asetuksen muuttamisesta 415/2018 (asetus kumottu OKM:n asetuksella 1244/2020)
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetukset eräiden oppilailta ja opiskelijoilta perittävien maksujen perusteista annetun opetusministeriön asetuksen muuttamisesta 681/2017, 819/2018
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan opintososiaalisista etuuksista 679/2017

5.3 Ammatillisen koulutuksen rahoituksen määrärahat ja varsinainen suoritepäätös varainhoitovuonna 2023

Ammatillisen koulutuksen määräraha jakautuu laskennalliseen perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitukseen sekä avustuksena myönnettävään strategiarahoitukseen ja yksityisten koulutuksen järjestäjien arvonnalisäverokorvaukseen.

Rahoituslain mukaiset rahoitusosuudet laskennallisesta rahoituksesta ovat perusrahoitus 70 prosenttia, suoritusrahoitus 20 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitus 10 prosenttia. Rahoitusosuudet lasketaan euromäärästä, jossa määrärahasta vähennetään strategiarahoituksen euromäärä. Varainhoitovuoden aikana mahdollisten lisätalousarvion perusteella myönnettävässä rahoituksessa ei tarvitse ottaa huomioon edellä mainittuja rahoitusosuuksia.

Rahoituksen laskennassa käytettävät painokertoimet ja koulutusten sijoittuminen kustannusryhmiin määriteltiin OKM:n laskentaperusteasetuksessa varainhoitovuodesta 2022 lukien uudestaan vuosien 2018 ja 2019 kustannustietojen perusteella. Muutokset vaikuttavat koulutuksen järjestäjän profiilikertoimen laskentaan ja suoritusrahoituksen painotettujen pisteiden laskentaan vuoden 2022 suoritepäätöksestä lukien.

Perusrahoituksesta pääosa kohdennetaan tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän perusteella ja pieni osa harkinnanvaraisena korotuksena. Lisäksi talousarviossa päätettyjä määrällisiä lisäyksiä kohdennetaan pääosin harkinnanvaraisina korotuksina.

Suoritusrahoituksessa rahoituksen perusteena ovat tutkinnon osien osaamispisteet ja suoritettut tutkinnot. Tutkinnon osien osaamispisteissä otetaan huomioon kaikkien suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteet kuitenkin niin, että järjestäjäkohtainen maksimimäärä on 120 osaamispistettä tavoitteellista opiskelijavuotta kohden. Suoritusrahoituksen perustana olevat kokonaispisteet kertyvät siten, että tutkinnon osien painotetuista osaamispisteistä muodostuu noin kolme neljäsosaa ja koko tutkintojen painotetuista pisteistä noin yksi neljäsosa kokonaispisteistä.

Vaikuttavuusrahoituksessa laskennallisesta rahoituksesta tutkinnon ja tutkinnonosia suorittaneiden työllistymisen ja jatko-opiskelun osuus on 7,0 prosenttia sekä tutkintokoulutuksen aloittaneiden ja koulutuksen päättäneiden antaman opiskelijapalautteen osuus 1,5 prosenttia laskennallisesta rahoituksesta ja työpaikkaohjaakyselyn ja työpaikkakyselyn työelämäpalautteen osuus 1,5 prosenttia laskennallisesta rahoituksesta. Opiskelijapalautteessa aloittaneiden antaman palautteen painoarvo on yksi neljäsosaa ja koulutuksen päättäneiden antaman palautteen painoarvo kolme neljäsosaa. Työelämäpalautteessa työpaikkakyselyn antaman palautteen painoarvo on yksi neljäsosaa ja työpaikkaohjaajakyselyn antaman palautteen painoarvo kolme neljäsosaa.

Vuoden 2023 talousarvion mukainen ammatillisen koulutuksen määräraha on 2062,9 milj. euroa ja arvonalisäverokorvauksiin varattu euromäärä 42,9 milj. euroa. Laskennallisen rahoituksen osuus on 2047,9 milj. euroa ja strategiarahoituksen osuus 15 milj. euroa. Strategiarahoituksen osuus on edellisen vuoden tasolla. Laskennallisen rahoituksen osuus on kasvanut 63,4 milj. euroa edellisvuodesta. Suoriteperusteinen perusrahoitus on yhteensä 1 433,5 milj. euroa, suoritusrahoituksen osuus 409,6 milj. euroa ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 204,8 milj. euroa.

Valtion ja kuntien rahoitusosuuksiin tehtävä ammatillisen koulutuksen indeksin mukainen tarkistus nostaa rahoitusta 3,7% eli noin 71,4 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen rahoituspohjan vahvistamiseksi lisätään määrärahaa pysyvästi 50 milj. euroa. Oppivelvollisuuden laajentumisen vaikutuksesta määrärahaa lisättiin 9,2 milj. euroa. Hoiva-avustajien koulutuksen lisäämiseksi määrärahaa lisättiin kertaluonteisesti 7,8 milj. euroa ja ukrainalaisille pakolaisille järjestettävään koulutukseen 8 milj. euroa. Hoitajamitoituksen muutokseen varautumisen takia määrärahassa lähihoitajakoulutuksen kohdennettua lisäystä on vähennetty -13 milj. euroa. Edellisvuodesta määrärahaa pienentää opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin varatun lisämäärärahan poistuminen - 70 milj. euroa.

Talousarviossa ammatillisen koulutuksen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on enintään 183 500 opiskelijavuotta, josta työvoimakoulutuksena järjestettävään koulutukseen tulee kohdentaa vähintään 8 800 opiskelijavuotta. Edellisvuodesta opiskelijavuosien enimmäismäärää lisäsi hoiva-avustajakoulutus +700 opiskelijavuotta ja ukrainalaisille pakolaisille suunnattu koulutus + 800 opiskelijavuotta ja vähensi lähihoitajakoulutukseen kohdennettua lisäyksen pieneneminen -1200 lisäopiskelijavuotta.

Ammatillisen koulutuksen valtionosuuden/rahoituksen saajia varsinaisessa suoritepäätöksessä vuonna 2023 on yhteensä 135. Rahoituksen saajien määrä väheni kahdella koulutuksen järjestäjällä edellisvuodesta. Rahoituksen saajista kuntia on kahdeksan, kuntayhtymiä 33, yhdistyksiä 31, säätiöitä 26, osakeyhtiöitä 36 ja avoimia yhtiöitä yksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tehnyt varainhoitovuoden 2023 varsinaisen suorituspäätöksen 16.12.2022.

Päätös liitteineen on löydettävissä OKM:n www-sivuilla osoitteessa:

[Suoritepäätökset - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](https://okm.fi/suoritepaatokset)

(<https://okm.fi/suoritepaatokset>)

Sivustolla on tallennettuna varsinaiset suoritepäätökset varainhoitovuodesta 2018 lukien.

Varainhoituvuosien aikana tehdyt lisäsuoritepäätökset löytyvät sivustolta

[Lisäsuoritepäätökset - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](https://okm.fi/lisasuoritepaatokset)

(<https://okm.fi/lisasuoritepaatokset>)

TAULUKKO 1. AMMATILLISEN KOULUTUKSEN MÄÄRÄRAHA JA VARSINAINEN SUORITEPÄÄTÖS VARAINHOITOVUODELLE 2023

Ammatillisen koulutuksen määrärahan jakautuminen vuonna 2023	Määräraha yhteensä	Varsinainen suoritepäätös 16.12.2022	Jaetaan varainhoitovuoden aikana
	milj €	milj €	milj €
Ammatillisen koulutuksen rahoitus ml. alv	2 105,818		
Alv-korvaukset	42,909	40,606	
Ammatillisen koulutuksen määräraha yht. pl. alv	2 062,909		
Strategiarahoitus	15,000		15,000
Laskennallinen rahoitus pl. alv	2047,909		
Laskennallinen perusrahoitus yht. 70 %	1 433,536		
Suoritepäätöksen harkinnanvarainen perusrahoitus	12,000	12,000	
Suoriteperusteinen perusrahoitus yht.	1 421,536	1 403,636	
- josta varainhoitovuoden jako- ja oikaisuvara	17,900		17,900
Suoritusrahoitus 20% laskennallisesta rahoituksesta	409,582	409,582	
Vaikuttavuusrahoitus 10 % laskennallisesta rahoituksesta, josta	204,791	204,791	
- työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen perusteella	143,354	143,354	
- aloittaneiden opiskelijapalautteen perusteella	7,680	7,680	
- päättäneiden opiskelijapalautteen perusteella	23,039	23,039	
- työpaikkakyselyn työelämäpalautteen perusteella	7,680	7,680	
- työpaikkaohjaajakyselyn työelämäpalautteen perusteella	23,039	23,039	
Laskennallinen rahoitus + alv (sisältää perusrahoituksen harkinnanvaraisen korotuksen)	2 090,818	2070,616	17,900
Strategiarahoitus (avustuspäätöksiin varainhoitovuoden aikana)	15,000		15,000

Laskennallisena perus- ja suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksena jaetaan koulutuksen järjestäjille 99 % ammatillisen koulutuksen määrärahasta ja strategiarahoituksena 1 %. Laskennallisesta rahoituksesta perusrahoituksen osuus on 70 % ja suoritusrahoituksen osuus 20 % ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 10 %.

Perusrahoituksesta noin 98 % jaetaan tavoitteellisten opiskelijavuosien perusteella varsinaisella suoritepäätöksellä. Perusrahoituksen harkinnanvaraisena korotuksena jaetaan 12 miljoonaa euroa. Oikaisu- ja jakovaraksi varainhoitovuodelle jaettavaksi jätetään 17,9 miljoonaa euroa.

Suoritusrahoituksen osuus on 20 % laskennallisesta rahoituksesta ja se jaetaan koulutuksen järjestäjille vuoden 2021 painotettujen tutkintojen pisteiden ja painotettujen tutkinnonosien osaamispisteiden perusteella.

Vaikutavuusrahoituksen osuus on 10 % laskennallisesta rahoituksesta ja vaikutavuusrahoituksen kokonaismäärästä jaetaan koulutuksen järjestäjille tutkinnon ja tutkinnonosa suorittaneiden työllistymisen ja jatko-opiskelun tuottamien pisteiden perusteella 70 prosenttia sekä tutkintokoulutuksen aloittaneiden ja koulutuksen päättäneiden antaman opiskelijapalautteen perusteella 15 prosenttia ja työelämäpalautteen palautteen perusteella 15 prosenttia. Opiskelijapalautteen perusteella jaettavasta rahoitusosuudesta aloittaneiden antaman palautteen rahoitusosuus on yksi neljäsosaa ja koulutuksen päättäneiden antaman palautteen osuus kolme neljäsosaa. Työelämäpalautteen perusteella jaettavasta rahoitusosuudesta työpaikkakyselyiden palautteen rahoitusosuus on yksi neljäsosaa ja työpaikkaohjaajien antaman palautteen osuus kolme neljäsosaa.

Yksityisten koulutuksenjärjestäjien vuoden 2021 toteutuneiden arvonnäverokulujen perusteella jaetaan arvonnäverokorvauksena n. 40,6 milj. euroa.

Yksityiskohtaisemmin ammatillisen koulutuksen rahoituksen kohdentamisen lähtökohtia kuvataan OKM:n kirjeessä 31.10.2022 koulutuksen järjestäjille.

[Suoritepäätösten valmistelu - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)

[VN_29068_2022+Varainhoitovuoden+2023+varsinaisella+suoritepäätöksellä+myönnettävien+rahoituksen+hakeminen.pdf \(okm.fi\)](#)

TAULUKKO 2. SUORITEPÄÄTÖKSEN LASKENNAN SUORITE- JA EUROMÄÄRÄT V. 2023

RAHOITUKSEN LASKENTA varsinainen suoritepäätös 16.12.2022	
Toteutuneet opiskelijavuodet 2021 yhteensä (rahoitusperuste)	184 523,22
Painotetut toteutuneet opiskelijavuodet 2021	220 550,93
Vuoden 2021 toteutuneiden opiskelijavuosien profiilikerroin painotettu keskiarvo	1,1952
Tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä 2023 vars.suoritepäätös	181 126
- josta työvoimakoulutuksen osuus	9 473
Painotettu tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä 2023	216 023,2
Vuoden 2023 tavoitteellisten opiskelijavuosien profiilikerroin, painotettu keskiarvo	1,192668087
Perusrahoituksen laskenta 2023	
Laskennallinen rahoitus yhteensä	2047 909 000
- josta perusrahoituksen osuus yhteensä	1 433 536 000
Oikaisu- ja jakovara (jaetaan myöhemmin v. 2023 aikana)	17 900 000
Varsinaisen suoritepäätöksen suoriteperusteinen perusrahoitus	1 403 636 002
Perusrahoituksen harkinnanvarainen korotus yhteensä (euroa)	12 000 000
PERUSRAHOITUS yhteensä (myönnetty rahoitus)	1 415 636 002
Painotetun tavoitteellisen opiskelijavuoden hinta 2023 €/painotettu opiskelijavuosi = (1 403 636 002/216 023,2)	6497,61693

Suoritusrahoituksen laskenta 2023 (myönnetty rahoitus)	
Suoritusrahoituksen osuus laskennallisesta rahoituksesta 20 %	409 582 000
Toteutuneet suoritukset yhteensä 2021	68 071
Toteutuneet painotetut tutkintojen pisteet 2021 yhteensä	3 282 817,31
Rahoituksen perusteena käytettävät suoritukset osaamispisteet	13 092 561,6
Rahoituksen perusteena käytettävät painotetut osaamispisteet	12 245 985,51
Painotetut pisteet yhteensä	15 528 802,6
Suoritusrahoituksen painotetun pisteen hinta 2023 (€/piste)	26,37563

Vaikuttavuusrahoituksen laskenta 2023 (myönnetty rahoitus)	
Vaikuttavuusrahoituksen osuus laskennallisesta rahoituksesta 10%	204 791 000
Työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen perusteella jaetaan	143 353 698
Tutkinnon suorittaneet yhteensä v.2019	71 425
Tutkinnon osia suorittaneet (pl. tutkinnon suorittaneet) v.2019	103 113
Työllistyneiden ja jatko-opintoihin sijoittuneiden (v. 2020 lopussa) pisteet yhteensä (tutkinnon ja tutkinnon osia suorittaneet yhteensä)	311 442,3
Rahoitusosion painotetun pisteen hinta 2023 €/piste	460,28975
Aloittaneiden opiskelijapalautteen perusteella jaetaan	7 679 664
Aloittaneiden palautteen painotetut pisteet yhteensä	1 568 462,0
Rahoitusosion painotetun pisteen hinta 2023 (€/piste)	4,89630
Päätäneiden opiskelijapalautteen perusteella jaetaan	23 038 984
Päätäneiden antaman palautteen painotetut pisteet yhteensä	9 516 155,1
Rahoitusosion painotetun pisteen hinta 2023 (€/piste)	2,42104
Työpaikkakyselyn palautteen perusteella jaetaan	7 679 662
Työpaikkakyselyn työpaikkajaksojen kalenteripäivät yhteensä	23 157 982
Työpaikkojen antaman palautteen painotetut pisteet yhteensä	191 164 502
Rahoitusosion painotetun pisteen hinta 2023 (€/piste)	0,040173055
Vertailutietona tot.työpaikkajakson kalenteripäivää kohti €/pv	0,33
Työpaikkaohjaajakyselyn palautteen perusteella jaetaan	23 038 990
Työpaikkaohjaajakyselyn työpaikkajaksojen kalenteripäivät yhteensä	23 228 532
Työpaikkaohjaajien antaman palautteen painotetut pisteet yhteensä	399 568 246,2
Rahoitusosion painotetun pisteen hinta 2023 (€/piste)	0,057659712
Vertailutietona tot.työpaikkajakson kalenteripäivää kohti €/pv	0,99

Arvonlisäverokorvausten määrä vuodelle 2023	
Yksityisten koulutuksen järjestäjien ilmoittamat arvonlisäverokompensatioon oikeuttavat arvonlisäverokulut vuonna 2021, €	40 606 499
Arvonlisäverokorvausten jakoperuste on ns. euro-eurosta eli kunkin järjestäjän arvonlisäverokorvaus v.2023 vastaa kunkin järjestäjän vahvistamia toteutuneita kuluja vahvistetussa tilinpäätöksessä (v. 2021)	40 606 499
Keskimääräinen arvonlisäverokorvaus myönnetystä yksityisten koulutuksen järjestäjien saamasta rahoituksesta ilman alv:a %	6,05 %

Perusrahoituksen painotetun opiskelijavuoden hinnaksi muodostui noin 6497,62 €/painotettu opiskelijavuosi. Suoritusrahoituksen pisteen hinnaksi muodostui noin 26,38 €/painotettu piste. Vaikuttavuusrahoituksen työllistyneiden ja jatko-opintoihin sijoittuneiden pisteen hinnaksi tuli noin 460,29 €/piste, aloittaneiden opiskelijoiden antaman palautteen pisteen hinnaksi noin 4,90 €/piste ja päätäneiden opiskelijoiden antaman palautteen pisteen hinnaksi noin 2,42 €/piste, työpaikkaohjaajakyselyn antaman palautteen pisteen hinnaksi noin 0,06 €/piste ja työpaikkakyselyn antaman palautteen pisteen hinnaksi noin 0,04 €/piste.

5.4 Koulutuksen järjestäjän rahoituksen laskenta vuonna 2023

Ammatillisen koulutuksen määräraha jaetaan koulutuksen järjestäjille OKM:n suoritepäätösten mukaisesti.

Varsinainen suoritepäätös on tehty 16.12.2022 ja siinä on jaettu ammatillisen koulutuksen järjestäjille perus-, suoritusrahoitus ja vaikuttavuusrahoitus ja arvonnlisäverokorvaus. Varainhoitovuoden aikana OKM: tulee tekemään päätökset strategiarahoituksen myöntämisestä ja varainhoitovuodelle jaettavaksi jätetyn osuuden kohdentamisesta.

Koulutuksen järjestäjän rahoituksen määräytymisessä käytettävät suoritteet on pyöristetty kussakin rahoitusosiossa ennen suhteellisen osuuden laskemista yhden desimaalin tarkkuuteen. Kunkin rahoitusosion järjestäjäkohtainen rahoituksen euromäärä pyöristetään suoritepäätöksessä yhden euron tarkkuuteen.

5.4.1 Koulutuksen järjestäjän perusrahoitus lasketaan seuraavasti:

Koulutuksen järjestäjän perusrahoituksena myönnettävä rahoitus perustuu profiilikertomella painotettujen tavoitteellisten opiskelijavuosien osuuteen kaikkien järjestäjien painotetuista tavoitteellisista opiskelijavuosista sekä hakemuksesta myönnettävään harkinnanvaraiseen korotukseen.

Varsinaisella suoritepäätöksellä jaettu perusrahoitus = $0,70 \times$ Laskennallinen rahoitus ilman mahdollista määräaikaista perusrahoituksen korotusta - Varainhoitovuodelle jaettavaksi jätetty perusrahoitus.

- Vuodelle 2023 määrärahassa ei ole laskennallisesta rahoituksesta vähennettävää perusrahoituksen määräaikaista korotusta.

Varsinaisen suoritepäätöksen laskennassa käytetyt euromäärät (kts taulukko 1):

- Laskennallinen rahoitus = 2 047, 909 milj. €
 - josta laskennallinen perusrahoitus 70 %, josta
 - harkinnanvarainen perusrahoitus yhteensä =12 milj. €
 - varainhoitovuodelle jätettävä oikaisu- ja jakovara= 17,9 milj. €
- Varsinaisen suoritepäätöksen suoriteperusteinen perusrahoitus= 1 403,6 milj. €
- Varainhoitovuodelle jaettavaksi jätetty perusrahoitusosuus, joka sisältää määräaikaisen oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen lisäyksen 5 milj euroa = 17,9 milj. €

Kunkin koulutuksen järjestäjän perusrahoitus lasketaan seuraavasti:

Koulutuksen järjestäjän perusrahoitus varainhoitovuodelle 2023, € = Koulutuksen järjestäjän harkinnanvarainen perusrahoitus, € + (Varsinaisen suoritepäätöksen suoriteperusteinen perusrahoitus, € x Järjestäjän vuoden 2023 tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä x (Järjestäjän vuoden 2021 toteutunut painotettu opiskelijavuosimäärä / Järjestäjän vuoden 2021 toteutunut painottamaton opiskelijavuosimäärä) / Kaikkien järjestäjien vuoden 2023 painotettu tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä yhteensä)

Koulutuksen järjestäjän toteutuneen opiskelijavuosimäärän laskenta vuodelta 2021 perustuu Koski-tietovarantoon tallennettuihin opiskelijatietoihin. Opiskelijavuosimäärään on laskettu mukaan OKM:n ammatillisen koulutuksen määrärahalla rahoitetut järjestämislupien mukaiset opiskelijavuodet. Opiskelijavuosien määrän laskennassa on huomioitu rahoituslain 1705/2009 mukaisesti, että samanaikaisesti opiskelijavuodet, oppilas ja opiskelijamäärät voivat olla rahoituksen perusteena vain ensin aloitetussa koulutuksessa.

Koski-tietovarannon opiskelijavuositiedot vuodelta 2021 perustuvat 30.9.2022 tallennettuun tilanteeseen tietovarannossa valtioneuvoston rahoitusasetuksen (1228/2021) mukaisesti.

Koulutuksen järjestäjäkohtaisesti opiskelijavuosien toteutuminen on tarkistettavissa Vipunen-tilastopalvelusta rahoitusperusteraportteilta:

<https://vipunen.fi/fi-fi/ammattillinen/Sivut/Rahoitusperuste--ja-kustannustiedot.aspx>

Profiilikertoimen laskenta on tarkistettavissa rahoitusperuseraportilta Vipunen-tilastopalvelusta:

<https://vipunen.fi/fi-fi/layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Koski%20opiskelijavuodet.xlsb>

Esimerkki koulutuksenjärjestäjän perusrahoituksen määräytymisestä:

Profiilikertoimen laskenta vuoden 2021 toteutuneista opiskelijavuosista	
Perustutkintokoulutusta kustannusryhmän 2 tutkintoon	1000 opv
kustannusryhmä 2 painokerroin	0,97
Opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja pääasiallisena sisältönä	18 opv
kustannusryhmä opva painokerroin	1,54
erityisen tuen päätös opiskelijavuosissa	147 opv
erityisen tuen lisäpainokerroin	0,5
tavallinen majoitus toteutuneita opiskelijavuosia	90 opv
majoituksen lisäpainokerroin	0,54
Painotetut opiskelijavuodet yhteensä	1119,82 opv
Painottomat eli toteutuneet opiskelijavuodet yhteensä	1018 opv
Profiilikerroin painotetut/painottomat opiskelijavuodet	1,1000
Koulutuksenjärjestäjän tavoitteelliset opiskelijavuodet v. 2023 OKM päätös	1000 opv
Profiilikerroin	1,1000
Painotettuja tavoitteellisia opiskelijavuosia	1100 opv
Painotetun opiskelijavuoden hinta varsinaisessa suoritepäätöksessä	6497,616932
Koulutuksenjärjestäjän perusrahoitus	7 147 379 €

5.4.2 Koulutuksen järjestäjän suoritusrahoitus lasketaan seuraavasti:

Koulutuksen järjestäjän suoritusrahoitus perustuu kustannusryhmän, tutkintotyyppin ja pohjakoulutuksen kertoimilla painotettujen vuoden 2021 tutkintojen ja tutkinnonosien osuuteen kaikkien järjestäjien painotetuista tutkinnoista ja suoritettujen tutkinnon osien painotetuista osaamispisteistä.

Laskennallinen rahoitus ilman määräaikaista perusrahoituksen lisäystä = 2047 909 000 €

- josta suoritusrahoitus 20 % x 2047 909 000 = 409 582 000 €

Koulutuksen järjestäjän suoritusrahoitus varainhoitovuodelle 2023, € = Laskennallinen rahoitus, € x 0,20 x (Järjestäjän vuoden 2021 tutkintojen ja tutkinnon osien osaamispisteiden painotettu pistemäärä / Kaikkien järjestäjien vuoden 2021 tutkintojen ja tutkinnon osien osaamispisteiden painotettu pistemäärä yhteensä)

Rahoituksen laskennassa on huomioitu vuodelta 2021 OKM:n ammatillisen koulutuksen määrärahalta rahoitetun koulutuksen suoritteet. Suoritteisiin on luettu myös aikaisempien vuosien rahoituspäätöksiin perustuvat OKM:n myöntämällä avustuksilla rahoitetun koulutuksen suoritteet ja suoritteet työvoimakoulutuksesta, joka on myös muiden viranomaisten kuin OKM:n rahoittamaa. Näiden ns "häntien" osuus on vain noin 0,01 % kaikista suoritteista.

Järjestäjäkohtaisten osaamispisteiden määrän maksimi rahoituksen perusteena on 120 osaamispistettä koulutuksen järjestäjälle vuodelle 2021 myönnettyä tavoitteellista opiskelijavuotta kohden.

Koski-tietovarannon tutkintojen ja tutkinnon osien suoritustiedot vuodelta 2021 perustuvat 30.9.2022 tallennettuun tilanteeseen tietovarannossa.

Järjestäjäkohtaisesti suorituspisteiden toteutuminen ja laskenta on tarkistettavissa Vipunen-tilastopalvelusta rahoitusperusteraportteilta:

<https://vipunen.fi/fi-fi/ammattillinen/Sivut/Rahoitusperuste--ja-kustannustiedot.aspx>

Painotettujen pisteiden laskenta on tarkistettavissa raportilta:

<https://vipunen.fi/fi-fi/layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Koski%20tutkinnot%20ja%20tutkinnon%20osat%20painotetut.xlsb>

Esimerkki koulutuksenjärjestäjän suoritusrahoituksen määräytymisestä:

Tutkintojen määrä 300, keskimääräinen opiskeluaika 3 v->	300 tutkintoa
kustannusryhmän kerroin 0,97. Pisteet 300 x 72 x 0,97	20952 pistettä
Erityisen tuen piirissä 10% eli 30 tutk., lisäpisteet 30 x 0,5 x 72	1080 pistettä

Oletus, että tutkinnon suorittavien lisäksi 100 opiskelijaa suorittaa samoja tutkinnonosia mutta keskeyttää ennen valmistumista -> 300+300+300 +100 opiskelijaa =1000 opiskelijaa.

Tutkinnon osien suorituspisteet kustannusryhmä 1 = yhteiset tutkinnon osat kolmasosa osaamispisteistä/vuosi 1000 opiskelijaa x 35 osp 1/3 x 0,78	9100 pistettä
Ammatillisten tutkinnonosien määrä 1000 opisk x 145 x 1/3 x 0,97	46 883 pistettä
Erityisen tuen piirissä 10% eli 100, lisäpisteet 100 x 0,5 x 180/3	3000 pistettä

Tutkintojen ja tutkinnonosien pisteet yhteensä	81 015 pistettä
Pisteen hinta suoritusrahoituksessa	26,37563311 €/piste

Koulutuksenjärjestäjän suoritusrahoitus vuonna 2023 **2 136 830 €**

5.4.3 Koulutuksen järjestäjän vaikuttavuusrahoitus lasketaan seuraavasti:

Vaikuttavuusrahoituksen osuus on 10 % laskennallisesta rahoituksesta, josta jaetaan koulutuksen järjestäjille tutkinnon ja tutkinnonosia suorittaneiden työllistymisen ja jatko-opiskelun

tuottamien pisteiden perusteella 70 prosenttia sekä tutkintokoulutuksen aloittaneiden ja koulutuksen päättäneiden antaman opiskelijapalautteen perusteella 15 prosenttia ja työelämäpalautteen palautteen perusteella 15 prosenttia. Opiskelijapalautteen perusteella jaettavasta rahoitusosuudesta aloittaneiden antaman palautteen rahoitusosuus on yksi neljäsosaa ja koulutuksen päättäneiden antaman palautteen osuus kolme neljäsosaa. Työelämäpalautteen perusteella jaettavasta rahoitusosuudesta työpaikkakyselyiden palautteen rahoitusosuus on yksi neljäsosaa ja työpaikkaohjaajien antaman palautteen osuus kolme neljäsosaa. Vaikuttavuusrahoituksen laskentaan liittyvät tiedot ja laskenta on tarkistettavissa Vipunen Tilastopalvelusta rahoitusperusteraportteilta:

<https://vipunen.fi/fi-fi/ammattillinen/Sivut/Rahoitusperuste--ja-kustannustiedot.aspx>

Työllistyneet ja jatko-opiskelijat, vaikuttavuusrahoitusosio:

Laskennallinen rahoitus = 2047 909 000 €

- josta vaikuttavuusrahoitus työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen perusteella $7,0\% \times 2047\,909\,000\text{ €} = 143\,353\,700\text{ €}$

Koulutuksen järjestäjän vaikuttavuusrahoitus työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen perusteella varainhoitovuodelle 2023, € = Laskennallinen rahoitus, € x 0,070 x (Järjestäjän vuonna 2019 tutkinnon ja tutkinnon osia suorittaneiden työllistymisen ja sijoittumisen jatko-opintoihin tuottamat pisteet / Kaikkien järjestäjien vuonna 2019 tutkinnon ja tutkinnon osia suorittaneiden työllistymisen ja sijoittumisen jatko-opintoihin tuottama pistemäärä yhteensä)

Työllistyneellä tai jatko-opintoihin siirtyneellä tarkoitetaan henkilöä, joka on suorittanut tutkinnon tai tutkinnon osan vuoden 2019 aikana ja on työllinen tai suorittaa opintoja korkea-koulussa vuoden 2020 lopussa.

Jos tutkinnon suorittanut työllistynyt tai jatko-opintoihin siirtynyt on tutkinnon suorittamisen aloittamista edeltävän vuoden lopussa ollut työllinen, painokerroin on 2. Jos tutkinnon suorittanut työllistynyt tai jatko-opintoihin siirtynyt ei ole tutkinnon suorittamisen aloittamista edeltävän vuoden lopussa ollut työllinen, painokerroin on 4.

Jos tutkinnon osan suorittanut työllistynyt tai jatko-opintoihin siirtynyt on tutkinnon suorittamisen aloittamista edeltävän vuoden lopussa ollut työllinen, painokerroin on 1. Jos tutkinnon osan suorittanut työllistynyt tai jatko-opintoihin siirtynyt ei ole tutkinnon suorittamisen aloittamista edeltävän vuoden lopussa ollut työllinen, painokerroin on 2.

Tutkinnon suorittamisen aloittamisella tarkoitetaan sen tutkinnon taikka tutkinnon osan suorittamisen aloittamista, joiden suorittaminen henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa sovitun mukaisesti on opiskelijan tavoitteena. Jos työllistynyt tai jatko-opintoihin siirtynyt on suorittanut kalenterivuoden 2019 aikana sekä tutkinnon että tutkinnon osan tai osia, painokerroin määräytyy tutkinnon suorittaneen painokertoimen mukaisesti.

Tutkinnon tai tutkinnon osan suorittaneen henkilön toiminnan määrittelyssä käytetään viimeisimpiä käytettävissä olevia Tilastokeskuksen henkilö pohjaisia tilastoaineistoja ja niissä käytettäviä luokitteluja.

Opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen perusteella myönnettävän vaikuttavuusrahoituksen suorittemäärä saadaan laskemalla yhteen koulutuksen järjestäjän suorittemäärät, joita on painotettu:

- 1) kunkin ryhmän osalta järjestäjäkohtaisella korjauskertoimella;
ja
- 2) työllistyneiden osalta alueellisella korjauskertoimella.

Järjestäjäkohtainen korjauskerroin lasketaan siten, että vuoden 2019 aikana tutkinnon taikka tutkinnon osan tai osia suorittaneiden lukumäärä jaetaan vuoden 2020 lopussa työllistyneiden tai jatko-opintoihin siirtyneiden sekä työttömien yhteismäärällä. Tutkinnon tai tutkinnon osan suorittamiseen sovelletaan OKM:n rahoituksen laskentaperusteasetuksen (1244/2020) 13 §:n 4 momenttia.

Alueellinen korjauskerroin lasketaan siten, että koko maan väestön ammatillisen tutkinnon suorittaneiden työllisten osuus koko maan väestön ammatillisen tutkinnon suorittaneiden työllisten ja työttömien yhteismäärästä jaetaan koulutuksen järjestäjän järjestämisluvassa määrätyn toiminta-alueen pääasiallisen maakunnan väestön ammatillisen tutkinnon suorittaneiden työllisten osuudella edellä mainitun alueen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden työllisten ja työttömien yhteismäärästä.

Työllistyneiden ja jatko-opintoihin sijoittuneiden pistemäärän laskenta on tarkistettavissa Vipunen-tilastopalvelusta rahoitusperusteraporttilta:

[Excel Web Access - /fi-fi/Raportit/Rahoitusperusteraportti \(työllistyneet ja jatko-opiskelijat\) uusi.xlsb \(vipunen.fi\)](#)

Esimerkki koulutuksenjärjestäjän vaikuttavuusrahoituksen osion työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen perusteella määräytymisestä:

Tutkinnon suorittaneiden määrä 2019	353
Vain tutkintojen osia suorittaneiden määrä 2019	630
Tutkinnon suorittaneista työllistyneet v 2020 lopussa	225
Tutkinnon suorittaneista jatko-opintoihin sijoittuneet v 2020 lopussa	15
Tutkinnon osia suorittaneista työllistyneet v 2020 lopussa	290
Tutkinnon osia suorittaneista jatko-opintoihin sijoittuneet v 2020 lopussa	8
Tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneista työttömiä vuoden 2020 lopussa	183
Järjestäjäkohtainen korjauskerroin $(353+630)/(353+630+183)$	1,363384
Koko maan ammatillisen tutkinnon suorittaneiden työllisten osuus	0,843134444
Koulutuksen järjestäjän maakunnan ammatillisen tutkinnon suorittaneiden työllisten osuus	0,841848398
Alueellinen korjauskerroin kj:n maakunta/koko maa	1,001527646
Tutkinnon suorittaneista 147 (x 4 pist) ei työllisiä ja 77 (x 2 pist) työllisiä ennen opintoja	742
Kerrotaan pistemäärä alueellisella ja koulutuksenjärjestäjän korjauskertoimella ->	
Tutkinnon suorittaneet työllistyneet, painotetut pisteet	1013,176482
Tutkinnon-suorittaneista jatko-opiskelijoista 15 -ei työllisiä ennen (x 4 pist)	60
Kerrotaan pistemäärä koulutuksenjärjestäjän korjauskertoimella ->	
Tutkinnon suorittaneet jatko-opiskelijat, painotetut pisteet	81,80
Tutkinnon osia suorittaneet työllistyneet 181x2 pist+109x1pist, vastaavasti kuin tutk.suor.	643,13
Tutkinnon osia suorittaneet jatko-opiskelijat 7 x2 pist+ 1 x 1 pist, vastaavasti kuin tutk.suor.	20,45
Painotetut pisteet yhteensä	1 758,57
Pisteen hinta suoritusrahoituksessa	460,29
Vaikuttavuusrahoitus yhteensä	809 449

Opiskelijapalautteen perusteella jaettava vaikuttavuusrahoitus-osio:

Opiskelijapalautteen perusteella vuodelle 2023 myönnettävän vaikuttavuusrahoituksen perusteena käytetään ajalla 1.7.2021 – 30.6.2022

- 1) ammatillisen tutkintokoulutuksen aloittaneiden antamaa opiskelijapalautetta;
- 2) ammatillisen tutkinnon suorittaneiden antamaa opiskelijapalautetta; sekä
- 3) ammatillisen tutkinnon osan tai osia suorittaneiden antamaa opiskelijapalautetta.

Tutkintokoulutuksen aloittaneilta opiskelijapalaute kerätään 30 vuorokauden kuluessa siitä, kun opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma on hyväksytty. Tutkinnon ja tutkinnon osan tai osia suorittaneilta opiskelijapalaute kerätään 30 vuorokauden kuluessa siitä, kun opiskelija on osoittanut henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa tavoitteena olevan tutkinnon taikka tutkinnon osan tai osien suorittamiseksi tarvittavan osaamisen.

Opiskelijoilta, jotka suorittavat tutkinnon tai tutkinnon osan menemällä suoraan näyttöön, ei kerätä rahoitukseen oikeuttavaa opiskelijapalautetta.

Sama opiskelija voi olla yhden kerran opiskelijapalautteen antajana yhtä opiskelijapalautekyselyä kohden yhdellä koulutuksen järjestäjällä.

Palaute kerätään automaattisesti eHOKS-tietojen perusteella Opetushallituksen Arvo-järjestelmään. Rahoituksen laskennassa on käytetty Arvo-järjestelmään tallennettua palautetta.

Vastausten antamaa pistemäärää on korjattu katokorjauskertoimella, jolla on osin korjattu antamatta jääneen palautteen aiheuttamaa menetystä. Opiskelijapalautekyselyille lasketaan kuhunkin kyselyyn järjestäjäkohtainen vastausosuus, joka on kyseiseen opiskelijapalautekyselyyn vastanneiden määrä jaettuna opiskelijapalautekyselyn kohteena olleiden määrällä. Vastaus-osuuden perusteella lasketaan kullekin opiskelijapalautekyselylle järjestäjäkohtainen katokorjauskerroin:

- kun vastausosuus on 0,7 tai sitä suurempi, katokorjauskerroin on $1/\text{vastausosuus}$.
- kun vastausosuus on pienempi kuin 0,7 mutta suurempi kuin 0,2, katokorjauskerroin on $1/0,7 + 2,04 \times (0,7 - \text{vastausosuus})$.
- kun vastausosuus on korkeintaan 0,2, katokorjauskerroin on 857/350

Aloittaneiden opiskelijoiden antama palaute, vaikuttavuusrahoitusosio:

Laskennallinen rahoitus = 2047 909 000 €

- josta vaikuttavuusrahoitus aloittaneiden antaman palautteen perusteella myönnetään $1,5\% \times \frac{1}{4} = 0,375\%$ eli $0,375\% \times 2047\,909\,000\text{ €} = 7\,679\,663\text{ €}$

Koulutuksen järjestäjän vaikuttavuusrahoitus aloittaneiden tutkinto-opiskelijoiden opiskelijapalautteen perusteella varainhoitovuodelle 2023, € = Laskennallinen rahoitus, € x 0,00375 x (Järjestäjän ajalla 1.7.2021 - 30.6.2022 aloittaneiden opiskelijoiden antaman palautteen tuottamat pisteet / Kaikkien järjestäjien sama vastaava pistemäärä yhteensä)

Aloittaneiden opiskelijoiden antaman palautteen pistemäärän laskenta on tarkistettavissa Vipunen tilastopalvelusta rahoitusperusteraporttilta:

https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammatillinen%20koulutus%20-%20opiskelijapalaute%20-%20rahoitusmalli%20-%20aloituskysely.xlsb

Aloittaneiden määrä 400, oletus 100 keskeyttää ennen valmistumista	400
Vastausten keskiarvo	4,375
Kysymysten määrä palautelomakkeella	4
Vastausosuus	40 %
Katokorjauskerroin	2,040571429
Palautteen pisteet yhteensä $400 \times 40\% \times 4 \times 4,375 \times 2,040571429$	5 714
Pisteen hinta aloittaneiden kyselyssä	4,896302237 €/piste

Aloittaneiden palautteen tuottama rahoitus yhteensä 27 975 €

Aloittanutta opiskelijaa kohden palautteen tuottama rahoitus on $27\,975 / 400 = 70$ €/opiskelija

Päättäneiden opiskelijoiden antama palaute, vaikuttavuusrahoitusosio:

Laskennallinen rahoitus = 2047 909 000 €

- josta vaikuttavuusrahoitus aloittaneiden antaman palautteen perusteella myönnetään $1,5\% \times 3/4 = 1,125\%$ eli $1,125\% \times 2047\,909\,000 \text{ €} = 23\,038\,988 \text{ €}$

Koulutuksen järjestäjän vaikuttavuusrahoitus päättäneiden tutkinto-opiskelijoiden opiskelijapalautteen perusteella varainhoitovuodelle 2023, € = Laskennallinen rahoitus, € x 0,01125 x (Järjestäjän ajalla 1.7.2021 - 30.6.2022 päättäneiden opiskelijoiden antaman palautteen tuottamat pisteet / Kaikkien järjestäjien saama vastaava pistemäärä yhteensä)

Päättäneiden tutkinnon suorittaneiden antama opiskelijapalaute ja päättäneiden tutkinnon osia suorittaneiden antama opiskelijapalaute on laskennassa käsitelty erillisinä, koska tutkinnon suorittaneiden antamalla palautteella on kolminkertainen paino verrattuna tutkinnon osia suorittaneiden antamaan palautteeseen. Molemmille ryhmille on laskettu oma kato- korjauskertoimensa. Laskennan tuottamat pisteet on laskettu yhteen järjestäjäkohtaisesti ja tällä pistemäärällä on laskettu järjestäjän suhteellinen osuus kaikkien järjestäjien kerää- mästä vastaavasta pistemäärästä.

Päättäneiden opiskelijoiden antaman palautteen pistemäärän laskenta on tarkistettavissa Vipunen tilastopalvelusta rahoitusperusteraporttilta:
<https://vipunen.fi/fi-fi/layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammatillinenkoulutus%20-%20opiskelijapalaute%20-%20rahoitusmalli-%20p%C3%A4tt%C3%B6kysely.xlsb>

Esimerkki päättäneiden opiskelijoiden antamasta palautteesta rahoituksen laskennasta, jossa järjestäjän tutkinnon suorittaneita 300 kpl

Koulutuksen järjestäjä saa vastaukset 50 %:ta opiskelijoista eli 150 opiskelijalta

• Päättäneiden määrä 300 1.7.-30.6. ajanjaksolla	300
• Vastausten keskiarvo	4,375
• Kysymysten määrä palautelomakkeella	8
• Vastausosuus	50 %
• Katokorjauskerroin	1,836571429
• Painokerroin	3
• Palautteen pisteet yhteensä $300 \times 50\% \times 4,375 \times 8 \times 1,83657 \times 3 =$	28 926
• Pisteen hinta päättökyselyssä	2,421039144
• Päättäneiden palautteen tuottama rahoitus yhteensä	70 031 €

Valmistunutta opiskelijaa kohden koulutuksenjärjestäjän saama rahoitus esimerkissä $70031/300 = 233$ €/valmistunut opiskelija

Työelämäpalautteen vaikuttavuusrahoitusosio:

Työelämäpalautetta koskevia säännöksiä sovellettiin ensimmäisen kerran myönnettäessä varainhoitovuoden 2023 rahoitusta.

Työelämäpalautetta kerätään tutkintokoulutukseen sisältyvillä työelämässä tapahtuvan osaamisen hankkimisen jaksoilta eli koulutussopimus- ja oppisopimusjaksoilta työpaikkajaksokohtaisesti. Työpaikkajaksot muodostetaan tutkinnonosittain.

Valtakunnallisen työelämäpalautteen kerääminen aloitettiin 1.7.2021, josta alkaen työpaikkaohjaajakysely on lähetetty enintään kaksi kertaa kuukaudessa niille työpaikoille, joissa edeltävän kahden viikon aikana on päättynyt opiskelijan oppisopimukseen tai koulutussopimukseen perustuva työpaikkajakso. Työpaikkakysely lähetetään kaksi kertaa vuodessa työpaikoille, joissa on edeltävän puolen vuoden aikana ohjattu opiskelijoita oppisopimukseen tai koulutussopimukseen perustuen. Työpaikkakyselyllä palautetta on kerätty tammikuusta 2022 alkaen.

Palautteen keräämistä varten Opetushallitus muodostaa vastauslinkit automaattisesti koulutuksen järjestäjien Koski ja eHOKS -rekistereihin tallentamien opiskelijakohtaisten tietojen perusteella. Tietojen tallentaminen valtakunnallisiin rekistereihin ja tietojen käyttö perustuu lakiin valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä ja rahoituksen laskennasta annettuihin asetuksiin. Vaikuttavuusrahoituksen laskennassa tarvittava työelämäpalautteen tietopohja saadaan suoraan valtakunnallisista tietovarannoista, erillistä kyselyä koulutuksen järjestäjille ei tehdä.

Työelämäpalautteen perusteella koulutuksen järjestäjille jaettavan vaikuttavuusrahoituksen laskenta perustuu koulutuksen järjestäjien eHOKS-rekisteriin tallentamiin opiskelijakohtaisiin tietoihin osaamisen hankkimisesta ja sen ajoittumisesta. Kun osaamista hankitaan työpaikalla, eHOKS-rekisteriin tallennetaan tutkinnon osittain työpaikkajaksot ja niiden alkamis- ja päättymispäivämäärät.

Ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen mukaan työelämäpalautteen perusteella jaettavasta vaikuttavuusrahoituksesta 1/4 myönnetään työpaikkakyselyn perusteella ja 3/4 työpaikkaohjaajakyselyn perusteella. Kunkin vastauksen pistemäärä kerrotaan kyseisen vastauksen kohdejoukkona olevien työpaikkajaksojen kestolla päivinä.

Työpaikkaohjaajakyselyssä koulutuksenjärjestäjän pistemäärää korjataan katokorjauskertoimella. Katokorjauskertoimen kaava on sama kuin opiskelijapalautteen pistemäärän laskennassa. Katokorjauskerroin korjaa pistemäärää kertoimella, joka lasketaan koulutuksenjärjestäjäkohtaisen saatujen vastausten työpaikkajaksojen keston ja työpaikkakyselyn kohteena olleiden työpaikkajaksojen keston suhteen eli vastausosuuden perusteella kaavalla:

- kun vastausosuus on 0,7 tai sitä suurempi, katokorjauskerroin on 1/vastausosuus.
- kun vastausosuus on pienempi kuin 0,7 mutta suurempi kuin 0,2, katokorjauskerroin on $1/0,7 + 2,04 \times (0,7 - \text{vastausosuus})$.
- kun vastausosuus on korkeintaan 0,2, katokorjauskerroin on 857/350

Jos opiskelijan henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa on sovittu, että opiskelija ei ole hankkimassa osaamista työpaikalla kaikkina osaamisen hankkimisjaksoon kuuluvina säännönmukaisina opiskelupäivinä, otetaan huomioon vain työpaikalla hankittavan osaamisen osuus säännönmukaisista opiskelupäivistä. Työpaikalla hankittavan osaamisen osuutta määriteltäessä säännönmukaiseen opiskeluviikkoon katsotaan kuuluvaksi viisi opiskelupäivää.

Tietopohjaa tarkistaessaan Opetushallitus havaitsi, että rahoituskaudella 1.7.2021–30.6.2022 osa-aikaisuustieto on tallennettu 24 %:iin kaikista työpaikkajaksoista. Rahoituskauden työpaikkajaksojen kokonaismäärä on yhteensä 310 444 kappaletta. Koulutuksen järjestäjistä 57 järjestäjää (43 %) oli tallentanut osa-aikaisuustietoja alle 10 %:iin työpaikkajaksojaan.

Asetuksen voimaantulosäännöstä muutettiin siten, että osa-aikaisen työpaikalla tapahtuvan osaamisen hankkimisen osalta asetuksen työelämäpalautetta koskevaa säännöstä sovellettaisiin ensimmäisen kerran myönnettäessä varainhoitovuoden 2025 rahoitusta.

Voimaantulon muutos tarkoitti sitä, että vuosien 2023 ja 2024 rahoituksen laskennassa kaikki työpaikkajaksot käsitellään kokoaikaisina. Asetusmuutoksen takia työelämäpalautteen kestojen laskenta tehtiin takautuvasti uudestaan vuoden 2023 rahoituksenlaskentaa varten marraskuussa 2022. Uudelleenlaskennassa huomioitiin kaikki työpaikkajaksot kokoaikaisina. Yhden opiskelijan samanaikaisille työpaikkajaksoille tehtiin ns. jyvityslaskenta, jossa samanaikaisten työpaikkajaksojen kalenteripäivien summa on aikajaksoon sisältyvien kalenteripäivien todellinen määrä. Laskennassa huomioidaan kaikki aikajakson kalenteripäivät aloitus- ja päättymispäivä mukaan lukien. Jos opiskelijalla on ollut vuoden mittainen oppisopimus, jossa on suoritettu samanaikaisesti kahta eri tutkinnonosaa eli opiskelijalla on ollut kaksi samanaikaista työpaikkajaksoa esim. ajalla 1.1.2021–31.12.2021, jyvityslaskennan tuloksena työelämäpalautteen pisteiden laskennassa nämä kaksi työpaikkajaksoa on huomioitu kestoltaan 50 %:sti eli kummankin jakson kesto on puolet jakson todellisesta 365 päivän kestoista.

Vaikuttavuusrahoitus työpaikkaohjaajakyselyn perusteella

Laskennallinen rahoitus = 2047 909 000 €

- josta vaikuttavuusrahoitus työpaikkaohjaajakyselyn palautteen pisteiden perusteella myönnetään $1,5\% \times 3/4 = 1,125\%$ eli $1,125\% \times 2047\,909\,000\text{ €} = 23\,038\,988\text{ €}$

Koulutuksenjärjestäjän saaman palautteen pisteet lasketaan kertomalla kunkin vastauksen palautteen pisteet yhteensä kunkin vastauksen työpaikkajaksojen sisältämien kalenteripäivien määrällä ja summaamalla näin saadut vastausten pistemäärät ja kertomalla summa järjestäjäkohtaisella katokorjauskertoimella. Koulutuksen järjestäjän saama osuus rahoitusosion euromäärästä on sama kuin järjestäjän pisteiden osuus koko maan pisteistä.

- Esimerkki työpaikkaohjaajakyselyn rahoituksen laskennasta, jossa järjestäjän päätyneiden työpaikkajaksojen kalenteripäiviä rahoitusjaksolla yht. 160 000.
 - Koulutuksen järjestäjä saa vastaukset työpaikkaohjaajakyselystä, jolla kestot yhteensä 40 000 pv ja vastausten painotettu keskiarvo 4,375
 - Saatujen työpaikkakyselyn vastausten painotettu keskiarvo x kysymysten määrä = $4,375 \times 8 = 35$ pistettä
 - Pistemäärä 40 000 pv x 35 pistettä = 1400 000 pistettä.
 - Koulutuksenjärjestäjä ei saa vastauksia muista työpaikoista eli saamatta jää kestoaltaan 30 000 kalenteripäivän jaksojen vastaukset.

- Vastausosuus= $40000/160000 = 0,25$
- Katokorjaukerroin $1/0,7 + 2,04 \times (0,7 - 0,25) = 2,347$
- Pistemäärä = $2,347 \times 1400\ 000 = 3\ 285\ 200$ pistettä
- Työelämäpalautteen ohjaajakyselyn pisteen hinta on $0,057659712$ €/piste
- -> **Järjestäjä saa rahoitusta $0,057659712 \times 3285200 = 189\ 424$ euroa.**

- Toteutuneiden työpaikkajaksojen kalenteripäivää kohden esimerkin työpaikkaohjaajakyselyssä rahoitusta $189\ 424/1600000 = 1,18$ €/järjestäjän työpaikkajakson kalenteripäivä
 - Keskimäärin kaikilla järjestäjillä luku oli n. $0,99$ €/kalenteripäivä

Vaikuttavuusrahoitus työpaikkakyselyn perusteella

Laskennallinen rahoitus = $2047\ 909\ 000$ €

- josta vaikuttavuusrahoitus työpaikkakyselyn palautteen pisteiden perusteella myönnetään $1,5\ \% \times \frac{1}{4} = 0,375\ \%$ eli $0,375\ \% \times 2047\ 909\ 000\ € = 7\ 679\ 663$ €

Koulutuksenjärjestäjän saamat palautteen pisteet lasketaan kertomalla kunkin vastauksen palautteen pisteet yhteensä kunkin vastauksen työpaikkajaksojen sisältämien kalenteripäivien määrällä ja summaamalla näin saadut vastausten pistemäärät. Koulutuksen järjestäjän saama osuus rahoitusosion euromäärästä on sama kuin järjestäjän pisteiden osuus kokonaan pisteistä.

Esimerkki työpaikkakyselyn rahoituksen laskennasta, jossa järjestäjän päättäneiden työpaikkajaksojen kalenteripäiviä rahoituskaudella yht. 160000

- Koulutuksen järjestäjä saa vastaukset työpaikkakyselyistä, joilla kestot yhteensä $40\ 000$ pv ja saatujen vastauksien päivillä painotettu keskiarvo $4,4444$
- Vastauksen pistemäärä keskiarvo \times kysymysten määrä = $9 \times 4,4444 = 40$ pistettä
- Kaikkien vastausten pistemäärä $40\ 000$ pv $\times 40$ pistettä/pv = $1\ 600\ 000$ pistettä.
- Koulutuksenjärjestäjä ei saa vastauksia muista työpaikoista eli saamatta jää kestoiltaan $120\ 000$ kalenteripäivän jaksojen vastaukset.
- Työelämäpalautteen pisteen hinta on $0,040173055$ €/piste
- -> **Järjestäjä saa rahoitusta $0,040173055 \times 1600000 = 64\ 277$ euroa.**

- Toteutuneiden työpaikkajaksojen kalenteripäivää kohden esimerkin työpaikkakyselyssä $64277/160000 = 0,40$ €/koulutuksen järjestäjän työpaikkajakson kalenteripäivä
 - Keskimäärin kaikilla järjestäjillä luku oli n. $0,33$ €/kalenteripäivä

Yhteenveto yllä olevissa esimerkeissä lasketuista rahoitusosioista ja kokonaisrahoitus:

Esimerkki koulutuksen järjestäjän valtionosuusrahoituksesta 2023 / varsinainen suoritepäätös	Laskelma pisteistä edeltä esimerkeistä-(tai raporteilta)	Rahoitus € suoritepäätöksen rahoituspisteiden hinnalla	Osuus järjestäjän saamasta rahoituksesta
Tavoitteelliset opiskelijavuodet (OKM:n päätös)	1 000 7	147 379	68,4 %
- järjestäjän profiilikerroin	1,100000		0,0 %
Harkinnanvarainen perusrahoitus (OKM:n päätös)	-	-	0,0 %
Suorituspisteet	81 015 2	136 830	20,5 %
Työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen pisteet	1 759	809 449	7,7 %
Aloituspalautteen painotetut pisteet	5 714	27 975	0,3 %
Päättöpalautteen painotetut pisteet	28 926	70 031	0,7 %
Työpaikkaohjaajakyselyn painotetut pisteet	3 285 200	189 424	1,8 %
Työpaikkakyselyn painotetut pisteet	1 600 000	64 277	0,6 %
Yhteensä laskelma järjestäjän rahoituksesta vuonna 2023		10 445 364	

5.5 Järjestäjän profiilikerroin ja kustannusryhmien kertoimien asettaminen

Järjestäjän profiilikerroin on järjestäjän vuoden 2021 painotettujen opiskelijavuosien ja painottamattomien opiskelijavuosien välinen suhde. Painotetut opiskelijavuodet lasketaan kertomalla järjestäjän eri kustannusryhmien mukaiset opiskelijavuodet ko. kustannusryhmän kertoimella. Vuoden 2023 rahoituslaskelmassa käytetyt kertoimet ovat opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista (1244/2020) vuonna 2021 annetun muutoksen (905/2021) mukaisia. Vuoden 2023 rahoituksen laskennassa koulutuksen ja tutkintojen, tutkintotyyppien, majoituksen ja työvoimakoulutuksen osalta kertoimet ja tutkintojen kustannusryhmät pysyivät ennallaan edellisvuoteen verrattuna.

Järjestäjäkohtaisen profiilikertoimen määräytyminen on tarkistettavissa Vipunen-tilastopalvelusta suoriteperusteraportilta:

<https://vipunen.fi/fi-fi/layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Koski%20opiskelijavuodet.xlsb>

Vuoden 2023 rahoituksen laskennassa raportin muodostamisessa on huomioitu järjestämislupien määräykset siten että ilman lupaa järjestetyt koulutukset eivät sisälly raportin opiskelijavuosiin tai opiskelijavuosien painotuksiin.

Koski-tietojen järjestämisluvanmukaisuuden tarkistaminen rahoitusperusteraporteilla

Raporteilla verrataan Koski-tietojen opiskelijavuosia ja suoritteita (tutkintoja ja tutkinnon osia) koulutuksen järjestäjän järjestämislupaan. Luvattomaksi koulutukseksi, korotustekijäksi tai suoritteeksi luokittelu perustuu vain ja ainoastaan Koski-tietojen ja järjestämisluvan vertailuun. Luvattomiksi luokitellut opiskelijavuodet ja suoritteet voidaan piilottaa tai saada näkyville tarvittaessa käyttämällä raporttien suodattimia

- Luvaton koulutus
- Luvaton korotustekijä
- Luvaton majoitus

Näiden suodattimien alle on luokiteltu erilaisia kategorioita selventämään luvattomuuden perustetta edesauttamaan mahdollisten virhetilanteiden selvittämistä ja läpinäkyvyyden parantamista.

Luvattomissa koulutuksissa otetaan kantaa siihen, että onko järjestäjällä lupa sen tutkinnon järjestämiseen, jota Koski-tietojen mukaan on järjestetty. Tutkinnon osia tarkasteltaessa katsotaan sellaisten lupatietoja siihen tutkintoon, johon tutkinnon osa kuuluu.

Tarkastelussa katsotaan, että onko järjestäjällä lupa järjestää kyseistä tutkintoa, täydentävää ja syventävää ammatillista, ammatilliseen tehtävään valmistavaa koulutusta, VALMA-koulutusta tai TELMA-koulutusta.

Mikäli koulutuksen järjestäjällä on Koski-tietojen perusteella opiskelijavuosia luvattomassa koulutuksessa, opiskelijavuosia ei lasketa mukaan järjestäjän rahoituksen perusteena oleviin opiskelijavuosiin.

Luvaton korotustekijä

Mahdolliset kategoriat luvattomiksi korotustekijöiksi (muuttuja/suodatin = Luvaton korotustekijä) ovat:

- Ei luvaton, hyväksytty
- Työvoimakoulutus
- Vankilaopetus
- Vaativa erityinen tuki

Tarkastelussa katsotaan, että onko järjestäjällä lupaa järjestää sellaista koulutusta, jota korotustekijän muodostuminen edellyttää eli työvoimakoulutusta, vankilaopetusta tai vaativaa erityistä tukea.

Mikäli järjestäjällä ei lainkaan lupaa kyseiseen korotustekijään oikeuttavaan koulutukseen, kertyneistä painotetuista opiskelijavuosista poistetaan ko. korotustekijän vaikutukset. Esimerkiksi työvoimakoulutuksessa poistetaan työvoimakoulutuksen korotustekijä ja painotetut opiskelijavuodet lasketaan muuten samalla tavalla, mutta työvoimakoulutuksen korotustekijää ei oteta huomioon.

Mikäli vaativan erityisen tuen opiskelijavuodet ylittävät luvan osoittaman määrän, poistetaan vaativan erityisen tuen korotustekijä ylimenevien opiskelijavuosien osalta.

Suoritettujen tutkintojen ja tutkinnon osien vertaaminen järjestämislupa

Tarkastelussa katsotaan, että onko järjestäjällä lupaa kyseisen tutkinnon järjestämiseen tai lupa sellaisen tutkinnon järjestämiseen, mihin suoritettu tutkinnon osa kuuluu. Kategoria määräytyy myös sen perusteella, että onko suoritettu vain tutkintoja, vain tutkinnon osia vai sekä että.

Mikäli koulutuksen järjestäjällä on Koski-tietojen perusteella tutkintoja tai tutkinnon osia luvattomassa koulutuksessa, niiden osalta osaamispisteitä ei lasketa mukaan järjestäjän rahoituksen perusteena oleviin osaamispisteisiin. Luvaton korotustekijä

Mahdolliset kategoriat luvattomiksi suoritteiden korotustekijöiksi (muuttuja/suodatin = Luvaton korotustekijä) ovat:

- Ei luvaton, hyväksytty
- Vaativa erityinen tuki, tutkinto
- Vaativa erityinen tuki, tutkinnon osa
- Vaativa erityinen tuki, tutkinto ja tutkinnon osa

Tarkastelussa katsotaan, että onko järjestäjällä järjestämisluvassa vaativan erityisen tuen tehtävää.

Luvattoman korotustekijän käsittely

Mikäli järjestäjällä ei ole vaativan erityisen tuen tehtävää, kertyneistä painotetuista osaamispisteistä poistetaan ko. korotustekijän vaikutukset.

Erityisiä huomioita

Muutokset järjestämisluvassa

Mikäli järjestämislupa muuttuu niin uuden järjestämisluvan velvoitteet ja luvat katsotaan olevan voimassa siitä päivämäärästä alkaen kuin uusi järjestämislupa on astunut voimaan. Samalla vanhan järjestämisluvan velvollisuudet ja luvat eivät enää koske kyseistä päivämäärää tai sen jälkeistä aikaa.

Fuusiot

Fuusioituneilla koulutuksen järjestäjillä, mikäli Koskesta

- a) löytyy tieto opiskeluoikeuden alkuperäisestä järjestäjästä, tarkistetaan, onko alkuperäisellä järjestäjällä ollut oikeus ko. tutkinnon järjestämiseen
- b) ei löydy tietoa opiskeluoikeuden alkuperäisestä järjestäjästä, tarkistetaan, onko vähintään yhdellä fuusiota edeltävällä järjestäjällä ollut oikeus ko. tutkinnon järjestämiseen

Hankintakoulutus ja laajennetut oppisopimuskoulutukset

Hankintakoulutuksissa eli sellaisissa opiskeluoikeuksissa, jotka sisältyvät toiseen koulutukseen katsotaan koulutusta käytännössä järjestävän järjestäjän järjestämislupaa. Mikäli koulutusta on hankittu sellaiselta järjestäjältä, jolla ei ole lupaa kyseisen koulutuksen järjestämiseen luokitellaan kyseisestä opiskeluoikeudesta kertyvät opiskelijavuodet ja suoritteet hankivan järjestäjän luvattomiksi koulutuksiksi tai suoritteiksi.

Yhteisten tutkinnon osien (YTO) hankintakoulutus lukioista katsotaan luvalliseksi. Samoin ammatillisen koulutuksen järjestäjän lukio-opiskeluoikeuteen sisältyvät opiskeluoikeudet.

Vanha tutkintojärjestelmä

Vanhan tutkintojärjestelmä mukaisille tutkinnoille on siirtymäsäännökset. Opiskelijalla on oikeus suorittaa vanhan tutkintojärjestelmän mukaan aloittamansa tutkinto vuoden 2021 loppuun saakka. Perustutkintoissa vanhan tutkintojärjestelmän mukaista koulutusta on voinut alkaa ennen 1.8.2018 ja ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa ennen 1.1.2019. Jos näitä vanhan tutkintojärjestelmän mukaisia koulutuksia haluttaisiin verrata lupatietoihin, niin vertailu pitäisi tehdä vanhoihin järjestämislupiin. Perustutkinnoissa (pl. oppisopimuskoulutus) luvat olivat pääasiassa vuoden 2002 koulutusalojen mukaan rajattuja. Oppisopimus-koulutuksessa sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa lupia ei oltu rajattu tiettyihin koulutusaloihin tai tutkintoihin. Lupa kattoi kaikki alat ja tutkinnot. Ainakaan tässä vaiheessa vertailua ei uloteta vanhan tutkintojärjestelmän aikaisiin tutkintoihin.

5.5.1 Kustannusryhmien kertoimien ja muiden painokertoimien määrittäminen

Tutkintojen ja muun koulutuksen painokertoimet ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskenta-perusteista annetussa opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (1244/2020) ja asetuksessa sen muuttamisesta (905/2021)

Asetuksessa säädetään ammatillisten tutkintojen kustannusryhmistä. Kustannusryhmien painokertoimia ei muutettu edellisvuoden rahoituksen laskennasta. Kerrointen tarkastelu on tehty vuosien 2018 ja 2019 toteutuneilla kustannustiedoilla.

Asetuksen kustannusryhmien painokertoimet ovat:

- 1) 0,78 kustannusryhmä 1;
- 2) 0,97 kustannusryhmä 2;
- 3) 1,07 kustannusryhmä 3;
- 4) 1,46 kustannusryhmä 4;
- 5) 2,25 kustannusryhmä 5.

Tutkintojen sijoittuminen kustannusryhmiin ilmenee laskentaperusteasetuksen liitteestä.

Kustannusryhmien kertoimet on määritelty seurantaryhmittäisistä kustannuksista. Seurantaryhmän kustannukset perustuvat seurantaryhmittäin kerättyihin kustannuksiin ja järjestäjäkohtaisesti kerättyihin seurantaryhmiin jyvitettyihin yhteisiin kustannuksiin, joita ovat esimerkiksi kiinteistö- ja muut yhteiset kustannukset. Kullekin seurantaryhmälle laskettiin keskimääräinen yksikkökustannus ("keskihinta") kokonaiskustannusten ja toteutuneiden opiskeluvuosien perusteella. Kunkin seurantaryhmän toteutuneista keskimääräisistä kustannuksista vähennettiin kunkin seurantaryhmän erityisen tuen opiskelijavuosien tuoman lisärahoituksen suhteellinen osuus. Tämän jälkeen seurantaryhmät ryhmiteltiin keskihinnan mukaiseen järjestykseen ja ryhmiteltiin viiteen tutkintokoulutuksen kustannusryhmään sekä valmentavan koulutuksen kustannusryhmään (valmentava koulutus ja opiskeluvuosiin tukevat opinnot). Kustannusryhmien kertoimet muodostettiin ryhmään sijoitettujen seurantaryhmien keskimääräisistä kustannuksista suhteessa kaikkien koulutusten yksikkökustannukseen. Laskenta tehtiin erikseen vuosien 2018 ja 2019 tietojen perusteella. Mikäli seurantaryhmän kustannusryhmä on noussut tai laskenut vain toisena vuosista 2018 tai 2019,

seurantaryhmän kustannusryhmää ei muutettu. Lisäksi kustannusryhmää muutettiin vain yhtä kustannusryhmää yleemmäksi tai alemmaksi.

Asetuksessa säädetään valmentavien koulutusten, tutkintoon johtamattoman muun ammatillisen koulutuksen sekä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 63 §:ssä tarkoitettujen opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen painokertoimista.

Myös nämä painokertoimet ovat muuttuneet vastaavasti vuosien 2018 ja 2019 kustannustietojen perusteella. Näiden koulutusten painokertoimissa otetaan kustannuserojen lisäksi edelleen huomioon myös se, että niitä ei rahoiteta ollenkaan suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusosuuksissa.

Ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen painokerroin on 1,54.

Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus (VALMA) yhdistyi 1.8.2022 lukien uuteen tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen (TUVA), josta lukien VALMA-koulutuksen järjestäminen päättyi. TUVA-koulutuksen painokerroin on 1,54, eli kerroin vastaa VALMA-koulutuksen painokerrointa.

Muuna ammatillisena koulutuksena voidaan järjestää ammatillista osaamista syventävää tai täydentävää koulutusta, joka on tutkintoon johtamatonta, tyypillisesti lyhyt kestoista koulutusta. Lisäksi muuna ammatillisena koulutuksena voidaan järjestää ammatilliseen tehtävään valmistavaa koulutusta, joka valmistaa ansio- ja liikennelentäjän, lennonjohtajan tai kaupunkiraideliikenteen tehtäviin. Muun ammatillisen koulutuksen painokerroin on 0,95.

Muuna ammatillisena koulutuksena järjestettävän koulutuksen kertoimen määrittelyssä noudatetaan voimassa olevan asetuksen mukaisen kertoimen määrittelyssä sovellettuja periaatteita. Kerroin vastaa kustannusryhmän 1 painokerrointa ja kertoimen määrittelyssä otetaan huomioon mahdollisuus periä opiskelijamaksuja. Perittävillä opiskelijamaksuilla on tarkoitus kattaa muussa ammatillisessa koulutuksessa keskimäärin 15 prosenttia koulutuksen kustannuksista, joten painokerroin on 85 prosenttia kustannusryhmän 1 painokertoimesta. Lisäksi kertoimen määrittelyssä otettaisiin huomioon se, että muun ammatillisen koulutuksen rahoitus myönnetään kokonaan perusrahoituksena.

Oppimisvalmiuksia tukevien opintojen painokerroin on 1,54. Aiemmassa asetuksessa painokerroin on asetettu kustannusryhmän 2 tasoon ja kerrottu kahdella, koska rahoitus muodostuu pelkästään perusrahoituksesta. Painokerroin on vastannut valmentavan koulutuksen painokerrointa. Vuoden 2018 kustannustietojen perusteella (noin 250 opiskelijavuotta) oppimisvalmiuksia tukevien opintojen keskihinta oli samalla tasolla kuin valmentavan koulutuksen keskihinta ja vuoden 2019 kustannustietojen perusteella (noin 650 opiskelijavuotta) oppimisvalmiuksia tukevien opintojen keskihinta oli alempi kuin valmentavan koulutuksen. Oppimisvalmiuksia tukeviin opintoihin sisältyy erityyppisiä opintoja, joiden kustannusrakenne ei ole yhtenäinen ja opiskelijavuosivolyymi on pieni. Nämä seikat osaltaan vaikeuttavat painokertoimen luotettavaa määrittämistä toteutuneiden kustannusten perusteella. Painokerroin vastaa edelleen valmentavan koulutuksen painokerrointa ja on 1,54.

Tutkintotyyppien ja oppisopimuskoulutuksena järjestettävän koulutuksen painokerroin

Perusrahoituksessa käytettävät tutkintotyyppien painokerroin ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa on 0,93. Suoritusrahoituksessa käytettävistä tutkintotyyppien painokertoimista ammatti- ja erikoisammattitutkinnoiden painokerroin on 0,65. Ammatillisen perustutkinnoiden painokerroin on 1.

Aiemmassa tutkintotyyppikertoimien määrittelyssä on oletettu, että opiskelijamaksuilla katettaisiin keskimäärin 15 prosenttia kokonaisrahoituksesta. Vuosien 2018 ja 2019 toteutuneiden kustannustietojen perusteella opiskelijamaksujen osuus ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutuksessa on kuitenkin ollut vain kuusi prosenttia. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tutkintotyyppikertoimia muutettaessa opiskelijamaksujen osuudeksi oletettiin toteuman mukaisesti kuusi prosenttia.

Suoritusrahoituksessa ammatti- ja erikoisammattitutkintojen alempi tutkintotyyppi-kerroin perustuu myös siihen, että aikaisemmin hankitun osaamisen vuoksi ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa syntyy osaamispisteitä opiskelijavuotta kohden tehokkaammin kuin perustutkinnoissa. Tämän perusteella tutkintotyyppikertoimen kautta tehdään 30 prosentin alennus perustutkintoihin verrattuna.

Majoituksen järjestämisen korotuskertoimet

Majoituksen järjestämisen korotuskertoimet muuttuivat vastaamaan vuosien 2018 ja 2019 kustannustietoja seuraavasti.

- ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 103 §:ssä tarkoitetun majoituksen järjestämisen korotuskerroin on 0,54.
- sisäoppilaitosmuotoisessa koulutuksessa korotuskerroin on 0,77.
- vaativan erityisen tuen yhteydessä järjestettävän majoituksen korotuskerroin 2,01.

Henkilöstökoulutuksen, työvoimakoulutuksen ja vankilaopetuksen järjestämisen kertoimet

Säännöksen mukaan ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun työvoimakoulutuksen korotuskerroin on ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutuksessa 0,09 ja mainitun lain 8 §:ssä tarkoitetussa muussa ammatillisessa koulutuksessa 0,18.

Työvoimakoulutuksen korotuskertoimien käyttö perustuu siihen, että työvoimakoulutuksessa ei voida periä ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuja opiskelijamaksuja, mikä kompensoidaan korotuskertoimella. Työvoimakoulutuksen korotuskerroin pieneni, koska myös tutkintotyyppikertoimessa oletuksena käytetty opiskelijamaksuosuus pieneni.

Oppisopimuskoulutuksella ei ole omaa kerrointa, vaan sitä rahoitetaan samalla painolla kuin muulla tavoin järjestettyä koulutusta.

Erityisopetuksen korotuskerroin on pidetty entisessä tasossa. Vaativan erityisen tuen tehtävän korotuskertoimet on asetettu siten, että pelkästään vaativan erityisen tuen koulutusta järjestävien järjestäjien rahoituksen taso kokonaisuutena kerrointen puolesta säilyy entisenä. Rahoituksen taso voi yksittäisen järjestäjän osalta poiketa ylös- tai alaspäin.

Henkilöstökoulutuksen alennuskertoimet on asetettu siten, että rahoituksesta laskennallisesti 50 % on työnantajan osuutta ja 50 % valtionosuusrahoitusta. Tutkintoon johtavassa koulutuksessa henkilöstökoulutuksen suoritusrahoitus on valtionosuusrahoitusta, joka otetaan huomioon perusrahoituksen kertoimessa. Henkilöstökoulutuksen kertoimet ovat miinusmerkkisiä (sekä tutkintoon johtavan että ei-tutkintoon johtavan) siitä syystä, että henkilöstökoulutus on laskettu täysimääräisesti valtionosuusrahoituksessa mukana olevaksi siinä vaiheessa, kun suoritteet jaetaan kustannusryhmän mukaisiin ryhmiin. Siksi samat opiskelijavuodet vähennetään alennuskertoimella painotettuina, jotta päästään 50/50 % jakoon.

Suoritettuja tutkintoja pohjakoulutuksen perusteella painottavat kertoimet on asetettu siten, että ilman ammatillista pohjakoulutusta (ilman korkeakoulu, ammatillinen yms. tutkintoa) olevien tutkinnot ovat 72 pisteen arvoisia ja ennestään perusasteen jälkeisen tutkinnon (pl. ylioppilastutkinto) omaavien tutkinnot 18 pisteen arvoisia. Pohjakoulutuksen mukaiset painotukset 72 ja 18 on asetettu siten, että niitä käytetään myös siinä vaiheessa, kun rahoitusta kohdennetaan suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteiden määrän perusteella (vuodesta 2020 alkaen). Tätä porrastusta ei ole tutkinnon osien osaamispisteissä.

Suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteet määräytyvät ao. tutkinnon ePerusteessa määriteltyjen laajuuksien mukaan. Tutkinnon osien osaamispisteistä, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain [\[631/1998\]](#) nojalla määrättyjen ammatillisten perustutkinnojen perusteiden mukaisten tutkinnon osien osaamispisteet määräytyvät ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain [\[630/1998\]](#) nojalla määrättyjen ammatillisen perustutkinnon perusteiden vastaavien tutkinnon osien osaamispisteiden perusteella. Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla määrättyjen ammattitutkinnojen ja erikoisammattitutkinnojen perusteiden mukaisten tutkinnon osien osaamispisteet määräytyvät siten, että ammattitutkinnojen osalta luku 150 ja erikoisammattitutkinnojen osalta luku 180 jaetaan sillä tutkinnon osien lukumäärällä, joka kyseisen tutkinnon perusteiden muodostumissääntöjen mukaisesti edellytetään tutkinnon suorittamiseksi.

Vaikuttavuusrahoituksen työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen painokerroimet on laskentaperusteasetuksessa määritetty seuraavasti:

- Jos tutkinnon suorittanut työllistynyt tai jatko-opintoihin siirtynyt on tutkinnon suorittamisen aloittamista edeltävän vuoden lopussa ollut työllinen, painokerroin on 2. Jos tutkinnon suorittanut työllistynyt tai jatko-opintoihin siirtynyt ei ole tutkinnon suorittamisen aloittamista edeltävän vuoden lopussa ollut työllinen, painokerroin on 4.
- Jos tutkinnon osan suorittanut työllistynyt tai jatko-opintoihin siirtynyt on tutkinnon suorittamisen aloittamista edeltävän vuoden lopussa ollut työllinen, painokerroin on 1. Jos tutkinnon osan suorittanut työllistynyt tai jatko-opintoihin siirtynyt ei ole ennen tutkinnon suorittamisen aloittamista ollut työllinen, painokerroin on 2. Pelkästään tutkinnon osia tai osan suorittaneiden työllistyminen ja jatko-opiskelu tuli rahoituksen perusteena käytettäväksi ensi kerran varainhoitovuoden 2022 rahoituksessa.

Vaikuttavuusrahoituksen opiskelijapalautteen painokertoimet on laskentaperusteasetuksessa määritetty seuraavasti:

- Koulutuksen järjestäjälle laskettava tutkintokoulutuksen aloittaneiden opiskelijapalautekyselyn painotettu pistemäärä on annettujen vastausten pisteiden yhteismäärä kerrottuna kyseisen opiskelijapalautekyselyn katokorjauskertoimella.
- Koulutuksen järjestäjälle laskettava tutkinnon suorittaneiden opiskelijapalautekyselyn painotettu pistemäärä on annettujen vastausten pisteiden yhteismäärä kerrottuna kyseisen opiskelijapalautekyselyn katokorjauskertoimella kerrottuna luvulla 3.
- Koulutuksen järjestäjälle laskettava tutkinnon osia suorittaneiden opiskelijapalautekyselyn painotettu pistemäärä on annettujen vastausten pisteiden yhteismäärä kerrottuna kyseisen opiskelijapalautekyselyn katokorjauskertoimella.

5.6 Arvonlisäverokorvaus

Yksityisen koulutuksen järjestäjän saama arvonlisäverokorvaus määräytyy kunkin yksityisen järjestäjän Opetushallitukselle vahvistaman viimeisen vahvistetun tilinpäätöksen mukaiseen toteutuneen arvonlisäverokuluun vuoden 2018 alusta lukien. Korvattava arvonlisäveron perustuvat arvonlisäverolain (1501/1993) 39 ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus koulutuksen järjestäjälle aiheutuneista kustannuksista.

Yksityiselle ammatillisen koulutuksen järjestäjälle voidaan lisäksi hakemuksesta myöntää kunnan tai kuntayhtymän ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen toimintaan yksityiselle yhteisölle tai säätiölle luovuttaman kiinteistön ja käyttöomaisuuden osalta korvaus, joka vastaa enintään edellä mainittuun tarkoitukseen tapahtuvien luovutusten johdosta suoritettavien arvonlisäverojen määrää.

5.7 Ammatillisen koulutuksen rahoituspäätös

Koulutuksen järjestäjäkohtainen ammatillisen koulutuksen rahoituspäätös vuodelle 2023 sisältää yhteenvedon käyttökustannuksiin myönnetystä valtionosuudesta eriteltynä perus- ja suoritusrahoitukseen ja vaikuttavuusrahoituksen osioihin sekä arvonlisäverokorvaukseen. Ammatillisen koulutuksen rahoitus on laskennallista eikä rahoitusta tarkisteta jälkikäteen toteutuman mukaiseksi. Varainhoitovuoden aikana tehtävät lisäsuoritepäätökset ja mahdolliset päätösten oikaisut päivittyvät rahoitusraportille varainhoitovuoden aikana päätösten maksuaikataulun mukaisesti.

Järjestäjäkohtaisen kokonaisrahoituksen määräytyminen on tarkistettavissa koulutusmuodoittain OPH:n Valtionosuudet-yksikön [www.sivujen raportteilta YKSITYISKOHTAINEN LASKELMA KÄYTTÖKUSTANNUKSIIN MYÖNNETYSTÄ VALTIONOSUUDESTA/RAHOITUKSESTA \(EUROA\) VUODELLE 2023](http://www.sivujen.raportteilta.yksityiskohtainen-laskelma-kayttokustannuksiin-myonnetysta-valtionosuudesta/rahoituksesta):

[Yksityiskohtainen raportti myönnetystä VOS-rahoituksesta vuodelle 2023](#)

Lisätietoja antaa tarvittaessa Seppo Hänninen 029 533 1598.

6 VAPAA SIVISTYSTYÖ

6.1 Rahoitettava toiminta

Vapaan sivistystyön oppilaitoksia ovat kansalaisopistot, kansanopistot, opintokeskukset, liikunnan koulutuskeskukset ja kesäyliopistot.

Vapaan sivistystyön rahoitus määräytyy vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) ja asetuksen (805/1998) mukaan. Rahoituksen saamisen ehtona on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä ylläpitämislupa, jossa määritellään oppilaitoksen koulutustehtävä ja muut koulutuksen järjestämiseen liittyvät ehdot. Vapaan sivistystyön lain mukainen ylläpitämislupa voidaan myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle.

Vuonna 2023 vapaan sivistystyön rahoituksen piirissä olevia oppilaitoksia on yhteensä 291, joista 73 kansanopistoa + Snellman-korkeakoulu 11 valtakunnallista ja 3 alueellista liikunnan koulutuskeskusta, 174 kansalaisopistoa, 19 kesäyliopistoa ja 12 opintokeskusta.

Vapaan sivistystyön oppilaitosten järjestämän perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen rahoitus määräytyy kyseessä olevan koulutusmuodon rahoitusperusteiden mukaisesti.

6.2 Vapaan sivistystyön rahoituksen perusteet

Vapaan sivistystyön rahoitus perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiin suoritteiden määrään ja suoritteita vastaaviin yksikköhintoihin. Suoritepäätökset tehdään valtion talousarvion rajoissa.

Vuoden 2023 yksikköhinnat perustuvat vuoden 2019 toteutuneisiin kustannuksiin. Lisäksi vapaan sivistystyön oppilaitosmuotoon keskimääräisiin yksikköhintoihin vaikuttaa valtiontalouden säästötoimet, joiden vaikutuksesta yksikköhintoihin ei ole tehty joka vuosi kustannustason muutoksesta aiheutuvaa indeksitarkistusta.

Vuonna 2018 voimaan tulleen vapaasta sivistystyöstä annetun lain muutoksen mukaan kansanopiston, opintokeskuksen, kansalaisopiston tai kesäyliopiston ylläpitäjälle myönnetään 100 prosentin valtionosuus sellaiseen oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämään koulutukseen, joka on hyväksytty opiskelijan kotoutumissuunnitelmaan. Vuoden 2022 alusta lukien maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyt koulutuksen valtionosuusrahoitus erotettiin oppilaitosten suoritekiintiöistä omaksi kokonaisuudekseen vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmässä. Täten kotoutumissuunnitelmaan hyväksytty luku- ja kirjoitustaidon sekä muun kotoutumista edistävän suomen/ruotsin kielen koulutus ei enää vähennä yleisen vapaan sivistystyön suoritekiintiön määrää. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa.

6.3 Kansanopistot

Kansanopistot ovat kokopäiväistä opetusta antavia sisäoppilaitoksia, jotka järjestävät nuorille ja aikuisille omaehtoisia opintoja, edistävät opiskelijoiden opiskeluvalmiuksia sekä kasvattavat heitä yksilöinä ja yhteiskunnan jäseninä.

Kansanopistojen rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opiskelijaviikkojen määrän ja opiskelijaviikkoa kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

6.3.1 Yksikköhinnan laskenta

Kansanopistojen vapaan sivistystyön korottamattoman yksikköhinnan pohja-arvo vuonna 2023 on 254,74 euroa /opiskelijaviikko.

Yksikköhintaa korotetaan seuraavien tekijöiden perusteella (A 805/1998, 3§):

- opistossa majoitettujen opiskelijoiden opiskelijaviikkojen osalta 30 %
- vaikeasti vammaisten opiskelijaviikkojen osalta 97 % kansanopistoille, joiden pääasiallisen koulutustehtävän muodostaa vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus (ns. erityiskansanopistot), ja 32 % kansanopistoille, joiden koulutustehtävään kuuluu osana vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus
- niistä opiskelijaviikoista, jotka osana kansanopiston ylläpitämisluvan mukaista koulutustehtävää ovat työelämän aktiiviseen kansalaisuuteen ja työolojen kehittämiseen tarkoitettua koulutusta tai erityisestä syystä määrättävää muuta erityistä koulutustehtävää, yksikköhintaa korotetaan 26 %

Yksikköhinta lasketaan seuraavasti:

$$\frac{(\text{pohja-arvo} \times \text{opiskelijaviikot} + \text{korotus-\%} \times \text{pohja-arvo} \times \text{korotettavat opiskelijaviikot})}{\text{opiskelijaviikot}}$$

Opiskelijaviikot otetaan huomioon vuosien 2017–2019 toteutuneiden opiskelijaviikkojen keskiarvona (johtuen Covid-19 poikkeusolojen aiheuttamista muutoksista opistojen toimintaan käytetään samaa opiskelijaviikkototeumaa kuin vuosien 2021 ja 2022 rahoituksessa). Yksityisen kansanopiston ylläpitäjän yksikköhintaa korotetaan arvonlisäveron osalta 6,79 %:lla (L 632/1998, 13 a §)

6.3.2 Rahoituksen määräytyminen

Kansanopistojen vuotuinen valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla sille vahvistettu opiskelijaviikkojen määrä opiskelijaviikkoa kohden määrättyllä yksikköhinnalla. Kansanopistoille myönnettävän valtionosuuden määrä on 57 prosenttia edellä mainitulla tavalla lasketusta valtionosuuden perusteesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi hakemuksesta myöntää kansanopiston ylläpitäjälle valtionosuutta enemmän kuin 57 %, jos oppilaitoksen luvan mukainen pääasiallinen koulutustehtävä on vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus. Valtionosuuden määrä voi tässä tapauksessa olla enintään 80 prosenttia.

Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen sekä kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen valtionosuusprosentti on 100%. Näistä tarkemmin myöhemmissä kappaleissa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistama opiskelijaviikkojen määrä perustuu kyseisen kansanopiston aiempina vuosina toteutuneiden opiskelijaviikkojen määriin sekä valtion talousarviossa jaettavissa olevaan opiskelijaviikkojen kokonaismäärään. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksen perusteeksi vahvistamat opiskelijaviikkomäärät määräytyvät 90 prosenttisesti opistokohtaisten kiintiöiden mukaan, jolloin opistojen vuosien 2009–2013 toteutuneiden opiskelijaviikkojen keskiarvo suhteutettiin kaikkien opistojen keskiarvoista yhteenlaskettuun määrään ja rahoitusvuodelle jaettavissa olevien opiskelijaviikkojen tasoon. Opistojen välinen suhteellinen osuus jaettavissa olevista opiskelijaviikoista pysyy vuosittain samana ja kiintiöiden laskennan perusteena olevat vuodet eivät myöskään muutu.

Rahoituksen perusteeksi vahvistettavien opiskelijaviikkojen määrästä noin 10% muodostuu ns. liikkuvasta osasta. Vuodelle 2023 opiskelijaviikkojen liikkuva osa lasketaan vuosien 2017–2019 toteutuneiden opiskelijaviikkojen keskiarvon mukaan suhteutettuna kaikkien opistojen keskiarvoista yhteenlaskettuun määrään ja rahoitusvuodelle jaettavissa olevien opiskelijaviikkojen tasoon. Johtuen Covid-19 poikkeusoloista käytetään samaa opiskelijaviikkototeumaa kuin vuosien 2021 ja 2022 rahoituksessa.

Jos etäopetuksen antaminen ei ole kansanopiston ylläpitämisluvassa mainittu koulutus-tehtävä, otetaan oppilaitoksen valtionosuuden perusteena käytettäviä opiskelijaviikkoja las- kettaessa etäopetuksen ja työssäoppimisen opiskelijaviikkojen yhteismäärästä huomioon enintään 20 prosenttia oppilaitoksen kaikista toteutuneista lähiopetuksen opiskelijaviikoista. Työssäoppimisen opiskelijaviikoista otetaan kuitenkin aina huomioon enintään 20 prosenttia oppilaitoksen kaikista toteutuneista lähiopetuksen opiskelijaviikoista.

Mikäli opiston kolmen vuoden toteutuneiden opiskelijaviikkojen keskiarvo jää alle myönnettä- vissä olevan suoritemäärän, opistolle myönnetään korkeintaan keskiarvon mukainen määrä suoritteita. Myönnetty suoritemäärä voi pudota korkeintaan 10 % edellisen vuoden myönne- tystä, rahoitusvuoden tasoon suhteutetusta suoritemäärästä.

Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen rahoitus

Vuoden 2022 alusta lukien maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulu- tuksen valtionosuusrahoitus erotetaan oppilaitoksien suoritekiintiöistä omaksi kokonaisuus- dekseen vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmässä. Järjestetty maahanmuuttajien kotou- tumissuunnitelmaan hyväksytty koulutus ei siten enää vähennä yleisen vapaan sivistystyön suoritekiintiön määrää (912/2021). Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusprosentti on 100%. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa. Vuodelle 2023 vahvistetun maahanmuuttajien kotoutumissuunnitel- maan hyväksytyn koulutuksen opiskelijaviikkojen määrän valmistelussa perustana on ollut vuosien 2019 ja 2021 toteutuneiden opiskelijaviikkojen keskiarvo, johtuen Covid-19 poikkeus- oloista.

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen rahoitus (Vapaan sivistystyön laki, 7a luku ja 9§)

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutukseen myönnetään 100 prosentin valtionosuus siten, että 57 prosentilla tai 80 prosentilla rahoitettujen suoritteiden valtionosuus korotetaan 100 prosenttiin. 1.8.2022 lukien tämän koulutuksen järjestämiseen kansanopiston ylläpitäjälle myönnetään yksikköhintaan oppimateriaalisia, joka on 6,90 euroa/opiskelijaviikko. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa.

Vuosi 2023 on tämän rahoituksen osalta siirtymäkautta. Vuoden 2023 kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen rahoitus perustuu Opetushallituksen syyskuun 2022 tiedonkeruussa (20.9.) ilmoitettuun tietoon siitä, kuinka monta oppivelvollisuuden piiriin kuuluvaa opiskelijaa opiskelee kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksessa, jonka pituus on lain mukaan vähintään 34 opiskelijaviikkoa/lukuvuosi. Jokaisesta tuolloin ilmoitetusta kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opiskelijasta maksetaan 34 opiskelijaviikon korotetun valtionosuuden rahoitus vuonna 2023. Vuoden 2023 rahoitus tarkistetaan syyslukukauden osalta vuoden 2023 syyskuun 20. päivän opiskelijamäärätietojen mukaiseksi, joiden osalta rahoituksen perusteena käytetään 17 opiskelijaviikkoa per opiskelija. Kevään 2023 osalta jää voimaan edellisen syksyn 20.9.2022 opiskelijamäärä x 17 opiskelijaviikkoa. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa.

Lisärahoitus kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutukseen Ukrainasta tulleiden kielikoulutustarpeeseen.

Ukrainasta tulleiden suomen/ruotsin kielen koulutukseen myönnetään 100 prosentin valtionosuus, mikäli heille on laadittu kotoutumissuunnitelma, johon koulutus on hyväksytty. Vapaan sivistystyön kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyille koulutukselle on tähän tarkoitukseen myönnetty lisärahoitusta vuodelle 2023. Marraskuussa 2022 annetun suoritepäätöksen lisärahoituksen piiriin pääsivät ne oppilaitokset, joilla oli Ukrainasta tulleita opiskelijoita kirjoilla 20.9.2022 ja jotka ilmoittivat tarvitsevansa lisärahoitusta voidakseen vastata Ukrainasta tulleiden kielikoulutustarpeeseen.

Suoritepäätös on ennakkollinen ja sillä myönnetyt lisäsuoritteet kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyille koulutukselle Ukrainasta tulleiden kielikoulutustarpeeseen tarkistetaan lokakuussa 2023 tehtävällä päätöksellä 1.1.-31.7.2023 suoriteteuman ja syyslukukauden arvioitun suoritetarpeen perusteella. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa.

[Raportti kansanopistojen yksikköhinnoista ja valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

6.4 Kansalaisopistot

Kansalaisopistot ovat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi.

Kansalaisopistojen rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opetustuntien määrän ja opetustuntia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

6.4.1 Yksikköhinnan laskenta

Kansalaisopistojen vapaan sivistystyön keskimääräinen yksikköhinta vuonna 2023 on 93,04 euroa/opetustunti. Yksityisen kansalaisopiston ylläpitäjän yksikköhintaa korotetaan arvonlisäveron osalta 3,69 %:lla (L 632/1998, 13 a §)

6.4.2 Rahoituksen määräytyminen

Kansalaisopiston valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla opetus- ja kulttuuriministeriön ko. opistolle vahvistama opetustuntien määrä opetustunnin yksikköhinnalla. Kansalaisopistoille myönnettävän valtionosuuden määrä on 57 prosenttia edellä mainitulla tavalla lasketusta valtionosuuden perusteesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamasta opetustuntien määrästä 90 % perustuu kiintiöön, jolloin jaettavissa olevien opetustuntien opistokohtaiset määrät pysyvät suhteellisesti samansuuruisina vuodesta toiseen.

Liikkuva osan perusteella vahvistetaan 10 % opetustunneista. Liikkuvan osan jakosuhteet lasketaan kansalaisopistojen toiminta-alueilla väestöpohjassa tapahtuneiden muutosten perusteella. Väestöpohjan muutoksissa seurataan toiminta-alueiden väestön kokonaismäärää, työttömien määrää, vieraskielisten määrää ja 63 vuotta täyttäneiden määrää. Liikkuvan osan laskennassa väestön kokonaismäärän muutoksen painoarvo on 70 % ja kaikkien muiden kriteereiden muutosten painoarvo on 10 %. Vuonna 2023 väestömuutosten osuus liikkuvassa osassa perustuu viimeisimpiin käytettävissä oleviin Tilastokeskuksen tietoihin, työttömyystilaston osalta vuosien 2011 ja 2019 väliseen muutokseen ja muiden väestötietojen osalta vuosien 2013 ja 2021 väliseen muutokseen.

Mikäli opiston kolmen vuoden toteutuneiden opetustuntien keskiarvo jää alle myönnettävissä olevan suoritemäärän, opistolle myönnetään korkeintaan keskiarvon mukainen määrä suoritteita. Myönnetty suoritemäärä voi pudota korkeintaan 10 % edellisen vuoden myönnetystä, rahoitusvuoden tasoon suhteutetusta suoritemäärästä. Johtuen Covid-19 poikkeusoloista käytetään vuosien 2017–2019 toteutuneiden opetustuntien keskiarvoa eli samoja opetustuntitoteumia kuin vuoden 2022 rahoituksessa.

Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutuksen rahoitus

Vuoden 2022 alusta lukien maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutuksen valtionosuusrahoitus erotetaan oppilaitoksien suoritekiintiöistä omaksi kokonaisuudekseen vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmässä. Järjestetty kotoutumiskoulutus ei siten enää vähennä yleisen vapaan sivistystyön suoritekiintiön määrää (912/2021). Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutuksen valtionosuusprosentti on 100 %. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa. Vuodelle 2023 vahvistetun kotoutumiskoulutuksen opetustuntien määrän valmistelussa perustana on ollut vuosien 2019 ja 2021 toteutuneiden opetustuntien keskiarvo, johtuen Covid-19 poikkeusoloista

Lisärahoitus kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutukseen Ukrainasta tulleiden kielikoulutustarpeeseen.

Ukrainasta tulleiden suomen/ruotsin kielen koulutukseen myönnetään 100 prosentin valtionosuus, mikäli heille on laadittu kotoutumissuunnitelma, johon koulutus on hyväksyty. Vapaan sivistystyön kotoutumissuunnitelmaan hyväksytylle koulutukselle on tähän tarkoitukseen myönnetty lisärahoitusta vuodelle 2023. Marraskuussa 2022 annetun suosittelemuksen lisärahoituksen piiriin pääsivät ne oppilaitokset, joilla oli Ukrainasta tulleita opiskelijoita kirjoilla 20.9.2022 ja jotka ilmoittivat tarvitsevansa lisärahoitusta voidakseen vastata Ukrainasta tulleiden kielikoulutustarpeeseen.

Suosittelemus on ennakkollinen ja sillä myönnettyt lisäsuoritteet kotoutumissuunnitelmaan hyväksytylle koulutukselle Ukrainasta tulleiden kielikoulutustarpeeseen tarkistetaan lokakuussa 2023 tehtävällä päätöksellä 1.1.-31.7.2023 suoritettujen ja syyslukukauden arvioidun suoritustarpeen perusteella. Suosittelemukset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa.

[Raportti kansalaisopistojen yksikköhinnoinnista ja valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

6.5 Kesäyliopistot

Kesäyliopistot ovat alueellisen koulutustarjonnan oppilaitoksia, joiden toiminnassa painottuvat avoin korkeakouluopetus sekä alueen muihin osaamis- ja sivistystarpeisiin vastaaminen ottaen huomioon myös korkeakoulutettu väestö.

Kesäyliopistojen rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opetustuntien määrän ja opetustuntia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

6.5.1 Yksikköhinnan laskenta

Kesäyliopistojen vapaan sivistystyön yksikköhinta vuonna 2023 on 159,40 euroa/opetustunti. Yksityisen kesäyliopiston ylläpitäjän yksikköhintaa korotetaan arvonlisäveron osalta 5,73 %:lla (L 632/1998, 13 a §).

6.5.2 Rahoituksen määräytyminen

Kesäyliopiston vuotuinen valtionosuuden laskennallinen peruste lasketaan kertomalla opetus- ja kulttuuriministeriön ko. opistolle vahvistama opetustuntien määrä opetustuntien yksikköhinnalla. Kesäyliopistoille myönnettävän valtionosuuden määrä on 57 prosenttia edellä mainitulla tavalla lasketusta valtionosuuden perusteesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistama opetustuntien määrä perustuu kyseisen kesäyliopiston toteutuneiden opetustuntien määriin ja valtion talousarviossa jaettavissa olevan opetustuntien kokonaismäärän mukaan. Vuodelle 2023 vahvistetun opetustuntien määrän valmistelussa perustana ovat olleet vuosien 2019, 2021 ja 2022 toteutuneiden (vuoden 2022 osalta toteuma + arvio) opetustuntien määrät siten, että vuoden 2021 opetustunteja painotetaan kertoimella 65 % ja vuosien 2019 ja 2022 opetustunteja painotetaan kertoimella 100%.

Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen rahoitus

Vuoden 2022 alusta lukien maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusrahoitus erotetaan oppilaitoksien suoritekiintiöistä omaksi kokonaisuudekseen vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmässä. Järjestetty kotoutumiskoulutus ei siten enää vähennä yleisen vapaan sivistystyön suoritekiintiön määrää (912/2021). Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusprosentti on 100%. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa. Vuodelle 2023 vahvistetun kotoutumiskoulutuksen opetustuntien määrän valmistelussa perustana on ollut vuosien 2019 ja 2021 toteutuneiden opetustuntien keskiarvo, johtuen Covid-19 poikkeusoloista

Lisärahoitus kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutukseen Ukrainasta tulleiden kielikoulutustarpeeseen.

Ukrainasta tulleiden suomen/ruotsin kielen koulutukseen myönnetään 100 prosentin valtionosuus, mikäli heille on laadittu kotoutumissuunnitelma, johon koulutus on hyväksytty. Vapaan sivistystyön kotoutumissuunnitelmaan hyväksytylle koulutukselle on tähän tarkoitukseen myönnetty lisärahoitusta vuodelle 2023. Marraskuussa 2022 annetun suoritepäätöksen lisärahoituksen piiriin pääsivät ne oppilaitokset, joilla oli Ukrainasta tulleita opiskelijoita kirjoilla 20.9.2022 ja jotka ilmoittivat tarvitsevansa lisärahoitusta voidakseen vastata Ukrainasta tulleiden kielikoulutustarpeeseen.

Suoritepäätös on ennakkollinen ja sillä myönnetty lisäsuoritteet kotoutumissuunnitelmaan hyväksytylle koulutukselle Ukrainasta tulleiden kielikoulutustarpeeseen tarkistetaan lokakuussa 2023 tehtävällä päätöksellä 1.1.-31.7.2023 suoritettoman ja syyslukukauden arvioidun suoritetarpeen perusteella. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa.

[Raportti kesäyliopistojen yksikköhinnoista ja valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

6.6 Liikunnan koulutuskeskukset

Liikunnan koulutuskeskukset ovat kokopäiväistä opetusta antavia valtakunnallisia sisäoppilaitoksia tai alueellisia oppilaitoksia, joiden tehtävänä on järjestää liikuntaharrastusta, hyvinvointia ja terveyttä edistävää koulutusta koko väestölle sekä liikunnan järjestö- ja seuratoimintaa palvelevaa koulutusta ja valmennustoimintaa.

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opiskelijavuorokausien määrän ja opiskelijavuorokautta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opiskelijapäivien määrän ja opiskelijapäivää kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

6.6.1 Yksikköhinnan laskenta

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijavuorokauden yksikköhinta lasketaan käyttökustannusten perusteella. Vuonna 2023 arvonlisäveroton yksikköhinta on 92,17 euroa/opiskelijavuorokausi. Yksityisen valtakunnallisen liikunnan koulutuskeskuksen ylläpitäjän arvonlisäverollinen yksikköhinta on 98,17 euroa/opiskelijavuorokausi, jossa korotusta on 6,51% arvonlisäverottomaan yksikköhintaan (L 632/1998, 13 a §).

6.6.2 Rahoituksen määräytyminen

Valtakunnallisen liikunnan koulutuskeskuksen vuotuinen valtionosuuden laskennallinen peruste lasketaan kertomalla opetus- ja kulttuuriministeriön ko. liikunnan koulutuskeskukselle vahvistama opiskelijavuorokausien määrä opiskelijavuorokauden yksikköhinnalla.

Liikunnan koulutuskeskuksille myönnettävän valtionosuuden määrä on 65 prosenttia edellä mainitulla tavalla lasketusta valtionosuuden perusteesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistama opiskelijavuorokausien määrä perustuu kyseisen liikunnan koulutuskeskuksen toteutuneiden opiskelijavuorokausien määriin. Suoritepäätös vuodelle 2023 on tehty vuoden 2022 suoritepäätöksen VN/26502/2021 esittelymuistion mukaisesti siten, että vuotta 2020 ei lasketa ollenkaan mukaan vuorokausikeskiarvoihin ja vuoden 2021 osalta hyväksytään 10 prosentin kasvu verrattuna vuoteen 2019. Muulla tavoin suoritemäärien laskenta vaikuttaisi määräytyvään rahoituksen tasoon ja oppilaitosten keskinäisiin rahoituksen osuuksiin vääristävästi ja epäoikeudenmukaisesti. Rahoituksen määräämisessä on käytetty liikunnan koulutuskeskusten suoritteista laskettua vuosikeskiarvoa kerrottuna valtion talousarviossa vahvistetun suoritemäärän ja vuosikeskiarvojen summan suhteella. Vuodelle 2023 vahvistetun opiskelijavuorokausien määrän valmistelun perusteena ovat olleet aikavälillä 1.1.2017 -31.7.2022 (55 kk ilman vuotta 2020) toteutuneiden opiskelijavuorokausien määrät.

[Raportti liikunnan koulutuskeskusten yksikköhinoista ja valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää vuosittain alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijapäivien määrän ja opiskelijapäivän yksikköhinnan valtion talousarviossa olevan määrärahan puitteissa. Vuonna 2023 yksikköhinta on 16,60 euroa/opiskelijapäivä. Valtionosuus myönnetään erillisellä opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä.

6.7 Opintokeskukset

Opintokeskukset toimivat valtakunnallisina oppilaitoksina järjestämällä opintoja itse sekä yhdessä kansalais- ja kulttuurijärjestöjen kanssa elinikäisen oppimisen, hyvinvoinnin ja aktiivisen kansalaisuuden sekä demokratian ja kansalaisyhteiskunnan toiminnan edistämiseksi. Opintokeskusten rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opetustuntien määrän ja opetustuntia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

6.7.1 Yksikköhinnan laskenta

Opintokeskusten opintotoiminnan yksikköhinta vuonna 2023 on 174,25 euroa (sis. alv)/opetus-tunti. Vuoden 2016 rahoituksesta alkaen opintokeskusten käyttökustannusten valtionosuus-pohjaan ja yksikköhinnan laskentaan otetaan mukaan myös opintokerhotoiminnan kustan-nukset, mistä syystä opintokerhotunteja ei enää vuodesta 2016 alkaen rahoiteta erillisellä rahoituksella. Opintokerhotoiminta jatkuu opintokeskusten pedagogisena menetelmänä.

6.7.2 Rahoituksen määräytyminen

Opintokeskusten vuotuinen valtionosuuden laskennallinen peruste lasketaan kertomalla opetus- ja kulttuuriministeriön ko. opintokeskukselle vahvistama opetustuntien määrä ope-tustunnin yksikköhinnalla.

Valtionosuus opintokeskuksen ylläpitäjälle on 65 % valtionosuuden laskennallisesta perus-teesta ja se myönnetään erillisellä opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa opintokeskusten opetustuntimäärät siten, että opin-tokeskusten välinen suhteellinen osuus jaettavissa olevista opetustunneista pysyy vuosittain samana. Opintokeskukselle vahvistettavien opetustuntien määrä ei voi kuitenkaan ylittää opintokeskuksen kolmen vuoden toteutuneiden opetustuntien keskiarvoa. Mikäli opinto-keskuksen kolmen vuoden toteutuneiden tuntien keskiarvo jää alle myönnettävissä olevan suoritemäärän, opistolle myönnetään korkeintaan keskiarvon mukainen määrä suoritteita. Mahdollisesti näin vapautuvat tunnit jaetaan muille opintokeskuksille. Johtuen Covid-19 -poikkeusoloista käytetään rahoituksen laskennassa vuosien 2017–2019 toteutuneiden opetustuntien keskiarvoa eli samoja opetustuntitoteumia kuin vuoden 2022 rahoituksessa. Valtion talousarvioesityksessä määritellään vuosittain jaettavissa olevien valtionosuuteen oikeuttavien opetustuntien enimmäismäärä.

Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutuksen rahoitus

Vuoden 2022 alusta lukien maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulu-tuksen valtionosuusrahoitus erotetaan oppilaitoksien suoritekiintiöistä omaksi kokonaisuudekseen vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmässä. Järjestetty kotoutumiskoulutus ei siten enää vähennä yleisen vapaan sivistystyön suoritekiintiön määrää (912/2021). Maahanmuut-tajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutuksen valtionosuusprosentti on 100%. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa. Vuodelle 2023 vahvistetun kotoutumiskoulutuksen opetustuntien määrän valmistelussa perustana on ollut vuosien 2019 ja 2021 toteutuneiden opetustuntien keskiarvo, johtuen Covid-19 poikkeusoloista.

Lisärahoitus kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutukseen Ukrainasta tulleiden kielikoulutustarpeeseen.

Ukrainasta tulleiden suomen/ruotsin kielen koulutukseen myönnetään 100 prosentin val-tionosuus, mikäli heille on laadittu kotoutumissuunnitelma, johon koulutus on hyväksytty. Vapaan sivistystyön kotoutumissuunnitelmaan hyväksytylle koulutukselle on tähän tarkoi-tukseen myönnetty lisärahoitusta vuodelle 2023. Marraskuussa 2022 annetun suoritepäätök-sen lisärahoituksen piiriin pääsivät ne oppilaitokset, joilla oli Ukrainasta tulleita opiskelijoita

kirjoilla 20.9.2022 ja jotka ilmoittivat tarvitsevansa lisärahoitusta voidakseen vastata Ukrainasta tulleiden kielikoulutustarpeeseen.

Suoritepäättös on ennakkollinen ja sillä myönnetyt lisäsuoritteet kotoutumissuunnitelmaan hyväksytylle koulutukselle Ukrainasta tulleiden kielikoulutustarpeeseen tarkistetaan lokakuussa 2023 tehtävällä päätöksellä 1.1.-31.7.2023 suoritettoman ja syyslukukauden arvioidun suoritetarpeen perusteella. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa.

[Raportti opintokeskusten yksikköhinnoista ja valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

Lisätietoja antaa tarvittaessa Mikko Rantanen 029 533 1329 (kansanopistot ja kansalaisopistot) ja Seppo Hänninen (kesäyliopistot, liikunnan koulutuskeskukset, opintokeskukset) 029 533 1598

7 TAITEEN PERUSOPETUS

7.1 Rahoitettava toiminta

Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Taiteen perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestää myös muuta taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa (L 633/1998).

Taiteen perusopetusta järjestetään musiikkioppilaitoksissa tai muissa taiteen perusopetusta antavissa oppilaitoksissa taikka muulla tavoin. Koulutuksen järjestäjä voi järjestää palvelut myös yhdessä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa tai hankkia ne julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Taiteen perusopetuksen valtionosuusrahoitus jakaantuu asukasmäärän perusteella rahoitettavaan toimintaan ja opetustuntimäärän perusteella rahoitettavaan toimintaan.

7.2 Rahoituksen yleiset perusteet ja rahoituksen määräytyminen

7.2.1 Asukasmäärän perusteella rahoitettava taiteen perusopetus

Kuntien asukasperusteisesti rahoitettavan taiteen perusopetuksen rahoitus on osa kuntien peruspalvelujen valtionosuutta, jota hallinnoi valtiovarainministeriö (L 1704/2009). Vuoden 2015 alusta kuntien peruspalvelujen tehtäväkohtaiset valtionosuusperusteet yhdistettiin yhdeksi kokonaisuudeksi, joka sisältää myös taiteen perusopetuksen valtionosuuden. Valtionosuus perustuu kunnan ikäluokittaisiin perushintoihin ja ikäluokkiin kuuluviin kunnan asukkaiden määriin sekä kunnan olosuhteisiin perustuviin lisäyksiin ja lisäosiin.

7.2.2 Opetustuntimäärän perusteella rahoitettava taiteen perusopetus

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan järjestää taiteen perusopetusta. Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen nojalla taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös valtion oppilaitoksessa. Myös kunnalle voidaan asukasperusteisen rahoituksen lisäksi myöntää opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä oikeus saada opetustuntiperusteista rahoitusta taiteen perusopetukseen. Vuonna 2023 opetustuntiperusteisen valtionosuuden piiriin kuuluvia taiteen perusopetuksen oppilaitoksia on 138. Rahoituksen piirissä olevia taiteenaloja ovat musiikki, tanssi, kuvataide, arkkitehtuuri, käsityö, teatteritaide, sanataide, sirkustaide ja mediataiteet.

Opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen vuotuinen valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuksen järjestäjälle vahvistama opetustuntimäärä opetustuntia kohden määrättyllä yksikköhinnalla (L 1705/2009).

Yksikköhinta on kaikille koulutuksen järjestäjille sama ja se määrätään toteutuneiden kustannusten perusteella. Vuonna 2023 yksikköhinta on 87,33 euroa/opetustunti. Yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhintaan lisätään arvonlisäveron osuus, joka vuonna 2023 on 2,28 prosenttia yksikköhinnasta, jolloin yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinta vuonna 2023 on 89,32 euroa/opetustunti. Opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen järjestäjälle myönnettävä valtionosuuden määrä on 57 prosenttia edellä mainitulla tavalla lasketusta valtionosuuden perusteesta.

[Raportti taiteen perusopetuksen yksikköhinnoista ja valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

Lisätietoja tarvittaessa osoitteesta valtiosuudet@oph.fi

8 MUSEOT

8.1 Rahoitettava toiminta

Museotoiminnan tarkoituksena on:

- 1) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen tallentaminen ja säilyttäminen;
- 2) aineistoja ja muita sisältöjä koskevan tutkimuksen edistäminen ja hyödyntäminen;
- 3) aineistojen ja tiedon saatavuuden, saavutettavuuden ja käytön edistäminen;
- 4) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen esittäminen ja elämysten tarjoaminen;
- 5) yleisötyö, vuorovaikutus sekä opetuksen ja kasvatuksen edistäminen.

Ammatillisella museolla tarkoitetaan Museolaisissa (314/2019) valtion, kunnan tai kuntayhtymän taikka muun yhteisön tai säätiön ylläpitämää sääntömääräisesti museotoimintaa harjoittavaa toimintayksikköä, jolla on kokoelmat, vakituista ammatillista henkilöstöä ja joka on avoinna yleisölle.

Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy valtion talousarvion rajoissa museon valtionosuuteen oikeutetuksi. Museotoiminnan valtionosuuden saamisen edellytyksenä on, että (Museolaki 314/2019 5§):

- 1) museon ylläpitäjänä on kunta tai kuntayhtymä taikka sellainen yksityinen yhteisö tai säätiö, jonka sääntömääräisiin tehtäviin kuuluu museotoiminnan harjoittaminen tai museon ylläpitäminen;
- 2) museon toiminnalle on taloudelliset edellytykset;
- 3) museota ei ylläpidetä taloudellisen voiton tavoittelemiseksi;
- 4) museolla on toimintaa ohjaavat säännöt, joissa sen vastuualue on määritelty;
- 5) museolla on kokoelma ja kokoelmapoliittinen ohjelma;
- 6) kokoelman säilyminen museokokoelmana on turvattu myös museon lopettaessa toimintansa;
- 7) museo on avoinna yleisölle säännöllisesti, sen toiminta on ympärivuotista ja sen kokoelmat ovat museon käyttäjien tavoitettavissa;
- 8) museon tilat ovat tarkoituksenmukaiset;
- 9) museolla on toiminnasta vastaava päätoiminen johtaja, jolla on virkaan tai tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, johtamistaito ja tehtävän edellyttämä riittävä perehtyneisyys museon toimialaan ja tehtäviin;
- 10) museolla on vähintään kaksi päätoimisessa palvelussuhteessa työskentelevää museoalan asiantuntijaa, joista toinen voi olla samalla museon johtaja ja joilla on soveltuva korkeakoulututkinto sekä suoritettut museologian perusopinnot;
- 11) museolla on riittävä määrä muuta henkilöstöä;
- 12) museolla on monivuotinen tavoitteita, toimintaa ja taloutta koskeva suunnitelma.

Vuonna 2023 valtionosuuden saavia museoita on 124.

8.2 Yksikköhinnan määräytyminen

Vuoden 2023 yksikköhinnat perustuvat vuoden 2019 toteutuneisiin kustannuksiin henkilötyövuotta kohden, jota on korotettu kustannustasonmuutoksen indeksikorjauksella 2019-2023. Tästä vähennetään valtiontaloudessa 2012–2019 tehdyt säästöt, joiden vaikutus on yksikköhintaa vähentävästi 17 571 € (L opetus- ja kulttuuritoiminnan rahoituksesta, 35 a §). Vähennysten jälkeen saadaan opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistama museoiden yksikköhinta laskennallista henkilötyövuotta kohden, joka vuonna 2023 on 82891 €/henkilötyövuosi.

Yksityisen museon ylläpitäjän, joka ei ole arvonlisäverovelvollinen, yksikköhintaa korotetaan arvonlisäveron osalta 6,42 %:lla, jolloin arvonlisäverolla korotettu yksikköhinta on 88181 €.

8.3 Rahoituksen määräytyminen

Valtionosuutta saavat museot jaetaan museolaissa perusrahoitusta saaviin museoihin, perusrahoitusta ja alueellista lisärahoitusta saaviin vastuumuseoihin ja perusrahoitusta ja harkinnanvaraista lisärahoitusta saaviin valtakunnallisiin vastuumuseoihin.

Rahoitus käyttökustannuksiin määräytyy laskennallisten perusteiden mukaisesti. Rahoitus määräytyy museon perusrahoituksessa ja alueellisten vastuumuseotehtävien lisärahoituksessa laitokselle vahvistetun laskennallisen henkilötyövuosien määrän ja laskennallista henkilötyövuotta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

Museon ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta käyttökustannuksiin euromäärä, joka saadaan laskelmalla yhteen:

- 1) 37 prosenttia euromäärästä, joka saadaan, kun ylläpitäjälle vahvistettu perusrahoituksen henkilötyövuosimäärä kerrotaan 35 §:n 1 momentissa tarkoitettulla yksikköhinnalla;
- 2) 85 prosenttia euromäärästä, joka saadaan, kun ylläpitäjälle vahvistettu alueellisen vastuumuseotehtävän henkilötyövuosimäärä kerrotaan 35 §:n 1 momentissa tarkoitettulla yksikköhinnalla;
- 3) 35 b §:ssä tarkoitettu valtakunnalliseen vastuumuseotehtävään myönnetty harkinnanvarainen lisärahoitus.

Suoritepäätökset tehdään valtion talousarvion rajoissa. Henkilötyövuosimäärät määritellään laskennallisesti siten, että vakinaisen päätoimisen henkilökunnan määrään lisätään muun henkilökunnan määrä, joka saadaan jakamalla muun henkilökunnan palkkakustannukset vakinaisen päätoimisen henkilökunnan keskipalkalla. Museoiden henkilötyövuosien laskentaan sisältyy myös kiinteistöhenkilökunta. Museoiden valtionosuuksiin ja -avustuksiin voidaan käyttää Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroja.

[Raportti museoiden valtionosuuden laskennallisista perusteista.](#)

Lisätietoja antaa tarvittaessa Mikko Rantanen puh. 029 533 1329.

9 ESITTÄVÄ TAIDE

9.1 Rahoitettava toiminta

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää (Laki esittävän taiteen edistämisestä (1082/2020)

hakemuksesta ja esittävän taiteen valtiosuuslautakunnan lausunnon saatuaan valtion talousarvion rajoissa esittävän taiteen toimintayksikön hyväksymisestä valtiosuuteen oikeutetuksi. Päättäessään hyväksymisestä valtiosuuteen oikeutetuksi ministeriö ottaa huomioon valtiosuuden tarpeellisuuden 3 §:ssä säädetyn tavoitteen kannalta.

Esittävän taiteen toimintayksikön hyväksymistä valtiosuuteen oikeutetuksi voi hakea opetus- ja kulttuuriministeriöltä kolmen vuoden välein opetus- ja kulttuuriministeriön ilmoittamana hakuaikana.

Edellytyksenä toimintayksikön hyväksymiselle valtiosuuteen oikeutetuksi on, että:

- 1) toimintayksikön toiminta on ammattimaista ja vakinaista ja se harjoittaa säännöllistä ja ympärivuotista esitystoimintaa;
- 2) toimintayksikön toimintaa johtava henkilö on päätoiminen ja hänellä on tehtävään soveltuva koulutus, riittävä perehtyneisyys tehtäväänsä ja käytännössä osoitettu johtamistaito;
- 3) toimintayksikön taiteellista toimintaa johtaa henkilö, jolla on tehtävään soveltuva koulutus tai riittävä perehtyneisyys tehtäväänsä;
- 4) toimintayksiköllä on riittävä määrä muuta alan ammatillista henkilöstöä;
- 5) toimintayksikön ylläpitäjänä on kunta tai kuntayhtymä taikka sellainen yksityinen rekisteröity yhteisö tai säätiö, jonka sääntömääräisiin tehtäviin kuuluu esittävän taiteen esitystoiminnan harjoittaminen tai esittävän taiteen toimintayksikön ylläpitäminen;
- 6) toiminnalle on riittävät taloudelliset edellytykset;
- 7) toiminnan tarkoituksena ei ole taloudellisen voiton tavoitteleminen;
- 8) toimintayksiköllä on monivuotinen tavoitteita, toimintaa ja taloutta koskeva suunnitelma.

Edellä 1 momentista poiketen toimintayksikkö voidaan hyväksyä valtiosuuteen oikeutetuksi, vaikka taiteellista toimintaa johtaa sama henkilö kuin toimintayksikön toimintaa.

(Laki esittävän taiteen edistämisestä (1082/2020)

Esittävän taiteen toimintayksikkö voidaan hyväksyä valtiosuuteen oikeutetuksi toistaiseksi tai kolmen vuoden määräajaksi. Toimintayksikkö voidaan hyväksyä valtiosuuteen oikeutetuksi toistaiseksi, jos toimintayksikön voidaan arvioida toiminnan laajuus ja toimintaedellytysten vakiintuneisuus huomioon ottaen todennäköisesti täyttävän 4 §:ssä säädetty edellytykset seuraavien kuuden varainhoitovuoden ajan. Valtiosuuteen ovat lisäksi oikeutettuja Svenska Teatern ja Tampereen Työväen Teatteri -nimiset teatterit, jos ne täyttävät 4 §:ssä säädetty edellytykset. Edellytysten täytymisestä päättää opetus- ja kulttuuriministeriö.

Vuonna 2023 valtiosuutta saa 69 muun esittävän taiteen toimintayksikön ylläpitäjää (teatteri, tanssi, sirkus) ja 31 musiikin toimintayksikön ylläpitäjää.

9.2 Yksikköhinnan määräytyminen

Muun esittävän taiteen (teatteri, tanssi, sirkus) toimintayksiköt

Vuoden 2023 yksikköhinnat perustuvat vuoden 2019 toteutuneisiin kustannuksiin henkilötyövuotta kohden, jota on korotettu kustannustasomuutoksen indeksikorjauksella 2019-2023. Tästä vähennetään valtiontaloudessa 2012-2019 tehdyt säästöt, joiden vaikutus on yksikköhintaa vähentävästi 11525 € (L opetus- ja kulttuuritoiminnan rahoituksesta, 35 a §). Vähennysten jälkeen saadaan Opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistama muun esittävän taiteen toimintayksikön yksikköhinta laskennallista henkilötyövuotta kohden, joka vuonna 2023 on 65058 €/henkilötyövuosi.

Yksityisen muun esittävän taiteen toimintayksikön ylläpitäjän, joka ei ole arvonlisäverovelvollinen, yksikköhintaa korotetaan arvonlisäveron osalta 3,67 %:lla, jolloin yksikköhinta on 67446 €.

Musiikin toimintayksiköt

Vuoden 2023 yksikköhinnat perustuvat vuoden 2019 toteutuneisiin kustannuksiin henkilötyövuotta kohden, jota on korotettu kustannustasonmuutoksen indeksikorjauksella 2019-2023. Tästä vähennetään valtiontaloudessa 2012-2019 tehdyt säästöt, joiden vaikutus on yksikköhintaa vähentävästi 11389 € (L opetus- ja kulttuuritoiminnan rahoituksesta, 35 a §). Vähennysten jälkeen saadaan Opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistama musiikin toimintayksikön yksikköhinta laskennallista henkilötyövuotta kohden, joka vuonna 2023 on 56818 €/henkilötyövuosi.

Yksityisen musiikin toimintayksikön ylläpitäjän, joka ei ole arvonlisäverovelvollinen, yksikköhintaa korotetaan 3,06 %:lla, jolloin yksikköhinta on 58557 €.

9.3 Rahoituksen määräytyminen

Esittävän taiteen toimintayksiköiden vuotuinen valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla toimintayksikölle vahvistettu laskennallinen henkilötyövuosien määrä henkilötyövuotta kohden määrättyllä yksikköhinnalla. Suoritepäätökset tehdään valtion talousarvion rajoissa.

Henkilötyövuosimäärät määritellään laskennallisesti. Vakinaisen, päätoimisen henkilökunnan määrään lisätään muun henkilökunnan määrä, joka saadaan jakamalla muun henkilökunnan palkkakustannukset vakinaisen, päätoimisen henkilökunnan keskipalkalla. Esittävän taiteen toimintayksiköiden henkilötyövuosien laskennassa ovat mukana vain varsinaisen toiminnan henkilöstö (kiinteistön ylläpidosta vastaavaa henkilöstöä ei oteta mukaan).

Vahvistaessaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 49 §:n 1 momentin mukaisesti esittävän taiteen toimintayksikön valtionosuuden perusteena käytettävän henkilötyövuosien määrän opetus- ja kulttuuriministeriö ottaa huomioon toimintayksikön toteutuneen henkilötyövuosien määrän kolmen edellisen varainhoitovuoden aikana ja valtionosuuden tarpeellisuuden tämän lain 3 §:ssä säädetyn tavoitteen kannalta.

Yksityiselle esittävän taiteen toimintayksikön ylläpitäjälle myönnettävän valtionosuuden määrä on 37 prosenttia edellä mainitulla tavalla lasketusta valtionosuuden perusteesta. Jos huomattava osa toimintayksikön toiminnasta on kiertue- tai vierailutoimintaa, lapsille, kielellisille vähemmistöille tai erityisryhmille kohdistuvaa esitystoimintaa taikka jos tähän on muu toimintayksikön toimintaan liittyvä erityinen kulttuuripoliittinen syy, voi opetus- ja kulttuuriministeriö päättää, että valtionosuus myönnetään osaan toimintayksikön valtionosuuden perusteena olevista henkilötyövuosista korotetun valtionosuusprosentin (60%) mukaisesti.

Svenska Teatern ja Tampereen Työväen Teatteri -nimisten teatterien valtionosuus myönnetään kokonaisuudessaan korotetun (60%) valtionosuusprosentin mukaisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa toistaiseksi valtionosuuteen oikeutettujen toimintayksiköiden rahoitusta koskevan suunnitelman kuudeksi varainhoitovuodeksi. Suunnitelma sisältää arvion valtionosuuteen oikeutettujen esittävän taiteen toimintayksiköiden valtionosuuden perusteeksi vahvistettavista henkilötyövuosien määrästä ja korotetun valtionosuusprosentin mukaisten henkilötyövuosien määrästä. Niiden toimintayksiköiden osalta, jotka on hyväksytty valtionosuuteen oikeutetuiksi kolmen vuoden määräajaksi, suunnitelma vahvistetaan kuitenkin kolmen varainhoitovuoden ajaksi.

Suunnitelma on lähtökohtana esittävän taiteen toimintayksikön valtionosuuden perusteena olevaa henkilötyövuosimäärää ja korotetun valtionosuusprosentin mukaista henkilötyövuosimäärää vahvistettaessa, jollei valtion talousarviosta, toimintayksikön toteutuneen henkilötyövuosimäärän olennaisesta alentumisesta, korotetun valtionosuusprosentin perusteena olevan toiminnan olennaisesta supistumisesta tai suunnitelman vahvistamisen jälkeen ilmenneestä olosuhteiden muutoksesta muuta johdu.

[Raportti esittävän taiteen toimintayksiköiden valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

9.4 Muu kuin valtionosuusrahoitus

Valtionosuuteen oikeutetun esittävän taiteen toimintayksikön perustamishankkeeseen voidaan myöntää valtionavustusta valtion talousarviossa olevan määrärahan rajoissa siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa säädetään.

Tässä laissa tarkoitettuihin valtionosuuksiin ja -avustuksiin voidaan käyttää arpajaislain (1047/2001) 17 §:ssä tarkoitettua rahapeliyhtiön tuottoa.

Lisätietoja antaa tarvittaessa Mikko Rantanen 029 533 1329.

10 KUNTIEN LIIKUNTATOIMI

10.1 Rahoitettava toiminta

Kunnan saama liikuntatoimen valtionosuus tulee käyttää luomalla edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät (L 1054/1998).

Vuonna 2023 valtionosuutta liikuntatoimeen saavat kaikki kunnat.

10.2 Valtionosuuden määräytyminen

Kunnan järjestämän liikuntatoimen rahoitus perustuu kunnan asukasmäärään ja asukasta kohden määrättyyn yksikköhintaan (L 1705/2009).

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa yksikköhinnat kunnan asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa. Vuodelle 2023 ministeriö on vahvistanut liikuntatoimen yksikköhinnaksi 12,00 euroa/asukas.

Myönnettävän valtionosuuden määrä on 29,70 prosenttia euromäärästä, joka saadaan, kun kunnan asukasmäärä kerrotaan asukasta kohden määrättyllä yksikköhinnalla.

[Raportti kuntien liikuntatoiminnan valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

Lisätietoja antaa tarvittaessa Sirpa Kesti 029 533 1094

11 KUNTIEN NUORISOTYÖ

11.1 Rahoitettava toiminta

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Nuorisotyön toteuttamisesta vastaavat kunnat, nuorisoyhdistykset ja muut nuorisotyötä tekevät järjestöt. Nuorisotyön palveluja voidaan tuottaa myös alueellisesti kuntien yhteistyönä.

Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot.

Nuorisotyötä ja -politiikkaa toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä paikallisten viranomaisten sekä yhteistyönä nuorten, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa. Saatu valtionosuus tulee käyttää nuorisotyöhön (L 72/2006).

Vuonna 2022 valtionosuutta nuorisotyöhön saavat kaikki kunnat.

11.2 Valtionosuuden määräytyminen

Kunnan järjestämän nuorisotyön rahoitus perustuu kunnan alle 29-vuotiaiden asukkaiden määrään ja alle 29-vuotiasta asukasta kohden määrättyyn yksikköhintaan (L 1705/2009).

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa yksikköhinnat kunnan alle 29-vuotiasta asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa. Vuodelle 2023 ministeriö on vahvistanut nuorisotyön yksikköhinnaksi 15,00 euroa/alle 29-vuotias asukas.

Myönnettävän valtionosuuden määrä on 29,70 prosenttia euromäärästä, joka saadaan, kun kunnan alle 29-vuotiaiden asukkaiden määrä kerrotaan asukasta kohden määrättyllä yksikköhinnalla.

[Raportti kuntien nuorisotyön valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

Lisätietoja antaa tarvittaessa Sirpa Kesti 029 533 1094

Verkkajulkaisu
ISBN 978-952-13-6892-9
ISSN 1798-8969